

Andrea Maria Benjo Kopperud

«Hvem bryr seg om du ser ut som en modell...?»

En kvalitativ studie om forståelser av kropp blant jenter som står på skateboard.

Masteroppgave i idrettsvitenskap
Institutt for lærerutdanning og friluftslivsstudier
Norges idrettshøgskole, 2020/2021

Sammendrag

Målet med denne studien er å belyse hvilke forståelser av kropp som kommer til uttrykk blant er utvalg jenter som står på skateboard, hvordan jentene erfarer at kroppen blir fremstilt og omtalt i skatemiljøet og om dette har relevans for jentenes valg av bevegelseskontekst. Studien undersøker også om skateboarding som bevegelseskontekst har betydning for jentenes forståelser av kropp.

Bakgrunn for valg av tema er at kroppens utseende, størrelse og form har fått økt samfunnsmessig oppmerksomhet i nyere tid. Flere ungdommer trener med fokus på kropp og utseendet i dag, og jenter ser ut til å være mer misfornøyde med eget utseende enn gutter. I ulike kulturer eksisterer det standarder og forventninger til utseende. Innen livsstilsidretter finnes det begrenset med forskning som ser på forståelser av kropp. Samtidig er skateboarding en kontekst det generelt er gjort lite forskning på i Norge. Av den grunn falt valget på å studere kroppsforståelser blant jenter som står på skateboard.

Opgavens teoretiske utgangspunkt er basert på et sosialkonstruktivistisk perspektiv, og datamaterialet er analysert gjennom en diskursinspirert temaanalyse. Data ble innhentet gjennom semistrukturerte intervjuer med fem jenter i alderen 17-20 år som har stått på skateboard i to år eller mer. Jentene har tilknytning til ulike skatemiljøer i en storby.

Resultatene viser at skateboarding er en bevegelseskontekst hvor det kroppslige fokuset først og fremst handler om å være i bevegelse med kroppen. Kroppens utseende, størrelse og form ser ut til å være av mindre betydning når jentene skater. Den funksjonelle kroppen er gjennomgående i jentenes forståelser. Imidlertid antyder jentene en tvetydighet, hvor de både er opptatt av kroppen som et objekt for å oppnå prestasjoner, og samtidig opptatt av tilstedeværelsen, følelsen og muligheten til å uttrykke seg gjennom kroppen. Analysen indikerer at skateboarding som bevegelseskontekst har betydning for konstruksjonene av jentenes forståelser av kropp.

Nøkkelord: kropp, utseende, jenter, skateboarding, livsstilsidrett.

Innhold

Sammendrag	3
Innhold	4
Forord.....	6
1. Innledning.....	7
1.1 Bakgrunn og formål.....	7
1.1.1 Jenter i livsstilsidretter	9
1.2 Problemområde	11
1.3 Oppgavens problemstillinger	12
1.4 Oppgavens struktur og oppbygning	12
2. Oppgavens kontekst.....	13
2.1 Livsstilsidrett	13
2.2 Selvorganisert livsstilsidrett	15
2.3 Skateboarding.....	16
3. Teoretisk forankring	19
3.1 Det sosialkonstruktivistiske perspektivet.....	19
3.1.1 Kroppen som sosialt konstruert	23
3.1.2 Kontekster for bevegelsesaktivitet som grunnlag for sosial konstruksjon.....	24
3.2 Diskursteori og diskursanalyse	26
4. Metode	28
4.1 Kvalitativ forskning	28
4.2 Det kvalitative forskningsintervjuet.....	29
4.2.1 Utvalg og rekruttering.....	30
4.2.2 Intervjuguide	32
4.2.3 Pilotintervju.....	33
4.2.4 Gjennomføring av intervjuene	34
4.2.5 Transkribering.....	36
4.2.6 Forskerrollen i kvalitative intervju.....	37
4.3 Etske refleksjoner	39
4.4 Kvalitetsvurdering	41
4.4.1 Validitet.....	42
4.4.2 Reliabilitet.....	43
4.4.3 Overførbarhet.....	43

4.4.4	Min forforståelse	44
4.5	Oppgavens analysestrategi	46
5.	Resultater og analyse	48
5.1	Forståelser og perspektiver av kropp.....	48
5.1.1	Kroppen gir meg mulighet til å lære nye ting og til å leve	48
5.2	Forståelser av kropp og utseende i skatemiljøet	51
5.2.1	Det er utrolig mange forskjellige kroppstyper	51
5.2.2	Man har bare lyst til å ha det bra og lære ting	54
5.2.3	Man blir jo litt lik den gjengen man henger med.....	55
5.2.4	Det andre miljøet.....	58
5.2.5	En avkobling fra resten av hverdagen.....	59
5.3	Bevegelseskontekstens betydning for kroppsførståelsen.....	61
5.3.1	Jeg har slutta å bry meg om hva andre tenker.....	61
6.	Diskusjon	64
6.1	Hvilke forståelser av kropp kommer til uttrykk blant et utvalg jenter som står på skateboard?.....	64
6.2	Hvordan blir kroppen fremstilt og omtalt i skatemiljøet, og har dette betydning for jentenes valg av bevegelses-kontekst?	66
6.3	Har skateboarding som bevegelseskontekst betydning for jentenes forståelser av kropp?	70
7.	Avsluttende kommentar	73
7.1	Refleksjon rundt forskningsprosessen og tanker om videre forskning.....	75
	Referanser	77
	Vedlegg	91

Forord

Denne masteroppgaven markerer slutten på min tid som student. Da jeg for seks år siden startet på et årstudium i idrett ved Høgskolen på Vestlandet, campus Sogndal, hadde jeg ingen tanker eller planer for veien videre. Veien har blitt til mens jeg har gått, og nå er jeg både stolt, glad og takknemlig for at jeg kan kalle meg lektor i kroppsøving og idrettsfag.

Arbeidet med masteroppgaven har vært en lang og krevende prosess. Samtidig har jeg tilegnet meg mange lærerike erfaringer jeg ikke ville vært foruten. Å være masterstudent under korona-pandemien har vært utfordrende, da samtlige arbeidstimer har blitt tilbrakt alene på «*hjemmekontoret*». Likevel har det vært positivt i den forstand da det sosiale vesenet i meg har fått god tid til ro og konsentrasjon om oppgaven, uten at det har gått på bekostning av sosiale sammenkomster og andre tilsetninger.

Først vil jeg rette en stor takk til de fem jentene som deltok i min studie. Deres åpenhet og engasjement under intervjuene har vært helt uunnværlig. Videre vil jeg takke min veileder, Reidar Säfvenbom. Din faglige dyktighet, god veiledning, konstruktive tilbakemeldinger og tro på oppgaven min har vært en stor ressurs for skriveprosessen. Til slutt vil jeg takke nære og kjære for deres støtte, oppmuntrende ord og tålmodighet.

Takk!

Oslo, 30. juni 2021,
Andrea Maria Benjo Kopperud

1. Innledning

Denne masteroppgaven er skrevet som en del av utdanningen ved Institutt for lærerutdanning og friluftslivsstudier, Norges idrettshøgskole. Innledningsvis vil jeg presentere oppgavens bakgrunn og formål, før problemområde og problemstillinger blir lagt fram. Til slutt i dette kapittelet blir oppgavens struktur og oppbygning presentert.

1.1 Bakgrunn og formål

Menneskers interesse for kroppen har eksistert lenge (Shilling, 1993, s. 1). I nyere tid har kroppens utseende, størrelse og form fått økt samfunnsmessig oppmerksomhet (Duesund, 1995, s. 15; Jacobsen, 2016; Lesjø, 2008, s. 117; Shilling, 1993, s. 3). Innenfor ulike kulturer eksisterer det standarder og forventninger til utseende. Når bestemte kroppsidealer vokser fram i et samfunn, dannes det normer for hva som er et «riktig» ytre (Kvalem, 2007, s. 39-40), og framveksten av fitnessindustrien og fokus på en veltrent kropp har skapt et kroppsideal hvor en slank, tynn kropp med en passe mengde muskler er gjeldende (Grogan, 2017, s. xi; Jacobsen, 2016; Strandbu & Kvalem, 2014, s. 635; Sundgot-Borgen, 2020, s. 7). Ifølge Kvalem (2007, s. 40) kan mennesker som avviker fra disse normene bli utsatt for reaksjoner og stigmatisering. Dette kan ramme ungdom spesielt fordi de befinner seg i en fase i livet hvor det skjer store kroppslige endringer i utseende, vekt og kroppsform (Voelker et al., 2015, s. 149-150; Warren, 2013, s. 3; Aagre, 2014, s. 95). Slike endringer kan gjøre en mer sårbar og gi følelsen av at utseendet ikke lengre harmonerer med samfunnets forventninger (Kvalem, 2007, s. 33; O'Dea & Abraham, 1999, s. 676; Voelker et al., 2015, s. 150).

En kartleggingsstudie foretatt av Sundgot-Borgen et al. (2021, s. 5) angir at rundt 60-80% av de unge voksne som deltok i studien, opplever press på kropp og utseende. Deltagerne hadde en gjennomsnittlig alder på 24 år (Sundgot-Borgen et al., 2021, s. 3). Samtidig viser en rapport utført av Bakken et al. (2019, s. 61) at ungdom fra 8. trinn til tredje klasse på videregående skole kjenner på kroppspress. Rapporten konstaterer at kroppspress er en større kilde til stress blant jenter enn gutter (Bakken et al., 2019, s. 63). Det samsvarer med tidligere forskning (Bakken, 2019, s. 73; Eriksen et al., 2017, s. 95; Haakstad et al., 2021, s. 5; Ingolfssdottir et al., 2014, s. 368; Aanesen et al., 2017, s. 392) som hevder at kvinner føler på et større kroppspress og er mer misfornøyd med kroppen, enn menn. Mange jenter får et økt negativt kroppsbilde gjennom

ungdomsårene og tidlig voksen alder, samtidig som det positive kroppsbildet avtar (Bucchianeri et al., 2013, s. 4; Eisenberg et al., 2006, s. 524).

Deltagelse i ulike bevegelseskontekster kan ha betydning for menneskers perspektiver på og oppfatninger av egen kropp (Sabiston et al., 2019, s. 48). Artikkelen til Sabiston et al. (2019, s. 51) viser at engasjement i idrett og fysisk aktivitet er assosiert med et mer positivt kroppsbilde. På en annen side kan lav deltagelse ha en sammenheng med et negativt kroppssyn (Sabiston et al., 2019, s. 51). Ifølge Seippel (2016, s. 102) har trening med fokus på utseendet hatt en markant økning siden 1990-tallet. Videre hevder han at jenter bryr seg mer om utseende når de trener eller er fysisk aktive enn hva gutter gjør (Seippel, 2016, s. 109). Det samsvarer med studien til Dyremyhr et al. (2014, s. 3). En oversiktsartikkel utført av Panão og Carraça (2020, s. 55) viser at trening av hensyn til utseende og vekt kan virke negativt på menneskers oppfattelser av egen kropp. Motsatt kan trening for glede eller helse gi økt positivt kroppssyn (Panão & Carraça, 2020, s. 55). I henhold til tidligere forskning (Mullen & Whaley, 2010, s. 28; Riseth et al., 2019, s. 4; Ulseth, 2008, s. 59) er jenter som trener på treningssenter opptatt av kropp og utseende når de trener. Samtidig viser Seippel (2016, s. 109) at ungdom som trener på treningssentre ser ut til å bry seg mer om utseende, sammenlignet med ungdom som er en del av et idrettslag. De som deltar i idrettslag verdsetter glede og moro i større grad (Seippel, 2016, s. 109). Det kan ses i relasjon til Ulseth (2008, s. 59) sin studie, som angir at medlemmer av idrettslag er mer opptatt av glede, sosiale forhold og prestasjoner enn medlemmer av et treningssenter. Sundgot-Borgen et al. (2021, s. 8) påpeker at treningssentre er en arena hvor unge voksne kan oppleve press knyttet til kropp og utseende.

Ifølge Petrie og Greenleaf (2012, s. 641) kan utøvere innen organiserte idrettskontekster utsettes for vurdering og bedømmelse av andre. Ikke bare grunnet ferdigheter, men også kropp og utseende. Deriblant kan kvinner oppleve press på kropp og utseende fra trenere, foreldre, lagkamerater og publikum (Kong & Harris, 2015, s. 154; Petrie & Greenleaf, 2012, s. 641; Reel et al., 2013, s. 141-142). De kan også bli utsatt for kommentarer på kroppen deres (Lucibello et al., 2021, s. 67; Vani et al., 2020, s. 5). I flere organiserte idretter eksisterer det forventninger om en spesifikk kroppstype. For eksempel er det forventet at dansere har små og tynne kropper, samtidig som ishockeyspillere skal være større og mer muskuløse. Utøvere som avviker fra

stereotypien kan utvikle negative tanker rundt kroppen (Kong & Harris, 2015, s. 154; Petrie & Greenleaf, 2012, s. 641). Ifølge Vani et al. (2020, s. 7) er det heller ikke uvanlig at jenter i organiserte idretter sammenligner seg med andre utøvere, både når det gjelder utseende og ferdigheter. I tillegg kan jenter føle seg ukomfortable ved bruk av spesifikke drakter og klesplagg. En mulig årsak kan skyldes følelsen av at kroppen oppleves som et objekt for utstilling (Slater & Tiggemann, 2010, s. 624-625). Selv om press og stigmatisering av kropp og utseende kan forekomme i organiserte idretter, kan deltagelse i idrett og andre aktivitetskontekster også gi et funksjonelt syn på kropp (Abbott & Barber, 2011, s. 338; Allen et al., 2019, s. 5). Jenter i idretter hvor kroppens fysiske evner er relevant, ser ut til å ha et mer funksjonelt kroppssyn i motsetning til jenter innen idretter hvor kroppens estetikk står sentralt, slik som turn og kunstløp (Abbott & Barber, 2011, s. 339). I henhold til Lunde og Gattario (2017, s. 85) kan jenter i aktiviteter hvor prestasjoner verdsettes høyere enn utseende, utvikle en større aksept for ulike kroppstyper.

1.1.1 Jenter i livsstilsidretter

Skateboarding er en livsstilsidrett som domineres av gutter og etter hvert menn (Bäckström, 2005, s. 174; Carr, 2017, s. 26; Heino, 2000, s. 188; Yochim, 2010, s. 24). Skateboarding blir ofte omtalt som en tøff, aggressiv og risikofylt aktivitet mer egnet for menn enn kvinner (Atencio et al., 2009, s. 10; Bäckström, 2005, s. 110). Samtidig påpeker Wheaton (2016, s. 124) at interessen for livsstilsidretter har økt blant kvinner det siste tiåret, deriblant i skateboarding. Denne trenden ser man også i Norge (Green, Thurston, Vaage & Moen, 2015, s. 536).

Til tross for at kvinner har blitt synligere innen livsstilsidretter de seneste årene, blir deres deltagelse fortsatt marginalisert. Ifølge tidligere forskning (Bäckström, 2013, s. 39; Pomerantz et al., 2004, s. 550; Sisjord, 2005, s. 73; 2009, s. 1304; Tjønndal, 2019, s. 29) har kvinner en mer passiv rolle og de havner i bakgrunnen av mannlige utøvere. De må derfor anstrenge seg for å få plass og anerkjennelse i de selvorganiserte kontekstene. Samtidig kan kvinner oppleve å bli betraktet som nybegynnere eller mindre kompetente enn menn (Atencio et al., 2009, s. 11; Pomerantz, 2004, s. 552). I mediene kan det forekomme at kvinnelige utøvere fremstilles som seksuelle objekter for utstilling (Atencio et al., 2009, s. 12; Rinehart, 2005, s. 241).

Som en kontrast til det maskuline uttrykket som dominerer i livsstilsidretter, danner kvinner ofte egne grupper (Carr, 2017, s. 29; Langseth, 2012, s. 20; Sisjord, 2012, s. 82). Forskning på feltet (Whittington et al., 2011, s. 11; Atencio et al., 2009, s. 14) viser at enkjønnede kontekster kan oppleves mer komfortabelt og trygt, da kvinnelige utøvere ikke er utsatt for ekskludering og trakassering av menn. I studien til Bäckström (2013, s. 39) uttrykker jenter at de skater på en mer forsiktig måte enn mannlige skatere. Jentene gjør et skille mellom «*kvinnelig skateboardkultur*», hvilket de beskriver som mer oppmuntrende og aksepterende, enn hva de betegner som «*mannlig skateboardkultur*» (Bäckström, 2013, s. 39). Whittington et al. (2011, s. 1) har analysert jentegrupper innen livsstilsidretter. Resultatene viser at jentene var mindre bekymret for hvordan de så ut, ettersom det ikke var gutter til stede. De fikk også konsentrert seg mer om aktiviteten uten å bli distraherert. Gjennom de enkjønnede bevegelseskontekstene kunne jentene løsrive seg fra kulturelt pålagte kjønnsroller og delta med større tilstedeværelse. I stedet for å være passive og i skyggen av mannlige deltagere, ble jentene mer selvsikre og tok kontroll over aktivitetene (Whittington et al., 2011, s. 9-10).

Thorpe (2006, s. 220) påpeker at kvinner innen livsstilsidretter ikke utgjør en homogen gruppe. Dette fordi de opplever og erfarer aktivitetene på forskjellige måter (Sisjord, 2009, s. 1304; Thorpe, 2006, s. 220). Innad i kontekstene eksisterer det ulike sosialt konstruerte, subkulturelle typologier av kvinnelighet (Sisjord, 2009, s. 1304).

Forskjellige typologier kan skape avstand mellom utøvere som forplikter seg til aktiviteten og de som ikke forplikter seg i like stor grad (Thorpe, 2006, s. 220).

Forskning på jenter i skateboarding (Kelly et al., 2005, s. 232; Pomerantz et al., 2004, s. 549) antyder at jenter distanserer seg fra en femininitet hvor kvinner underordner seg menn, omtalt som «*emphasized femininity*», for å bli betraktet som skatere. Jenter som viser egenskaper definert som maskuline, slik som konkurransevne og aggresjon, kan oppnå godkjennelse og aksept blant mannlige utøvere (Atencio et al., 2009, s. 11; Bäckström, 2013, s. 41; Sisjord, 2009, s. 1309). Bäckström (2013, s. 40) anvender begrepet «*tomboy*», også forstått som guttejente, blant disse jentene. Dette er samsvarende med Sisjord (2009, s. 1309) sin typologi «*Fast-girls*», som representerer kvinnelige snowboardere som har fått innpass blant mannlige utøvere.

Jeg har til nå ikke identifisert norske studier tar for seg temaer om kropp blant jenter som driver selvorganisert livsstilsidrett. Samtidig er det generelt gjort lite forskning på

skateboarding i Norge (Tjønndal, 2019, s. 80; Tjønndal et al., 2019, s. 90). En artikkel produsert av Tjønndal (2019, s. 78) ser på inkluderingstiltak for jenter i norske skatemiljøer. Et sentralt funn viser at skating anses som en motsetning og et alternativ til organisert idrett, hvor miljøet gir jentene rom for frihet og individuelle valg. Skatemiljøet blir omtalt som mangfoldig på grunn av ulikheter i bakgrunn, alder og kjønn (Tjønndal, 2019, s. 99-100).

1.2 Problemområde

Med utgangspunkt i litteraturen som det kort er gjort rede for over, ønsker jeg i denne oppgaven å studere et utvalg jenter som driver en selvorganisert livsstilsidrett og deres forståelser av kropp. *Skateboarding* som selvorganisert livsstilsidrett utgjør oppgavens kontekst. Etersom det finnes begrenset med forskning som spesifikt omhandler jenter i norsk skateboardkultur, kan det være aktuelt med ny forskning på området. På bakgrunn av dette, samt personlig interesse for brettkulturen, falt valget på å studere jenter innenfor skateboarding. Sett i sammenheng med de nevnte studiene vil oppgaven tilføre feltet ny kunnskap. Gjennom et sosialkonstruktivistisk perspektiv og en diskursinspirert analyse ønsker jeg å undersøke hvordan jentene i utvalget uttrykker sine forståelser av kropp. Hvordan kroppen blir fremstilt i skateboarding som kontekst og om dette har relevans for deres valg av bevegelseskontekst, vil bli belyst. Jeg vil også undersøke om forståelsene og perspektivene jentene gir uttrykk for i skatemiljøet, har betydning for konstruksjonene av deres kroppsforståelser.

1.3 Oppgavens problemstillinger

Hensikten med denne oppgaven er å studere jenter som står på skateboard og deres forståelser av kropp. I lys av et sosialkonstruktivistisk perspektiv vil deres forståelser og opplevelser av kroppen bli tolket som sosialt konstruerte i kontekstene jentene er en del av. Det har ført til følgende problemstillinger:

Hvilke forståelser av kropp kommer til uttrykk blant et utvalg jenter som står på skateboard?

Hvordan har jentene erfart at kroppen blir fremstilt og omtalt i skatemiljøet, og har dette betydning for jentenes valg av bevegelseskontekst?

Har skateboarding som bevegelseskontekst betydning for jentenes forståelser av kropp?

1.4 Oppgavens struktur og oppbygning

Oppgaven består av syv kapitler. I det første kapitlet har studiens bakgrunn og formål blitt presentert. Kapittel 2 inneholder oppgavens kontekst, hvor det blir gjort rede for livsstilsidrett, selvorganisert livsstilsidrett og skateboarding. I kapittel 3 blir oppgavens teoretiske rammeverk presentert. Kapittel 4 er oppgavens metodekapittel hvor metodiske valg blir begrunnet. Jeg vil også beskrive den praktiske gjennomføringen av metodevalget, samt den analytiske tilnærmingen. Videre vil jeg ta for meg oppgavens resultater og analyse i kapittel 5, før jeg i kapittel 6 diskuterer oppgavens resultater og analyser i sammenheng oppgavens problemstillinger, det teoretiske utgangspunktet, tidligere forskning og relevant litteratur. Avslutningsvis vil oppgavens sentrale funn presenteres, før en avsluttende kommentar og refleksjoner rundt egen forskningsprosess.

2. Oppgavens kontekst

I dette kapittelet blir livsstilsidrett, selvorganisert livsstilsidrett og skateboarding presentert som oppgavens kontekst.

2.1 *Livsstilsidrett*

I nyere tid har idretter som skiller seg fra tradisjonelle, organiserte idretter hatt stor vekst. De har oppstått til dels som et opprør mot den etablerte idretten, og har dannet avgrensede fellesskap og miljøer basert på egne regler og inklusjonskriterier (Sisjord, 2011, s. 87). Slike idretter blir ofte omtalt med et bredt spekter av begreper. Deriblant alternative, subkulturelle, ekstreme, post-industrielle og postmoderne idretter (Gilchrist & Wheaton, 2016, s. 187; Rinehart, 2000, s. 505; Sisjord, 2011, s. 89). Begrepet *livsstilsidrett* blir anvendt som et paraplybegrep for en rekke aktiviteter (Säfvenbom & Stjernvang, 2020, s. 830). Dette begrepet har jeg anvendt som betegnelse i oppgaven.

For å forstå hva livsstilsidretter innebærer, er som begrepet tilsier «*livsstil*» sentralt. Ifølge Wheaton (2004, s. 4) ble begrepet livsstilsidrett utviklet på bakgrunn av utøvere som omtalte deres aktivitet som en livsstil, fremfor en idrett. De søkte en bestemt livsstil som gjenspeilet aktiviteten de var en del av (Wheaton, 2004, s. 4).

Livsstilsidretter kjennetegnes som uformelle, spenningsøkende og urbane aktiviteter. Betegnelsen inkluderer godt etablerte aktiviteter som skateboarding, surfing og klatring, samt nyere aktiviteter som parkour og kiting (Wheaton, 2016, s. 110). Utøvere varierer fra de sporadiske som praktiserer ulike aktiviteter til forskjellige årstider, til de som fullt og helt forplikter seg til aktiviteten (Wheaton, 2004, s. 8). Av den sistnevnte gruppen legger mange ned mye tid og penger på aktiviteten, og nedprioriterer andre interesser for å dyrke sin lidenskap. Deres livsstil formes rundt aktiviteten (Gilchrist & Wheaton, 2016, s. 186; Sisjord, 2011, s. 94). En slik forpliktelse underbygger et kollektivt uttrykk, hvor klesstil, kroppslig fremstilling, språkbruk og holdninger etablerer en bestemt sosial identitet. For eksempel har mange en gjenkjennelig klesstil som avspeiler aktiviteten de bedriver (Rinehart, 2000, s. 504; Wheaton, 2013, s. 29).

Siden 1960-tallet har livsstilsidretter hatt en stigende vekst globalt, både når det gjelder deltagelse og synlighet i det private og offentlige rom (Thorpe & Wheaton, 2011, s. 832; Wheaton, 2013, s. 3). Den økende forekomsten har tilknytning til endringer i

ungdommers levevaner. Ulike tjenester og fasiliteter har blitt utviklet for å tilfredsstille etterspørselen fra forbrukerne (Gilchrist & Wheaton, 2016, s. 187). Med innvirkning fra underholdningsindustrien, global kommunikasjon og sponsorer har livsstilsidretter spredt seg raskere rundt i verden enn flere etablerte idretter (Wheaton, 2016, s. 110). Også i Norge har livsstilsidretter fått økt popularitet de seneste årene. En studie utført av Green, Thurston, Vaage og Roberts (2015, s. 290) viser en sammenheng med økt interesse for livsstilsidretter og nedgang i deltagelse i idrettslag blant ungdom (Green et al., 2015, s. 290).

Hver livsstilsidrett har sin egen historie og utviklingsmønster, samtidig som det finnes likhetstrekk mellom dem (Wheaton, 2016, s. 110). Livsstilsidretter assosieres ofte med unge utøvere, og i all hovedsak hvite gutter og menn fra middelklassen (Wheaton, 2004, s. 12; 2013, s. 29). De fleste livsstilsidretter deler en felles etos som skiller dem fra tradisjonelle, regelbunnede idretter (Gilchrist & Wheaton, 2011, s. 112). De bygger på en hedonistisk og individuell ideologi. Samtidig tar de avstand fra regulering og institusjonalisering (Gilchrist & Wheaton, 2016, s. 187). For mange innebærer livsstilsidretter først og fremst å delta. Utøvere søker ofte en følelse av spenning og eufori, også kalt *stoke* (Wheaton, 2004, s. 11; 2013, s. 29). Turner (2017, s. 15) hevder at livsstilsidretter ikke kan forstås på samme måte som tradisjonelle idretter, hvor konkurranse er sentralt. Livsstilsidretter er for mange en måte å uttrykke seg selv på, fremfor en arena hvor målet er å vinne eller samle poeng (Turner, 2017, s. 15). I tradisjonelle konkurranseidretter kreves det ofte utøvere som tar idretten på alvor og følger konkrete treningsopplegg. Som en motsetning viser det generelle bildet av livsstilsidretter utøvere som gjenspeiler glede og energi i uformelle kontekster (Rannikko et al., 2016, s. 1097). Det kroppslige fokuset innebærer personlige utfordringer og mål. Aggresjon og kroppskontakt er sjeldent involvert (Wheaton, 2016, s. 115).

Sisjord (2011, s. 92) hevder at tiltrekningskraften ved livsstilsidretter omhandler mer enn søken etter spenning og risiko. Det innebærer også individuelle opplevelser og kollektive fellesskap (Sisjord, 2011, s. 92). Selv om livsstilsidretter hovedsakelig har et individuelt uttrykk, er aktivitetene ofte sosialt preget. Deltagelsen forekommer vanligvis sammen med andre (Gilchrist & Wheaton, 2017, s. 3; Wheaton, 2013, s. 29). Imidlertid er ikke veien til samhold alltid gitt. Som nybegynner – *outsider*, må man ofte gjennom

en sosialiseringsprosess før man blir akseptert i miljøet som en *insider*.

Sosialiseringsprosessen innebærer en identitetsutvikling og en tilegning av normer og kulturelle særtrekk som råder i miljøet (Sisjord, 2011, s. 93). Prestasjoner gir status, og i enkelte miljøer kreves det forpliktelse til aktiviteten for å bli verdsatt (Sisjord, 2011, s. 94; Wheaton, 2004, s. 9). Utstyr, klesstil, holdninger og verdier kan avsløre hvem som er på innsiden eller utsiden av et etablert fellesskap (Sisjord, 2011, s. 94).

2.2 Selvorganisert livsstilsidrett

Mitt masterprosjekt tar utgangspunkt i jenter som står på skateboard i en selvorganisert kontekst. På grunn av struktur og kulturell opprinnelse, skiller de selvorganiserte livsstilsidrettene seg fra selvorganiserte tradisjonelle idretter og organiserte livsstilsidretter (Säfvenbom & Stjernvang, 2020, s. 833). Säfvenbom et al. (2018, s. 2002) antyder i sin studie at den dominerende forståelsen av livsstilsidrett som ustrukturert og uorganisert er misvisende. Bemerkningen bygger på observasjoner utført i studien, hvor livsstilsidrettene som ble observert viste seg å være selvorganiserte og selvstrukturerte, ikke uorganiserte og ustrukturerte (Säfvenbom et al., 2018, s. 2002).

Til forskjell fra organiserte idrettsaktiviteter, baserer de selvorganiserte livsstilsidrettene seg stort sett på en læringsprosess uten veiledning fra en trener eller instruktør (Säfvenbom & Stjernvang, 2020, s. 830). Deltagelsen foregår ofte i uformelle kontekster, hvor disiplin og kontroll ikke finner sted (Wheaton, 2013, s. 37; 2016, s. 110). Gilchrist og Wheaton (2016, s. 193) påpeker at dette kan ha innvirkning på ungdommers utvikling. Ved deltagelse i selvorganiserte livsstilsidretter står ungdom til ansvar for egen fritid. Samtidig må de forholde seg til andre utøvere. På den måten kan ungdom tilegne seg selvtillit, lære nye ferdigheter og utvikle vennskap med jevnaldrende (Gilchrist & Wheaton, 2016, s. 193). Det står i enighet med studien til Säfvenbom et al. (2018, s. 2005) som viser at involvering i selvorganiserte bevegelseskontekster kan virke positivt på unge menneskers utvikling. Mangel på trenere, regler, planer og konkurranse ser ut til å danne viljestyrke og autonomi. Studien viser at selvorganiserte livsstilsidretter kan tilby andre muligheter til ungdommer som ikke trives i organiserte idretter (Säfvenbom et al., 2018, s. 2005).

Ifølge Wheaton (2013, s. 37; 2016, s. 117) er den selvorganiserte livsstilsidretten under press. Kommersielle selskap og organisasjoner vil institusjonalisere og regulere de

selvorganiserte kontekstene, både på elite- og amatørnivå. Deriblant er det ønskelig å inkludere livsstilsidretter i tradisjonelle former for konkurranse, som de olympiske leker (Wheaton, 2013, s. 37; 2016, s. 117). Som en følge av dette har det blant annet pågått en debatt angående snowboard og de olympiske leker (Wheaton, 2016, s. 119). Flere utøvere boikottet OL i Nagano i 1998 grunnet misnøye med IOC og deres beslutning om å inkludere snowboard under det internasjonale skiforbundet, fremfor det internasjonale snowboardforbundet (Humphreys, 2003, s. 409; Rinehart, 2000, s. 514). Også skateboardere har vært skeptiske til institusjonalisering. I 2010 signerte flere tusen skatere verden over på en digital forespørsel til IOC med et ønske om å ikke inkludere skateboarding som en olympisk gren (Thorpe & Wheaton, 2011, s. 831; Wheaton, 2016, s. 118). I Norge har en rekke livsstilsidretter blitt organiserte under Norges idrettsforbund (NIF), samt olympiske og paralympiske komité (Sisjord, 2011, s. 87).

Konflikter ved bruk av områder og bekymringer rundt sikkerhet har også bidratt til økt kontroll av livsstilsidretter (Wheaton, 2013, s. 37; 2016, s. 117). Blant annet har skateboarding opplevd regulering i form av at aktiviteten må forbeholdes skateparker, i tillegg til begrensninger ved street-skate (Borden, 2001, s. 253). På en annen side har institusjonalisering av livsstilsidretter ført til økt oppmerksomhet rundt aktivitetene, inklusive økning i andelen utøvere fra ulike samfunnsgrupper (Thorpe, 2006, s. 219; Wheaton, 2016, s. 119). Selv om enkelte livsstilsidretter har blitt kommersialisert toppidrett, står den selvorganiserte livsstilsidretten fortsatt sterkt. Mange utøvere forblir selvdrevne og tar avstand fra reguleringene (Wheaton, 2016, s. 117). Fra et norsk perspektiv antyder Sisjord (2011, s. 101-102) at store deler av livsstilsidretter er selvorganiserte eller foregår i et miljø utenfor NIF, hvor vennegjenger og uformelle fellesskap fortsatt står i tråd med aktivitetenes opprinnelse (Sisjord, 2011, s. 101-102).

2.3 Skateboarding

Skateboarding som aktivitet og kultur har vært gjennom flere utviklingsfaser. Det finnes ikke et nøyaktig sted eller tidspunkt som kan knyttes til aktivitetens opprinnelse.

Likevel antas det at skateboardkulturen startet blant surfere i California rundt 1950- eller 1960-tallet (Böhm & Rieger, 1991, s. 8; Frödin & Messmann, 1989, s. 8). På 70-tallet blomstret skateboarding i USA. Aktiviteten ble betraktet som ungdommenes nasjonalsport. Det skapte grobunn for et marked hvor penger, makt, konkurranse, profesjonalitet og reklame var involvert. Den store interessen for skateboarding i USA

spredte seg videre til blant annet Europa, Australia og Brasil. Uten at man helt vet hvorfor, forsvant interessen for aktiviteten ved begynnelsen av 80-årene. Flere skateparker måtte stenge og det forekom en nedgang i antall utøvere (Böhm & Rieger, 1991, s. 10; Frödin & Messmann, 1989, s. 8). Selv om skateboarding som industri forsvant, ble aktiviteten og dens identitet videreutviklet mot slutten av 80-tallet (Frödin & Messmann, 1989, s. 9-10). De få som holdt aktiviteten gående i USA og Europa utviklet kjøreteknikker og bygget skateparker. Det vokste fram en egen kultur hvor samhold stod sterkt og aktiviteten ble en livsstil for mange (Böhm & Rieger, 1991, s. 11-13). Frödin og Messmann (1989, s. 10) hevder at når den offentlige interessen ikke var til stede, fikk skateboarding utvikle seg på egne premisser. Fra 1985 vokste dens popularitet jevnt over store deler av verden (Frödin & Messmann, 1989, s. 10).

Den kulturelle identitet til skateboarding grunner i skatere som konstruerte subkulturer hvor de skapte en distanse fra andre samfunnsgrupper gjennom en egen stil, språkbruk og kroppsspråk (Borden, 2001, s. 137). For mange skatere er ikke skateboarding kun et fremkomstmiddel, men en måte å leve på (Borden, 2019, s. 45; Böhm & Rieger, 1991, s. 6). En vanlig innvendig mot skateboard er diskursen om den stereotypiske skateren som ung, hvit gutt eller rebelsk punker (Borden, 2019, s. 1). Derimot utfordres denne diskursen i dag, da man kan se skatere fra de fleste kulturer og samfunnsgrupper (Atencio et al., 2019, s. 432; Borden, 2019, s. 1). Ifølge Borden (2019, s. 1) finnes det skatere i alle aldre, med ulike hudfarger, forskjellige kjønn, legninger og stilarter. Skateboarding betraktes som et globalt fenomen med rundt 50 millioner kjørere og flere tusen skateparker verden over (Borden, 2019, s. 1). Den økte populariteten kan skyldes et samspill mellom skateboardindustrien, økonomiske tilstander, et ungt marked og tilstrekkelig mediedekning (Beal, 2013, s. 3).

Skateboarding kan i utgangspunktet utøves hvor som helst, hvilket skiller skateboarding fra andre livsstilsidretter, som surfing og klatring (Beal, 2013, s. 1; Yochim, 2010, s. 10). Med unntak av et skateboard stilles det heller ingen videre krav til utstyr, antrekk eller medlemskap (Yochim, 2010, s. 10). Borden (2019, s. 22) hevder at skateboard er relativt enkelt å ta i bruk, da det ikke er nødvendig med andre forkunnskaper foruten balanse og bevegelse. Skateboarding har et kreativt og prosessorientert preg, hvilket gjør at ferdigheter settes høyere enn å vinne (Beal, 2013, s. 1). I henhold til Böhm og Rieger (1991, s. 6-7) kan en skater oppleve følelsen av frihet og selvstendighet gjennom

skating. Kroppen og skateboardet blir ett. Man skaper sin egen virkelighet og er stadig på søken etter nye utfordringer med brettet (Böhm & Rieger, 1991, s. 6-7).

3. Teoretisk forankring

I dette kapitlet vil oppgavens teoretiske forankring bli presentert. Ifølge Dalland (2017, s. 186) har oppgavens teoretiske forankring betydning for min grunnleggende forståelse av feltet som forskes på. Det har også relevans for hvordan jeg som forsker tilnærmer meg temaet og problemstillingene (Dalland, 2017, s. 186). Jeg vil først gjøre rede for det sosialkonstruktivistiske perspektivet, før jeg ser på kropp og bevegelse som sosialt konturert. Til slutt i dette kapitlet blir betydningen av diskurser og diskursanalyse presentert.

3.1 *Det sosialkonstruktivistiske perspektivet*

Det sosialkonstruktivistiske perspektivet utgjør en sentral retning i samfunnsvitenskapen (Aadland, 2011, s. 265). Som forsker innenfor sosialkonstruktivismen søker man innsikt i opphavet til menneskers forestillinger om dem selv, av andre og verden rundt dem. Oppmerksomheten rettes mot menneskers persepsjon, tanker og ideer, samt hvordan det påvirker deres sosiale liv (Aadland, 2011, s. 264-265). I henhold til Thagaard (2018, s. 121) er vår forståelse preget av kulturen og tiden vi lever i. Mennesker skaper seg en forståelse av omverdenen gjennom samtaler med andre. Denne forståelsen danner utgangspunkt for sosiale handlinger (Thagaard, 2018, s. 121).

Sosialkonstruktivismen innebærer en mengde teorier som påstår at menneskers forståelse av verden utvikles over tid i et sosialt samspill (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 13; Aadland, 2011, s. 286). De mest radikale teoriene hevder at virkeligheten er skapt av mennesker og at det ikke eksisterer en virkelighet utenfor språket. De mer moderate teoriene, som denne oppgaven vil ta utgangspunkt i, anerkjenner at det finnes en virkelighet. Samtidig legges det vekt på at livsvirkeligheten, hvor mennesker danner og oppfatter sine liv, utformes gjennom sosiale prosesser av tanke, språk og praksis (Aadland, 2011, s. 265). Allment for retningene er ønsket om å avdekke hvordan mening oppstår og etableres til ulike tider og i forskjellige kulturer (Aadland, 2011, s. 265).

Det sosialkonstruktivistiske perspektivet praktiseres på ulike måter (Lock & Strong, 2014, s. 35). På grunn av oppgavens størrelse vil jeg forholde meg til fire premisser for sosialkonstruktivismen, utviklet av Burr (2015, s. 2) med utgangspunkt i Gergen (1985).

De fire premissene binder det sosialkonstruktivistiske feltet sammen (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 13). Burr (2015, s. 2) konstaterer at det ikke finnes én konkret beskrivelse som kan identifisere et sosialkonstruktivistisk perspektiv. Derimot kan en tilnærming som inneholder en eller flere av de følgende premissene anses som en sosialkonstruktivistisk tilnærming (Burr, 2015, s. 2).

Det første premisset Burr (2015, s. 2) trekker fram, omhandler en kritisk forståelse av en selvfølgelig viten. Sosialkonstruktivistiske tilnærminger har en kritisk holdning til menneskers «*tatt for gitt*»-måte å forstå dem selv og verden på. Det innebærer at menneskers forståelse av verden ikke kan betraktes som objektive sannheter (Burr, 2015, s. 2). Det andre premisset handler om at menneskers virkelighetsforståelse alltid er historisk og kulturelt betinget. Mennesker konstruerer verden gjennom sosiale interaksjoner, hvilket skaper en felles enighet om «*virkeligheten*» (Burr, 2015, s. 4). Det tredje premisset Burr (2015, s. 4) presenterer, viser en sammenheng mellom kunnskap og sosiale prosesser. Kunnskap oppstår gjennom daglig interaksjon mellom mennesker. Slik blir menneskers forståelse av verden et produkt av sosiale prosesser og interaksjon med hverandre (Burr, 2015, s. 5). Det fjerde premisset fremstiller hvordan kunnskap har innvirkning på sosiale handlinger. Burr (2015, s. 5) påpeker at menneskers forståelse av verden fører til noen sosiale handlinger anses som naturlige, mens andre ekskluderes. I lys av Burr (2015) sine fire premisser er menneskers forståelse av verden formet av omgivelsene.

Burr (2015, s. 4) presiserer at det ikke finnes objektive fakta innenfor sosialkonstruktivismen. Kunnskap betraktes som historisk og kulturelt bundet. Menneskers forståelse av verden stammer fra andre mennesker, og ikke fra en objektiv virkelighet. I disse prosessene er språket sentralt (Burr, 2015, s. 5). Når mennesker kommuniserer med hverandre, formes deres virkelighet (Burr, 2015, s. 5; Aadland, 2011, s. 264). Språket kan derfor betraktes som en form for sosial handling (Burr, 2015, s. 5). Hvordan språket utvikles, avspeiler seg i vår måte å tenke på og snakke om verden (Aadland, 2011, s. 286).

Den samfunnsvitenskapelige klassikeren «*Den samfunnsskapte virkelighet*» utgitt av Berger og Luckmann i 1966, anses som sentral i utviklingen og forståelsen av sosialkonstruktivismen (Tjora, 2020; Aadland, 2011, s. 266). Ifølge Berger og

Luckmann (1966, s. 153) må vi mennesker lære oss livet. Et individ blir ikke født som et medlem av samfunnet. Det har medfødte evner for sosialisering og vil gjennom utvikling bli et medlem av samfunnet. Utgangspunktet for utviklingen er *internalisering* (Berger & Luckmann, 1966, s. 153). Det innebærer at mennesket tar til seg samfunnets forventninger og strukturer (Tjora, 2020). Dette skjer gjennom ulike prosesser av sosialisering. *Primærsosialisering* utgjør den første sosialiseringprosessen et individ er en del av, hvor individet blir et medlem av samfunnet (Berger & Luckmann, 1966, s. 154). Gjennom primærsosialiseringen lærer individet seg språk, regler for atferd og det skapes en forståelse for vår objektive virkelighet (Aadland, 2011, s. 266). Barn fødes inn i en objektiv sosial struktur hvor de møter signifikante andre som har betydning for deres sosialisering. Barnet tar til seg holdninger og verdier til signifikante andre, og gjør dem til sine egne. I så måte vil den kroppsforståelsen barnets foreldre har påvirke utviklingen av barnets oppfattelse av kroppen (Berger & Luckmann, 1966, s. 155). Når barnet møter samfunnet utenfor hjemmet, forekommer sosialisering i det offentlige rom – *sekundærsosialisering*. Dette skjer i møte med samfunnets institusjoner, som skolen, arbeidslivet, idretten og mediene. Bildet vi mennesker skaper av oss selv og vår virkelighet, kan forstås som et resultat av sosiale konstruksjoner som formes i samfunnet (Aadland, 2011, s. 266-267).

Når hvert enkelt individ handler i det sosiale rommet, skapes det et lager av kunnskap og sosiale forestillinger. Det som blir sagt og gjort, kan ikke trekkes tilbake i etterkant. På den måten bidrar mennesker til å forme samfunnets normer, språk, oppmerksomhetsfokus og virkelighetsforståelse. Vi mennesker kan ikke si og gjøre som vi vil, da samfunnet setter grenser for hva som er lov og ikke lov. Denne prosessen kalles *objektivering* (Aadland, 2011, s. 267). Når menneskers talehandlinger overføres fra et subjektivt område og inn i en kollektiv bevissthet, oppstår en prosess beskrevet som *eksternalisering* (Aadland, 2011, s. 267). Eksternaliseringen fører til at meninger blir *institusjonalisert*. Familie, religion og velferdsstaten utgjør eksempler på institusjoner i en kollektiv bevissthet. Vi mennesker kan ha selvstendige meninger om hvordan disse institusjonene bør formes og se ut. Likevel må vi forholde oss til de allerede etablerte oppfatningene som eksisterer i samfunnet (Aadland, 2011, s. 268). Ifølge Berger og Luckmann (1966, s. 79) er objektivering og eksternalisering en kontinuerlig *dialektisk prosess*. Det innebærer at det finnes et gjensidig

påvirkningsforhold mellom individ og samfunn. Gjennom en slik prosess formes menneskers virkelighet (Berger & Luckmann, 1966, s. 79).

En virkelighet som står sentralt hos Berger og Luckmann (1966, s. 33) er *hverdagsvirkeligheten*. De beskriver dette som «*den viden, der styrer vores adfærd i hverdagen*» (Berger & Luckmann, 1966, s. 33). Hverdagslivet tolkes av mennesker som en virkelighet som er subjektivt meningsfylt som en helhetlig verden (Berger & Luckmann, 1966, s. 33). Mennesker kan oppleve flere virkeligheter, blant annet gjennom drømmer, men den viktigste er hverdagsvirkeligheten. Den oppleves i våken tilstand og er umulig å overse (Berger & Luckmann, 1966, s. 35). Hverdagslivet er et liv med og i kraft av språket mennesker deler med sine medmennesker. Derfor er innsikt i språket avgjørende for å forstå hverdagsvirkeligheten. Språket setter regler for hvordan vi snakker sammen og det må tilpasses de situasjonene man befinner seg i (Berger & Luckmann, 1966, s. 53-54). Hverdagsvirkeligheten er ikke eksklusiv for hvert enkelt individ, men noe som deles mellom mennesker. Mennesker kan ikke eksistere i hverdagslivet uten regelmessig kommunikasjon og sosial interaksjon med andre (Berger & Luckmann, 1966, s. 43). Det er i ansikt-til-ansikt situasjoner de mest betydningsfulle opplevelsene mellom individer forekommer. Her opplever begge parter et levende nærvær av hverandre. Personen man kommuniserer med er fullstendig virkelig for en selv. Denne virkeligheten utgjør en del av hverdagens samlede virkelighet. I ansikt-til-ansikt situasjoner er det vanlig å reflektere over seg selv på bakgrunn av holdningene den andre uttrykker (Berger & Luckmann, 1966, s. 43-44). Noen mennesker betyr mer for oss. Dem retter vi oss etter og omgås regelmessig i ansikt-til-ansikt situasjoner. Andre har mindre betydning for oss og blir mer anonyme desto lengre unna de kommer fra ansikt-til-ansikt situasjonens *her og nå* (Berger & Luckmann, 1966, s. 47-48).

Aadland (2011, s. 287) belyser at de oppfatningene som fremheves i en bestemt kultur, fester seg i menneskers bevissthet. Dette påvirker deres verdier, normer og forestillinger på en måte som endrer atferd. I lys av dette blir et sosialkonstruktivistisk perspektiv ansett som et godt utgangspunkt for tolkning og analyse av jenter som står på skateboard og deres forståelser av kropp. Med et sosialkonstruktivistisk perspektiv vil jentenes forståelser bli ansett som sosialt konstruert gjennom samfunnet og den kulturen de er en del av (Aadland, 2011, s. 287). Måten jentene snakker om temaene som belyses, og hvordan de presenterer seg i sammenheng med temaene, kan ifølge

Thagaard (2018, s. 120) kobles til etablerte mønstre i samfunnet. Ved å anvende meg av det sosialkonstruktivistiske perspektivet kan jeg forstå jentenes utsagn i en større sosial sammenheng, mer enn kun gjennom individuelle meninger.

3.1.1 Kroppen som sosialt konstruert

Engelsrud (2006, s. 65) hevder at «*kroppen er, og har alltid vært, et fenomen for samfunnsskapt konstruksjon*». De fleste samfunn har i større eller mindre grad normer for kroppens funksjon og utseende. I moderne, vestlige samfunn er synet på kropp preget av massemedienes fokus på det visuelle. Blant annet har imageindustrien stor innflytelse på oss mennesker. Her blir kroppen fremstilt som et sosialt symbol og som en metode for å konstruere hvem man er (Loland, 2000, s. 4; 2008, s. 51). Loland (2000, s. 4) påpeker at vi mennesker har, som kanskje de eneste levende vesener, evne til å reflektere over vår eksistens og egenart (Loland, 2000, s. 4). Vår bevissthet og refleksjon om kroppen utvikles ikke i ensomhet, men formes i den sosiale konteksten vi er en del av. Vår selvforståelse er alltid forankret i hvordan andre oppfatter oss (Duesund, 1995, s. 54; Loland, 2000, s. 4).

Ifølge Shilling (1993, s. 9) kan man ikke unngå å inkludere kroppen når man snakker om menneskelige interaksjoner. Dette fordi kroppen alltid er med oss. Man kan verken kvitte seg med den eller løsrive seg fra den (Shilling, 1993, s. 9). Shilling (1993, s. 70) forklarer den sosialt konstruerte kroppen som et produkt hvor dens betydning bestemmes ut fra eksterne sosiale kvalifikasjoner. Kroppen er, i henhold til Shilling (1993, s. 1), både formet, begrenset og oppfunnet av samfunnet. Menneskers økende interesse for kroppens utseende har ført til sentralisering av kroppen i en forbrukskultur hvor en velformet, ung og sensuell kropp står i sentrum. I den vestlige verden ser man en tendens hvor kroppen betraktes som en uferdig enhet. Økt kunnskap og teknologisk utvikling har ført til at kroppen kan bli et prosjekt for endring. Grunnet utvikling innen biologisk reproduksjon, genteknologi, idrettsvitenskap og plastisk kirurgi har kroppen blitt et fenomen for muligheter og valg. Det har avansert menneskers mulighet til å kontrollere kroppen, samt å la kroppen bli kontrollert av andre (Shilling, 1993, s. 3-5). De mange valgmulighetene som finnes for å konstruere og rekonstruere kroppen har ført til at man må stille spørsmål om hva kropp egentlig er. I dagens høymodernitet kan det være problematisk å betrakte kroppen som noe «*gitt*» og en del av naturen (Shilling, 1993, s. 4).

Kroppen forteller noe om vår identitet og sosiale tilhørighet. Et veltrent og slankt utseende kan betraktes som et symbol på en sunn livsstil. Det viser kontroll og ansvar for egen kropp. Motsatt vil overvekt kobles til latskap og mangel på viljestyrke (Grogan, 2017, s. 11; Kvalem, 2007, s. 40; Loland, 2004, s. 1). Det står i tråd med Synnott (1993, s. 1) som påstår at kroppens utseende og funksjon ikke kun er basert på fysiske fenomen, men også sosiale fenomen. Kroppen blir sosialt konstruert på ulike måter i forskjellige samfunn (Synnott, 1993, s. 1). Sosiologen Marcel Mauss publiserte i 1935 (sitert i Engelsrud, 2006, s. 67) en artikkel om *kroppsteknikker*. I artikkelen påstår han at kroppen preges av teknikkene og den treningen som praktiseres. I henhold til Mauss (1935, sitert i Engelsrud, 2006, s. 67) vil menneskers sosiale status og klasse komme til uttrykk gjennom kroppen og deres væremåte. Kroppen vil implisitt ta til seg de ulike disiplinene og normene som er gjeldende for det samfunnet man er en del av (Engelsrud, 2006, s. 67). Eksempelvis vil en jente fra et skatemiljø bevege seg og uttrykke seg på en annen måte enn en jente fra et dansemiljø. Engelsrud (2010, s. 48) angir at ettersom kroppen er utsatt for samfunnsskapt konstruksjon, vil menneskers forståelse av kropp alltid kunne forandres.

3.1.2 Kontekster for bevegelsesaktivitet som grunnlag for sosial konstruksjon

Berger og Luckmann (1966) hevder at menneskers virkelighet er samfunnsskapt. Vår virkelighet blir aktivt konstruert gjennom alt vi gjør. Hvilke aktiviteter vi er en del av, vil derfor ha betydning for vår virkelighet. Samtidig påpeker Burr (2015, s. 5) at vår forståelse av virkeligheten fører til at noen former for handlinger oppfattes som naturlige, mens andre er utenkelige. Menneskers virkelighet har derfor betydning for deres sosiale handlinger, derav deltagelse i idrett og fysisk aktivitet (Burr, 1995, s. 5).

Bevegelse har blitt en del av vår identitetsskapende selvkonstruksjon. I det moderne samfunnet har mennesker mulighet til å realisere seg selv og konstruere sin egen identitet. Man må selv bestemme hva man ønsker å få ut av livet (Breivik, 2008, s. 145). På mange måter kan menneskers fritid betraktes som en arena hvor man kan vise andre hvem man er. Idrett, trening og andre bevegelsesformer er for mange viktig i å fremme deres sosiale omdømme og hvem man er som person. Den bevegelseskonteksten man er en del av, fungerer dermed som et ledd i å bygge en identitet andre kan avlese. (Duesund, 1995, s. 17; Engström, 2004, s. 112).

Breivik (2008, s. 139) påpeker at menneskers bevegelsesatferd forekommer innenfor samfunnets rammer. Samfunnet har innvirkning på vår bevegelsesatferd og vår bevegelsesatferd virker tilbake på samfunnet. Breivik (2008, s. 139) omtaler dette forholdet som sirkulært. Det innebærer at samfunnet har stor innflytelse på hvert enkelt individ og kan få oss til å gjøre det som gagnar samfunnet, som å ta vare på helsen. Samtidig lar vi oss påvirke av trender og ny teknologi. Som en følge av dette blir det dannet nye samfunnsgrupper og motkulturer som praktiserer nye former for aktiviteter og bevegelse (Breivik, 2008, s. 139). Denne tankegangen samsvarer med Berger og Luckmanns (1966, s. 79) som påstår at det finnes et dialektisk forhold mellom individ og samfunn, hvor individet og dets sosiale verden påvirker hverandre gjensidig (Berger & Luckmann, 1966, s. 79). På bakgrunn av dette kan menneskers bevegelsesatferd betraktes som konstruerte i samfunnet og kulturen de befinner seg i (Engström, 2004, s. 112-113).

Loland (2008, s. 51) uttrykker at den bevegelseskonteksten man er en del av, kan få betydning for vår kroppsforståelse og vurdering av egen kropp. Det kan ses i sammenheng med Berger og Luckmann (1966, s. 15) som påstår at den virkeligheten og kunnskapen man tilegner seg, har tilknytning til spesifikke sosiale kontekster. Enkelte aktiviteter i det moderne samfunn er mer populære enn andre. Dette er aktiviteter som gjenspeiler samfunnets verdier og idealer (Breivik, 2008, s. 145). Ifølge Breivik (2008, s. 145) søker ungdom i dag mer mot aktiviteter som legger til rette for frihet og spenning, hvor organisasjoner og regler ikke finner sted. Samtidig påpeker Engelsrud og Rugseth (2013) at barn og ungdom vokser inn i gitte oppfatninger av trening som bevegelsesform. De lærer allerede i tidlig alder at det finnes en sammenheng mellom trening og kropp, hvor trening fungerer som et redskap for å endre kroppen for å bli «den beste utgaven av en selv» (Engelsrud & Rugseth, 2013). Det samsvarer med Loland (2008, s. 52) som skriver at man allerede fra barndommen av innprentes med bilder og film av uoppnåelige kropps- og bevegelsesidealer. Dersom utseende blir i fokus under bevegelsesaktivitet, kan bevegelsen for mange oppleves som fremmed. Bevegelsen blir av den grunn noe annet enn oss selv og gleden av å være i bevegelse kan forsvinne. Den kan miste sin egenverdi og blir et middel for å konstruere kroppen etter samfunnets idealer (Loland, 2008, s. 52). Ved å rette et kritisk blikk på sosiale former for bevegelse kan mennesker søke andre aktivitetsformer som åpner opp for

mangfold og menneskelighet, hvor aktiviteten gir mening og verdi i seg selv (Loland, 2008, s. 54).

3.2 Diskursteori og diskursanalyse

Jørgensen og Phillips (1999, s. 9) definerer diskurs som «*en bestemt måte at tale om og forstå verden (eller et udsnit af verden) på*». Diskurser produserer vår kunnskap om verden og gjør det mulig for oss mennesker å se verden på en bestemt måte (Burr, 2015, s. 91).

I henhold til Lock og Strong (2014, s. 354) representerer diskurser en felles forståelse og en måte å kommunisere på. Lock og Strong (2014, s. 354) påstår videre at diskursene ligger ferdig tilgjengelig for mennesket med spesifikke meninger og betydninger. Sirnes (1999, s. 31) understreker at diskurser ikke kun innebærer det språklige, men kommunikasjon i utvidet forstand. Språket er en del av en mer omfattende kommunikasjon hvor holdninger og uttrykk, samt hvordan mennesker uttrykker seg gjennom sine materielle omgivelser, må tas i betraktning (Sirnes, 1999, s. 30). I lys av diskursteori er menneskers språk strukturert i forskjellige mønstre som kommer til uttrykk i sosiale settinger. En analyse for å identifisere slike mønstre omtales som *diskursanalyse* (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 9).

Diskursanalyse er et bredt, tverrvitenskapelig felt bestående av flere tilnærminger med ulike strategier og fremgangsmåter (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 258; Malterud, 2013, s. 143; Thagaard, 2018, s. 120-121). Felles for tilnærmingene er at språket står i fokus. Derfor består datamaterialet ofte av intervjutranskripsjoner, taleopptak eller andre skriftlige kilder (Burr, 2015, s. 28). Mennesker bruker språket til å forme representasjoner av virkeligheten. Slike representasjoner gjenspeiler ikke kun en allerede eksisterende virkelighet, men de er også med på å skape dem (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 17). Diskursanalyse skiller seg fra andre metoder da den ikke inneholder en bestemt fremgangsmåte (Burr, 2015, s. 28; Jørgensen & Phillips, 1999, s. 11-12). Samtidig påpeker Jørgensen og Phillips (1999, s. 12-13) at diskursanalyse ikke kan settes innunder enhver teoretisk ramme. Diskursanalyse er en metodisk og teoretisk helhet, forankret i sosialkonstruktivistiske perspektiver. Av den grunn kan ikke analysen brukes fraskilt fra det metodiske og teoretiske grunnlaget. For å anvende diskursanalyse

må man akseptere premissene som ligger til grunn for metoden (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 12-13).

Jørgensen og Phillips (1999, s. 14) påstår at kunnskap oppstår i sosial interaksjon, hvor mennesker både danner felles sannheter og kjemper om hva som er sant og ikke. Menneskers syn på og kunnskap om verden er alltid historisk og kulturelt betinget. Måten mennesker forstår verden på, vil av den grunn stadig være i endring. Det innebærer at det man først anså som en selvfølgelighet, kan endres dersom ny informasjon kommer til (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 14). Etersom jentene i mitt prosjekt befinner seg i samme historiske og kulturelle kontekst, vil de være preget av felles enigheter og sannheter. Å benytte en diskursinspirert analyse i denne oppgaven vil gi muligheter til å identifisere sannheter og forventninger til kroppen i skatemiljøet. Det vil også frembringe kunnskap om hvilke normer for kropp og utseende som tas for gitt blant intervjupersonene.

Ifølge Jørgensen og Phillips (1999, s. 31) er ikke målet for en diskursanalytiker å komme bakom diskursen for å finne ut hva mennesker virkelig mener med sine utsagn. Derimot handler det om å undersøke hvilke mønstre som finnes i utsagnene og hvilke sosiale konsekvenser ulike diskursive fremstillinger av virkeligheten får (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 31). Burr (2015, s. 75) fastslår at det finnes en rekke diskurser knyttet til hvert enkelt fenomen, som på hver sin måte ønsker å representere eller konstruere fenomenet. Hver diskurs fokuserer på ulike aspekter, frembringer ulike spørsmål som må overveies og de har forskjellige innvendinger for hva mennesker bør gjøre (Burr, 2015, s. 76). Videre hevder Burr (2015, s. 76) at ut fra hva som blir sagt, skrevet eller presentert på andre måter, konstruerer diskursene de fenomener som eksisterer i vår virkelighet. Forskjellige diskurser konstruerer fenomenene på ulike måter (Burr, 2015, s. 76). På bakgrunn av dette eksisterer det en mengde diskurser om kropp som forårsaker ulike sosiale konsekvenser. I denne oppgaven vil diskurser presentere måter å snakke om og forstå kropp på. Diskursene om kropp jentene i utvalget presenterer, kan betraktes som etablerte sannheter og mønstre innenfor kontekster de befinner seg i (Thagaard, 2018, s. 120).

4. Metode

Metode kan ifølge sosiolog Vilhelm Aubert (1985, s. 196) defineres som «*en fremgangsmåte, et middel til å løse problemer og komme fram til ny kunnskap*». I et forskningsprosjekt har metoden til hensikt å fremskaffe data som belyser problemstillingen på en faglig interessant måte (Dalland, 2017, s. 51). I min studie ønsker jeg å undersøke hvordan fenomenet kropp forstås blant et utvalg jenter som står på skateboard. For å besvare min problemstilling har jeg valgt å benytte en kvalitativ tilnærming med semistrukturerte intervjuer som metode.

I dette kapitlet vil de vitenskapelige forskningsmetodene som er anvendt i studien bli presentert. Først vil jeg beskrive hvordan studiens problemstilling har blitt belyst gjennom studiens fremgangsmåte, metodiske overveielser og valg som er tatt underveis. Videre vil gjennomføringen av det kvalitative forskningsintervjuet bli lagt fram og hvordan datamaterialet har blitt transkribert. Deretter vil jeg gi en refleksjon rundt forskerens rolle, før jeg vurderer oppgavens validitet, reliabilitet og overførbarhet, samt min forforståelse. Videre tar jeg for meg noen etiske refleksjoner rundt prosjektet. Til slutt vil jeg gjøre rede for min analytiske tilnærming og hvordan datamaterialet har blitt analysert.

4.1 Kvalitativ forskning

Kvalitativ forskningsmetode innebærer å studere hvordan mennesker lever sine liv. Metoden gir data om mening og opplevelser som ikke lar seg tallfestes eller måles (Dalland, 2017, s. 52; Grimen & Ingstad, 2013, s. 321; Thagaard, 2018, s. 11). En sentral målsetting for kvalitative tilnærminger er ikke å finne forklaringer, men å skape forståelse for fenomenet som forskes på (Malterud, 2013, s. 28; Tjora, 2017, s. 24). Tilnærmingen gir mulighet til å etablere nær kontakt med deltagerne i studien. På den måten kan man innhente fyldige data om mennesker og situasjoner (Thagaard, 2018, s. 11-12). Kunnskap om sosiale fenomener har betydning for å forstå hvordan kultur og samfunn fungerer. Det gir også innblikk i hvorfor mennesker handler som de gjør i ulike kontekster (Grimen & Ingstad, 2013, s. 321).

Ifølge Grimen og Ingstad (2013, s. 321) er den kvalitative forskeren opptatt av verden slik den oppleves av dem som studeres, ikke verden slik den faktisk er. Creswell (2007,

sitert i Nilssen, 2012, s. 25) påstår at kvalitativ forskning baseres på elementære filosofiske forutsetninger. Blant annet trekkes en ontologisk forutsetning fram, hvor virkeligheten formes av de involverte i en forskningssituasjon. Virkeligheten betraktes som kompleks og foranderlig. Av den grunn kan ikke forskningen gi et konkret svar, men mange svar. Dette fordi det finnes flere virkeligheter innenfor forskningsfeltet (Nilssen, 2012, s. 25). Kunnskap som dannes i samspill med forsker og deltager omtales som den epistemologiske forutsetningen (Creswell, 2007, sitert i Nilssen, 2012, s. 25). Forholdet mellom forsker og deltager er derfor av betydning i kvalitative studier, da det er i møtet mellom dem at virkelighet og kunnskap formes (Nilssen, 2012, s. 25). Dette betyr i praksis at jeg som forsker både må være bevisst og akseptere min forforståelse og subjektivitet. Sammen med oppgavens teoretiske rammeverk vil min bakgrunn, kunnskap og erfaringer ha betydning for å skape mening og forståelse i datamaterialet (Nilssen, 2012, s. 26).

Malterud (2013, s. 29) hevder at kvalitative metoder egner seg for forskning på områder hvor kunnskapsgrunnlaget er lite. Da jeg ikke har identifisert norsk forskning på jenter som står på skateboard og deres forståelser av kropp, anser jeg derfor kvalitativ tilnærming som relevant for å besvare mine problemstillinger.

4.2 Det kvalitative forskningsintervjuet

Kvale og Brinkmann (2015, s. 18) skriver at *«hvis du vil vite hvordan folk oppfatter verden og livet sitt, hvorfor ikke spørre dem?»*. Gjennom kvalitative forskningsintervjuer kan man innhente fyldig og omfattende opplysninger om menneskers livssituasjon og deres synspunkter rundt temaene som blir belyst. Kvalitative forskningsintervjuer er egnet for å få innsikt i menneskers erfaringer, tanker og følelser. Det kan bidra til å forstå verden sett fra intervjupersonenes ståsted (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 20; Thagaard, 2018, s. 89). Samtidig kan det gi kunnskap om deler av en annens persons liv det kan være utfordrende å fange opp med andre metoder (Postholm, 2010, s. 68).

I kvalitative intervjuer vil man utelukkende undersøke forhold knyttet til intervjupersonenes subjektivitet (Tjora, 2017, s. 114). Innenfor sosialkonstruktivismen ønsker man å undersøke hvordan intervjupersonene forstår sin virkelighet på bakgrunn av erfaringer og opplevelser de har gjort seg. Dette er forhold som må betraktes som

subjektive (Tjora, 2017, s. 115). Intervjuet handler dermed ikke kun om den enkelte, men brukes til å forstå sammenhenger utover den intervjuede (Dalland, 2017, s 64; Tjora, 2017, s. 115).

Intervjuene i denne oppgaven hadde en semistrukturert form, hvor temaene og spørsmålene var planlagt på forhånd i en intervjuguide. Ifølge Thagaard (2018, s. 91) vil det sikre at man innhenter data som kan gi svar på problemstillingen. Samtidig gir det mulighet til å tilpasse intervjuene etter intervjupersonenes fortellinger og stille oppfølgingsspørsmål som ikke er nedskrevet på forhånd (Thagaard, 2018, s. 91). Dalland (2017, s. 78) påpeker at en åpen intervjusituasjon i større grad vil gi spontane og uventede svar. Derimot kan en mer strukturert intervjusituasjon gjøre det enklere å ferdigstille og analysere intervjuene i etterkant (Dalland, 2017, s. 78). I tillegg hevder Befring (2007, s. 125) at det kan styrke validiteten i intervjuet ved å la intervjupersonene få anledning til å uttrykke seg på en mest mulig fri og naturlig måte. Samtidig vil en viss struktur bidra til økt reliabilitet og mindre feilfaktorer (Befring, 2007, s. 125). På bakgrunn av dette anså jeg en semistrukturert form på intervjuene som passende metode for datainnsamlingen. Med semistrukturerte intervjuer kunne jeg følge med på intervjupersonenes fortellinger, men likevel sørge for at de forhåndsbestemte temaene ble diskutert (Thagaard, 2018, s. 91). Malterud (2013, s. 130) påpeker at man som forsker må unngå å styre samtalen i en retning hvor det allerede finnes eksisterende kunnskap. Det som først kan oppleves som en avsporing fra temaet, kan vise seg å frembringe ny kunnskap. Derfor var det viktig at jeg tillot intervjupersonene å snakke om temaer som ikke var forhåndsbestemte. En balanse mellom fleksibilitet og kontroll av intervjuet var betydningsfullt (Malterud, 2013, s. 130).

4.2.1 Utvalg og rekruttering

Kvalitative studier baserer seg på et strategisk utvalg av deltagere (Thagaard, 2018, s. 54, Tjora, 2017, s. 130). Det innebærer at utvalget er sammensatt ut fra en målsetting om at datamaterialet har best mulig potensial til å belyse problemstillingene (Malterud, 2013, s. 56). I denne oppgaven blir betegnelsen *intervjuperson* brukt om utvalget. Ifølge Dalland (2017, s. 65) er det en nøytral betegnelse som kan begrense avstanden mellom forsker og deltager.

Mitt utvalg bestod av fem jenter på henholdsvis 17, 18 og 20 år. Utvalget var strategisk i den forstand da intervjupersonene ble valgt på bakgrunn av egenskaper og kvalifikasjoner som kunne bidra til å belyse problemstillingen. Et slikt utvalg kan få fram tanker og synspunkter som er representativt for mitt forskningsfelt (Thagaard, 2018, s. 54). Det strategiske utvalget har blitt gjort ut fra følgende kriterier: jenter over 16 år med minst to års erfaring fra skateboard. De måtte stå aktivt på skateboard sammen med andre og bruke skateboardet til mer enn transport. Valget om å basere utvalget på jenter begrunnes ut fra litteraturen som viser at jenter har et mer anstrengt forhold til kropp og utseende enn gutter (Bakken, 2019, s. 73; Eriksen et al., 2017, s. 95; Aanesen et al., 2017, s. 392). Samtidig valgte jeg å avgrense utvalget til jenter på grunn av oppgavens størrelse og de begrensede ressursene et masterprosjekt har.

Mine intervjupersoner har noe variasjon i alder. Et for homogent utvalg kan ifølge Malterud (2013, s. 57) gjøre det utfordrende å frembringe data som gir ny kunnskap eller åpner opp for andre spørsmål. En 17-åring kan ha andre synspunkter til temaene enn en 20-åring. Likevel er det ikke gitt at variasjon i alder er av betydning (Malterud, 2013, s. 57). I tillegg har jentene tilknytning til ulike skatemiljøer i en storby, og antall år de har drevet med skating varierer. Jentene har derfor noe ulik erfaringsbakgrunn, hvilket kan ha betydning for deres forståelser og perspektiver.

For å rekruttere jenter til prosjektet startet jeg med å sende e-post til personer med tilknytning til feltet. Tilbakemeldingene var positive, men jeg lyktes ikke i å komme i kontakt med det utvalget jeg ønsket. Videre fikk jeg tilgang til en gruppechat med jenter som skatet. Der formulerte jeg et innlegg med prosjektbeskrivelse, inklusjonskriterier og hva deltagelsen ville innebære. Det ble poengtert at deltagelse i prosjektet var absolutt frivillig (Andrews & Vassenden, 2007, s. 156; Dalland, 2017, s. 75). Tilbakemeldingene var få, hvor to jenter meldte seg til å delta i prosjektet. Det ble gjennomført et pilotintervju med ei av jentene. Videre benyttet jeg meg av «snøballmetoden» hvor førstekontakten kom med forslag til nye intervjupersoner (Tjora, 2017, s. 135). En utfordring ved snøballmetoden er å opprettholde prinsippet om at alle som deltar i et forskningsprosjekt, skal gi sitt samtykke til å delta (Andrews & Vassenden, 2007, s. 154; Thagaard, 2018, s. 57). For å unngå utfordringer knyttet til personvern, gikk kontakten med potensielle intervjupersoner først gjennom førstekontakten (Andrew & Vassenden, 2007, s. 156). Førstekontakten tok kontakt med

noen aktuelle intervjupersoner. En slik tilnærming gir intervjupersonene mulighet til å tenke seg om. De kan også oppleve det friere å si nei enn om jeg tok direkte kontakt (Dalland, 2017, s. 75). Denne tilnærmingen resulterte i flere positive svar og én avvisning. De som ønsket å delta, fikk tilsendt min kontaktinformasjon av førstekontakten.

Før oppstarten av intervjuperioden var tre intervjuer avtalt. Som Dalland (2017, s. 76) påpeker, bør man starte med et lite antall intervjupersoner. Dette fordi kvalitative intervjuer ønsker å gå i dybden på temaet. For mange intervjupersoner kan gi for mye data som ikke anvendes (Dalland, 2017, s. 76). Jeg valgte derfor å starte med tre intervjupersoner og økte antallet i løpet av intervjuprosessen ved hjelp av snøballmetoden (Tjora, 2017, s. 135). Thagaard (2018, s. 59) understreker at antall deltagere ikke bør være så stort at omfattende analyser ikke lar seg gjennomføre. Utvalget ble derfor avgrenset til fem jenter. Jentene valgte å delta i studien fordi de var nysgjerrige og anså prosjektet som interessant. De ønsket også å dele sine erfaringer fra skatekulturen. Alle jentene virket genuint opptatte av skateboard. Utvalgets personlige interesse og relativt homogene preg kan være en svakhet. Resultatene kunne sett annerledes ut dersom prosjektet for eksempel hadde inkludert gutter eller andre bevegelseskontekster.

4.2.2 Intervjuguide

For å gjennomføre et vellykket intervju må man på forhånd ha tilegnet seg informasjon om intervjupersonens omstendigheter. Det forutsetter kunnskaper om konteksten for intervjuet, slik at man kan stille aktuelle spørsmål (Thagaard, 2018, s. 94-95).

Utarbeiding av en intervjuguide er sentral i forberedelsen til intervjuene. Samtidig skal den fungere som en sjekklister for å sikre at relevante temaer blir diskutert i løpet av intervjuet (Dalland, 2017, s. 78; Malterud, 2013, s. 129; Postholm, 2010, s. 165).

Intervjuguiden ble utarbeidet med utgangspunkt i Tjora (2017, s. 145) sine tre faser for dybdeintervju: *oppvarming*, *refleksjon* og *avrunding*. Jeg ønsket en varighet på 60 minutter per intervju. Antall spørsmål i intervjuguiden ble derfor begrenset av tidsrammen på intervjuene. Intervjuguiden starter med enkle og konkrete spørsmål om jentenes alder, skolegang, jobb og hvor lenge de har drevet med skateboard. Dette er spørsmål som ikke krever mye refleksjon og kan skape en trygghet rundt

intervjusituasjonen (Tjora, 2017, s. 145-146). Slike spørsmål kan også styrke intervjupersonenes tillit til forskeren (Dalland, 2017, s. 78). Videre i intervjuguiden kommer refleksjonsspørsmålene. Disse utgjør essensen i intervjuet og gir intervjupersonen anledning til å gå i dybden på temaene. Intervjuguiden inkluderer også mulige oppfølgingsspørsmål (Tjora, 2017, s. 146). Intervjuet avrundes med en avsluttende samtale om prosjektet videre og behandling av dataene (Tjora, 2017, s. 146).

Thagaard (2018, s. 97) understreker at spørsmålsformuleringen har avgjørende betydning for hvilket datamateriale man innhenter. For at intervjupersonene skulle forstå spørsmålene ble de formulert på en lettfattelig måte, fritt for akademisk språk (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 163). Ved utforming av spørsmålene ble det tatt i betraktning at de skulle ha en åpen tilnærming, hvor intervjupersonene inviteres til å dele sine fortellinger og synspunkter om temaene (Thagaard, 2018, s. 95). Samtidig holdt jeg fast ved problemstillingen, slik at spørsmålene innhentet datamateriale som kunne besvare denne (Malterud, 2013, s. 130). Ifølge Malterud (2013, s. 129) bør man unngå at intervjuguiden blir for detaljert eller følges bokstavelig. Min intervjuguide er relativt utfyllende. Den består av ulike hovedspørsmål som tar sikte på å besvare temaene og spørsmålene som var relevante for problemstillingen, samt en rekke oppfølgingsspørsmål. Jeg tok forbehold om å bearbeide intervjuguiden underveis i intervjuprosessen. Dette fordi jeg i løpet av prosessen fikk et tydeligere bilde på hvor fokuset burde ligge (Malterud, 2013, s. 129). Intervjuguiden ligger vedlagt (Vedlegg 1).

4.2.3 Pilotintervju

Thagaard (2018, s. 94) hevder at «den beste opplæringen skjer gjennom egen praksis». I enhver ny undersøkelsessituasjon bør forskeren gjennomføre pilotintervju som en forberedelse til å intervju innenfor et nytt felt (Thagaard, 2018, s. 94). Etter utarbeiding av intervjuguiden gjennomførte jeg to pilotintervjuer som kunne klassifiseres innenfor prosjektets utvalg. Dette for å tilegne meg erfaring i en intervjusituasjon, samt for å vurdere de planlagte spørsmålene i intervjuguiden. Pilotintervjuene ble gjennomført med samme forutsetninger som de kommende intervjuene. Jeg gikk gjennom informasjonsskriv og samtykkeskjema i forkant. Det ble også brukt lydopptak for å sikre at de elektroniske enhetene fungerte.

Jeg opplevde pilotintervjuene som god læring og forberedelse. Jeg fikk kjenne på hvordan intervjusituasjonen ville bli i praksis. Samtidig fikk jeg nyttige tilbakemeldinger på struktur, spørsmål og hvordan jeg håndterte situasjonen. Dette gjorde meg mer bevisst på min rolle som forsker og min påvirkningskraft på samspillet mellom meg og intervjupersonen. Jeg fikk erfare viktigheten av å lytte og gi intervjupersonene tid til å svare. Samtidig fikk jeg læring i å stille oppfølgingsspørsmål som ikke var nedskrevet. Jeg valgte å transkribere intervjuene etter gjennomføring. Det ga meg mulighet til å analysere svarene for å se om de stod i tråd med oppgavens problemstillinger og teoretiske utgangspunkt. Etter pilotintervjuene ble intervjuguiden justert og ferdigstilt.

4.2.4 Gjennomføring av intervjuene

I henhold til Thagaard (2018, s. 99) er det overordnede målet for intervjusituasjonen å etablere en tillitsfull og fortrolig atmosfære. God kontakt mellom forsker og intervjuperson er vesentlig for at intervjupersonen vil dele sine erfaringer og refleksjoner. Det bør også være mulighet for digresjon utenfor de planlagte temaene og spørsmålene i intervjuguiden (Thagaard, 2018, s. 99; Tjora, 2017, s. 118).

Temaer om kropp kan være sårbart og vanskelig å snakke om. Etersom jeg var en fremmed for intervjupersonene, kunne de oppleve det som unaturlig å åpne seg opp og dele sine erfaringer. For å opparbeide tillit til intervjupersonene og skape en avslappet stemning, vil starten av et intervju ha avgjørende betydning (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 160; Thagaard, 2018, s. 101). Jeg innledet derfor hvert intervju med en generell prat. Deretter gjennomførte jeg en *brifing*, inspirert av Kvale og Brinkmann (2015, s. 160). Her forklarte jeg hvordan intervjusituasjonen ville foregå, beskrev formålet med intervjuet, gikk gjennom informasjonsskriv og samtykkeskjema. Jeg åpnet også opp for spørsmål. Thagaard (2018, s. 101) belyser at en slik innledning kan skape god kontakt mellom intervjuperson og forsker. Jeg erfarte dette som et positivt utgangspunkt for intervjuet, hvor det ble skapt en hyggelig og avslappet atmosfære.

Hvor intervjuet gjennomføres har betydning for kvaliteten på intervjuet (Dalland, 2017, s. 81). Grunnet korona-pandemien og de gjeldende restriksjonene i perioden intervjuene skulle foregå, var det ikke mulig å gjennomføre intervjuene med begge parter fysisk til stede. Intervjuene ble derfor utført på distanse ved bruk av Zoom. Likevel var det viktig

at begge parter satt på et rolig sted, hvor forstyrrelser utenfra ikke ble et problem (Dalland, 2017, s. 81). Ifølge Thagaard (2018, s. 111) kan det begrense muligheten til å registrere kroppsspråk og uttrykksmåte når man ikke møtes ansikt til ansikt. Samtidig kan intervjupersonene være mer tilbakeholdne når det gjelder personlige og private temaer (Thagaard, 2018, s. 111). I forkant av intervjuene var jeg bekymret for at den digitale settingen ville være en begrensning for innhenting av fyldig og relevant datamateriale. Jeg opplevde det som noe krevende å registrere intervjupersonenes kroppsspråk. I tillegg oppstod det et par digitale utfordringer hvor intervjupersonen forsvant midt under intervjuet eller at lyden var uklar. Slike forstyrrelser satt intervjuene på pause og gjorde de berørte intervjuene noe oppstykket. Samtidig erfarte jeg ikke dette som et stort problem. Til tross for den digitale settingen opplevde jeg ikke intervjupersonene som tilbakeholdne. Den digitale gjennomføringen gjorde det også lettere å avtale tidspunkt for intervjuet da det krevde mindre planlegging.

For å ivareta intervjuene på best mulig måte, ble de spilt inn i sin helhet på en båndopptaker. På den måten fikk jeg også fanget opp nyanser i språk og stemmeleie (Dalland, 2017, s. 85; Tjora, 2017, s. 166). Før intervjuene startet innhentet jeg intervjupersonenes tillatelse for å gjøre opptak. Med lydopptak kunne jeg fokusere på intervjupersonenes fortellinger, notere ned kroppsspråk og antyde tolkninger (Dalland, 2017, s. 85). Etter hvert intervju ble lydfilene overført til en passordbeskyttet minnepenn. Deretter ble de slettet fra enheten.

Underveis i intervjuene fokuserte jeg på å være en aktiv lytter. I henhold til Thagaard (2018, s. 102) innebærer det å vise sin fulle oppmerksomhet til intervjupersonens fortellinger. Samtidig skal man vise interesse for det som blir sagt (Thagaard, 2018, s. 102). Jeg lot jentene få uttrykke seg uforstyrret før det ble stilt oppfølgingsspørsmål. Dette for å unngå å avbryte flyten i deres fortellinger (Dalland, 2017, s. 83). Jeg stilte oppfølgingsspørsmål for å innhente mer detaljert informasjon. Kvale og Brinkmann (2015, s. 170-171) påpeker at det kreves tilstedeværelse fra forskerens side for å stille relevante oppfølgingsspørsmål. Samtidig må man være fleksibel, da slike spørsmål ikke kan spesifiseres på forhånd (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 170-171). Jeg sørget også for å vise positive reaksjoner til deres fortellinger. På den måten viser man respekt ovenfor intervjupersonenes fortellinger, hvilket kan styrke tillitten mellom forsker og den som intervjues (Thagaard, 2018, s. 101). Jeg forholdt meg til spørsmålene i intervjuguiden

med hensikt å sørge for at de fastsatte temaene ble dekket. Samtidig ble noen av temaene belyst uten at jeg måtte stille spørsmål. Av den grunn var det til tider hensiktsmessig å la jentene uttrykke seg uavhengig av spørsmålene. Intervjuet ble derfor revidert underveis og tilpasset hver enkelt (Malterud, 2013, s. 129).

For å avslutte intervjuet på en hyggelig måte og gi jentene mulighet til å uttrykke noen siste refleksjoner, ble intervjuene avsluttet med en *debriefing* (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 161). En oppsummering av intervjuets hovedpunkter kan frembringe reaksjoner på om intervjupersonene føler de har fått sagt sitt eller ønsker å fortelle mer (Dalland, 2017, s. 84). Jeg forhørte meg også om hvordan de erfarte intervjusituasjonen. Samtlige av jentene uttrykte at deltagelsen var en god opplevelse. Selv følte jeg at alle jentene delte åpenhertig med seg av sine erfaringer og tanker. Jeg opplevde intervjusituasjonen som avslappet og tillitsfull hvor intervjuene bar preg av en samtale med god flyt. Etter hvert intervju satt jeg igjen med inntrykket av at gjennomføringen var vellykket, hvor både strukturen og spørsmålsformuleringen tjente formålet med prosjektet.

4.2.5 Transkribering

Ved transkripsjon blir den fysiske samtalen mellom to mennesker i et intervju overført til skriftlig form. Transkripsjonen utgjør det grunnleggende empiriske datamaterialet for prosjektet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 204). Kvale og Brinkmann (2015, s. 207) angir at det ikke finnes én konkret fasit på hvordan transkriberingen skal foregå. Derimot må forskeren ta valg basert på hva som er relevant for den aktuelle studien. Transkripsjonen strukturerer intervjuet, hvilket gjør intervjuet mer anvendelig å analysere (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 206).

Transkriberingen i dette prosjektet har foregått parallelt med datainnsamlingen.

Intervjuene ble transkribert samme dag eller dagen etter gjennomføringen.

Lyddopptakene ble brukt til å lytte samtidig som jeg skrev ordrett det som ble sagt i et Word-dokument. Deretter bearbeidet jeg teksten, hvor det muntlige språket ble omgjort til skriftlig form (Dalland, 2017, s. 89; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 208). Ved noen tilfeller ble det nødvendig å foreta det Kvale og Brinkmann (2015, s. 232) omtaler som *meningsfortetting*. Enkelte uttrykk ble endret i form av kortere setninger eller andre ord for å tydeliggjøre poenget med hva som ble sagt av intervjupersonen. Når man overfører intervjusamtalen til nedskreven tekst, rekonstrueres intervjuet og noen deler vil gå tapt.

Stemmeleie, kroppsspråk og ansiktsuttrykk medfølger ikke i det endelige datamaterialet (Dalland, 2017, s. 88; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 205; Thagaard, 2018, s. 111).

Under hvert intervju tok jeg derfor notater for å bevare mest mulig av det opprinnelige intervjuet (Dalland, 2017, s. 89). Notatene innebar min opplevelse av intervjupersonene under intervjuet, deres kroppsspråk, tonefall og ansiktsuttrykk. Det bidro til innspill for tolkning av datamaterialet (Thagaard, 2018, s. 113).

Selve prosessen med å transkribere var omfattende. Det krevde mye tid og nøyaktighet. For å styrke transkripsjonens pålitelighet ble den gjennomført i to omganger (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 211). Ved første omgang lyttet jeg til opptakene og transkriberte fortløpende. Ved andre omgang gjennomgikk jeg den transkriberte teksten samtidig som jeg hørte på opptakene. Fra første til andre runde med transkripsjon bemerket jeg nye detaljer som ikke ble registrert ved første gjennomgang av lydopptakene. Det ble derfor foretatt noen endringer i den nedskrevne teksten.

Underveis i transkripsjonsprosessen har jeg gjort etiske vurderinger med tanke på konfidensialitet. For å ivareta intervjupersonenes anonymitet har dataene blitt oppbevart utilgjengelig for andre (Thagaard, 2018, s. 115). Transkripsjonene ble oppbevart på en minnepenn med passordbeskyttelse, og utskrift av disse har blitt oppbevart i et låst skap. De tilfellene hvor intervjupersonene delte følsomme opplysninger om seg selv eller andre, som ikke stod i tråd med prosjektets godkjente behandling av personopplysninger, ble fjernet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 213).

4.2.6 Forskerrollen i kvalitative intervju

I kvalitative forskningsintervjuer bruker forskeren seg selv som instrumentet for utvikling av data (Dalland, 2017, s. 64; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 85). Forskerens kompetanse og evner har derfor betydning for kvaliteten på kunnskapen som produseres under intervjuet. En forsker som behersker intervjusituasjonen fokuserer mindre på intervjuteknikk, men er opptatt av intervjupersonen og kunnskapen som bringes fram (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 85-86).

I et kvalitativt forskningsintervju blir kunnskap produsert sosialt, hvor forskeren og intervjupersonen er sammen om å produsere kunnskap (Kvale & Brinkmann, 2015; s. 83, Nilssen, 2012, s. 30). Dersom intervjupersonen opplever mistillit ovenfor forskeren,

kan det begrense datamaterialet ved at intervjupersonen velger å holde tilbake relevant informasjon (Malterud, 2013, s. 201-202). Forskeren må derfor sørge for å etablere gode relasjoner og en tillitsfull intervjusituasjon. Samtidig må man vise respekt ovenfor intervjupersonenes integritet (Nilssen, 2012, s. 30). Refleksjon over forhold som kan prege relasjonen mellom intervjuer og intervjuperson er viktig. Dette fordi intervjuet til en viss grad påvirkes av kontakten som etableres mellom de involverte (Thagaard, 2018, s. 108). Det ble tatt i betraktning under planlegging og gjennomføring av intervjuene.

Som forsker bør man møte intervjupersonene med et åpent sinn og ikke legge føringer for intervjupersonenes svar. Forskeren må unngå at egne verdier og synspunkter får innvirkning på intervjusituasjonen (Postholm, 2010, s. 83; Thagaard, 2018, s. 108), slik at intervjupersonene ikke drives til å svare det de tror forskeren vil høre (Thagaard, 2018, s. 108). Under intervjuene fokuserte jeg på å ikke påvirke jentenes svar i form av kroppsspråk eller ord. Dette var vanskeligere enn først antatt. Likevel ble jeg tryggere i min rolle og mer bevisst min væremåte etter hvert gjennomførte intervju. For å unngå at intervjupersonene forandret sine svar utfra hva de trodde jeg ønsket å høre, poengterte jeg ved oppstarten av intervjuet at jeg var opptatt av deres forståelser og synspunkter. Jeg klargjorde også at det ikke fantes riktige eller gale svar.

Jentene som ble intervjuet var noe yngre enn meg. Aldersforskjellen mellom oss kunne føre til sosial avstand. For å unngå denne avstanden viste jeg forståelse for deres situasjon og stilte meg åpen til eventuelle problemer de tok opp under intervjuet (Thagaard, 2018, s. 105). Ifølge Thagaard (2018, s. 106) kan samme kjønn ha betydning for intervjusituasjonen, da det kan skape en felles forståelse. Jeg opplevde at jentene følte en fortrolighet til meg under intervjuene. Det kan skyldes at jeg også er jente og stadig kjenner på hvordan det er å leve i et kroppssentrert samfunn. Samtidig har jeg noe erfaring fra livsstilsidretter, hvilket jeg også delte med jentene dersom det forekom en naturlig anledning. Å vise forståelse og kjennskap til miljøet som studeres, kan begrense avstanden mellom meg som forsker og intervjupersonene (Thagaard, 2018, s. 105). Samtidig hevder Thagaard (2018, s. 106) at måten forskeren fremtrer på, kan redusere distansen mellom de to partene. Til tross for at intervjuet foregikk over Zoom, valgte jeg å kle meg avslappet og fokuserte på å holde en uformell tone med jentene. Ettersom jeg er masterstudent ved Norges idrettshøgskole kan det ha gitt en oppfatning

av meg som en formell person og dermed skapt en sosial distanse mellom meg og jentene. På en annen siden erfarte jeg at jentene viste interesse og aktivitet under intervjuene, hvilket er kriterier på at de føler seg komfortable i situasjonen (Thagaard, 2018, s. 106).

I løpet av intervjuprosessen forløp tilegnet jeg meg erfaringer som utviklet min rolle som intervjuer. Ved å lytte gjennom og transkribere intervjuene underveis fikk jeg innblikk i hvordan jeg håndterte intervjusituasjonen. Det førte til endringer i måten jeg opptrådte på, blant annet hvordan jeg evnet å gi intervjupersonene tid til å svare, lengden på pausene, spørsmålsformuleringen og hvordan jeg fulgte opp svarene.

4.3 Ethiske refleksjoner

Forskningsetikk innebærer å vurdere forskning i lys av samfunnets normer og verdier. All forskning skal gjennomføres på en redelig måte, hvor personvern blir ivaretatt (Dalland, 2017, s. 236). Enhver forsker som bedriver vitenskapelig virksomhet må rette seg etter etiske prinsipper og retningslinjer (Thagaard, 2018, s. 20). Sentrale etiske retningslinjer i forskningsprosessen involverer *forskerens rolle, behandling av personopplysninger, kravet om informert samtykke, kravet om konfidensialitet og eventuelle konsekvenser av forskningen* (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 104-108; Thagaard, 2018, s. 21-26).

Kvale og Brinkmann (2015, s. 97) indikerer at hele intervjuundersøkelsens forløp vil bære preg av etiske problemstillinger. Derfor må forskeren ta forbehold om eventuelle etiske utfordringer som kan oppstå (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 97). Kvaliteten på den vitenskapelige kunnskapen og de etiske beslutningene som tas, avhenger av forskerens rolle. Ethiske retningslinjer vil være hjelpelig når forskeren skal foreta etiske valg. Likevel er det hovedsakelig forskerens integritet, derav ærlighet, kunnskap, erfaring og rettferdighet, som har avgjørende betydning (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 108). I løpet av datainnsamlingen har jeg som forsker fått innsikt i intervjupersonenes tanker og følelser rundt kropp, hvilket kan være personlige temaer å snakke om. Samtidig erfarte jeg ikke at intervjupersonene uttrykte ubehag eller vegring for å utlevere sine fortellinger. Det kan tyde på at de var komfortable i situasjonen og at de opplevde tillit og respekt. Det er avgjørende for at intervjupersonene ønsker å dele med seg av sine historier (Malterud, 2013, s. 201).

Studier hvor det forekommer nær kontakt mellom forsker og deltager kan gi data hvor deltagerne kan identifiseres (Thagaard, 2018, s. 21). Grunnet det metodiske valget for mitt prosjekt var det nødvendig med direkte kontakt mellom meg og intervjupersonene. Det har blitt innhentet og behandlet personlige opplysninger og refleksjoner som kan knyttes til enkeltpersoner. Av den grunn ble prosjektet meldt inn til Norsk senter for forskningsdata (NSD) før datainnsamlingen fant sted. Se vedlegg 3 for godkjenning av NSD. I samråd med min veileder ble ikke prosjektet meldt inn til Regionale komiteer for medisinsk og helsefaglig forskningsetikk (REK), da det ikke faller innunder helseforskningsloven. Derfor ble prosjektet meldt inn og godkjent av Norges idrettshøgskole sin etiske komite (Vedlegg 4).

Alle forskningsprosjekt må innhente deltagerens informerte samtykke (Thagaard, 2018, s. 22). Det innebærer at deltagerne blir gjort oppmerksomme på studiens formål og hovedtrekkene i forskningsdesignet. De skal også opplyses om eventuelle fordeler og ulemper ved deltagelsen, samt deres mulighet til å trekke seg (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 104). Før gjennomføringen av intervjuene ble intervjupersonene tilsendt et informasjonsskriv med samtykkeerklæring (Vedlegg 2). Informasjonsskrivet ble utarbeidet etter mal og retningslinjene til NSD. Hvor mye informasjon som skal gis i forkant av intervjuene kan skape utfordringer. Det vil alltid eksistere begrensninger for hvor detaljert informasjonen om prosjektet skal være. Å utlevere fyldig informasjon kan påvirke intervjupersonenes atferd (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 105; Thagaard, 2018, s. 23). Skrivet inkluderte informasjon om prosjektet, hva deltagelsen ville innebære, samt personvern. Intervjupersonene leste informasjonsskrivet på egenhånd, men det ble også gjennomgått i fellesskap før intervjuet. Dermed fikk intervjupersonene både skriftlig og muntlig informasjon om prosjektet. Grunnet smittevern og restriksjoner i forbindelse med korona-pandemien ble samtykkeerklæringen gjennomført muntlig og tatt opp på båndopptak.

Kravet om konfidensialitet innebærer hvordan forskeren behandler opplysningene utvalget deler. Forskeren må sørge for at datamaterialet og personopplysningene ivaretar intervjupersonenes anonymitet (Thagaard, 2018, s. 24, 27). Når intervjupersonenes sitater og fortellinger skal gjengis, kan det oppstå utfordringer knyttet til gjenkjenning av konkrete hendelser (Malterud, 2013, s. 205). Jeg har tatt hensyn til jentenes personvern ved å anonymisere dem med fiktive navn. Bruk av

fiktive navn kan rette oppmerksomheten mot datamaterialet fremfor spesifikke situasjoner og personer (Thagaard, 2018, s. 24-25). Malterud (2013, s. 2015) fremmer viktigheten av å etablere et fysisk skille mellom datamaterialet og personopplysninger. Jeg har oppbevart intervjupersonenes kontaktinformasjon på en passordbeskyttet fil. Alle jentene fikk fiktive navn i transkripsjonsfasen (Malterud, 2013, s. 205). Det kan forekomme konflikt mellom det etiske kravet om å vise hensyn til intervjupersonenes anonymitet og prinsippet om å presentere resultatene på en måte som tilfredsstillende kravet om kontroll og etterprøvbarehet (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 106; Thagaard, 2018, s. 25). Fra et etisk perspektiv vil det være viktig å skjule intervjupersonenes identitet. Samtidig vil det fra et metodisk perspektiv være riktig å presentere utvalget slik de fremstår (Thagaard, 2018, s. 25). Jeg valgte å løse dette ved å prioritere kravet om konfidensialitet fremfor kravet for etterprøvbarehet.

Som forsker har man et etisk ansvar for utvalget. Det innebærer at deres integritet skal beskyttes ved å tilrettelegge forskningen slik at det ikke påfører deltagerne negative konsekvenser (Thagaard, 2018, s. 26). Forskeren må derfor reflektere over hva deltagelsen innebærer for den enkelte, samt mulige følger det kan gi ovenfor den som deltar og for gruppen de representerer (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 107). Ifølge Thagaard (2018, s. 26) bør man søke en gjensidighet mellom det intervjupersonene deler og hva de får igjen av å delta. Jeg erfarte at samtlige av jentene opplevde intervjusituasjonen som interessant og noe som ga dem mulighet til å reflektere over spørsmål de tidligere ikke har vært bevisste på. Det samsvarer med Thagaard (2018, s. 26) som refererer til erfaringer fra intervjuundersøkelser hvor deltagerne har erfart intervjusituasjonen som givende.

4.4 Kvalitetsvurdering

Når forskningens kvalitet og troverdighet skal vurderes, reises spørsmålet om andre kan stole på prosjektets fremgangsmåte og resultater. I denne sammenheng står begrepene *validitet* og *reliabilitet* sentralt (Thagaard, 2018, s. 181). Ifølge Golafshani (2003, s. 600) er forståelsene av validitet og reliabilitet varierende innenfor kvalitativ forskning. Når forskere i kvantitative studier snakker om validitet og reliabilitet, refererer de vanligvis til forskningens troverdighet. Troverdigheten i kvalitativ forskning betinges av forskerens involvering og rolle i forskningsprosessen (Golafshani, 2003, s. 600). I et sosialkonstruktivistisk perspektiv blir kunnskap produsert i fellesskap mellom forsker

og deltager. Resultatenes troverdighet må derfor ses i sammenheng med dette (Thagaard, 2018, s. 40).

4.4.1 Validitet

Validitet knyttes til gyldigheten av forskningens resultater og hvordan datamaterialet tolkes (Thagaard, 2018, s. 181). Begrepet kan defineres som en uttalelss sannhet eller styrke. Som forsker må man vurdere om de svarene man får, faktisk gir svar på spørsmålene som stilles (Kvale & Brinkmann, 2016, s. 276; Tjora, 2017, s. 232).

Ifølge Kvale og Brinkmann (2015, s. 278) er validering av forskningen gjennomgående i hele forskningsprosessen. Forskeren bør ha et kritisk blikk på egen prosess og tolkninger. Validering skal fungere som kvalitetskontroll av resultatene, hvor resultatene jevnlig undersøkes og fortolkes (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 278-279). Man må stille spørsmål til resultatet av tolkningen og om resultatene er gyldige for den virkeligheten som har blitt studert (Thagaard, 2018, s. 189). Malterud (2013, s. 188) hevder at forskeren må begrunne hvorfor noen resultater har større gyldighet enn andre, sett i sammenheng med prosjektets problemstillinger. For å styrke validiteten må forskeren redegjøre for valgene som har blitt gjort og overveie sin posisjon i feltarbeidet (Thagaard, 2018, s. 189; Tjora, 2017, s. 234). Å redegjøre for valg gir leseren mulighet til å ta kritisk standpunkt til prosjektets relevans og nøyaktighet (Tjora, 2017, s. 234).

For å styrke studiens validitet har jeg, som Kvale og Brinkmann (2015, s. 279) belyser, forholdt meg kritisk til egne fortolknninger og arbeidsprosessen. I teorikapittelet ble prosjektets teoretiske forankring belyst, hvilket har betydning for tolkning av datamaterialet. I metodekapittelet har jeg gjort rede for valg som tydeliggjør hvordan jeg i samråd med intervjupersonene har kommet fram til de forståelsene prosjektet resulterer i. Jeg har også reflektert over min rolle som forsker i et kvalitativt intervju. I henhold til Thagaard (2018, s. 191) er det vesentlig at forskeren beskriver sitt ståsted til forskningsfeltet, da det har innvirkning på tolkningsgrunnlaget. Min forforståelse og mitt forhold til skatemiljøet vil bli belyst mot slutten av kapittelet. Samtidig vil oppgavens resultater og egne tolkninger forankres i tidligere forskning og relevant litteratur. Det vil styrke prosjektets validitet (Thagaard, 2018, s. 191; Tjora, 2017, s. 234).

4.4.2 Reliabilitet

Reliabilitet omhandler forskningens kvalitet. Det innebærer resultatenes troverdighet og om arbeidet som presenteres er til å stole på (Dalland, 2017, s. 55; Kvale & Brinkmann, 2015, s. 276). Reliabilitet brukes ofte i sammenheng med spørsmålet om hvorvidt en annen forsker kan komme fram til samme resultat ved bruk av samme fremgangsmåte (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 276; Thagaard, 2018, s. 187). Thagaard (2018, s. 187) tydeliggjør at dette er mindre relevant i kvalitativ forskning, da det ikke er mulig å reproducere datamaterialet identisk av andre. Forskeren vil alltid ha en form for innvirkning på forskningsprosessen og materialet som produseres i kvalitative studier (Malterud, 2013, s. 38). I tillegg vil forskeren til en viss grad være engasjert i temaet som forskes på. Av den grunn er det ikke mulig å innfri fullstendig nøytralitet hos forskeren (Tjora, 2017, s. 235).

Thagaard (2018, s. 188) skriver at reliabiliteten i kvalitative studier kan kobles til refleksjon rundt utviklingen av data og hvilken innflytelse relasjonen til deltagerne har hatt på datautviklingen. I den hensikt har jeg i metodekapittelet forsøkt å gi en grundig beskrivelse av fremgangsmåten i prosjektet, kontakten med intervjupersonene, mulige feilkilder og hvordan dette kan ha påvirket resultatene. Jeg har også opplyst om min interesse og forforståelse. En slik redegjørelse gjør forskningsprosessen transparent. Det innebærer at leseren får anledning til å bedømme hvordan dataene har blitt utviklet, samt til å vurdere påliteligheten av arbeidet (Dalland, 2017, s. 55; Thagaard, 2018, s. 200). For å unngå et uklart skille mellom mine tolkninger og intervjupersonenes utsagt, blir utsagnene presentert i form av sitater. Det kan styrke reliabiliteten (Thagaard, 2018, s. 188). Bruk av sitater gir leseren mulighet til å komme tettere på empirien. Samtidig blir det enklere for leseren å forstå hvorfor forskeren tolker utsagnene slik det er blitt gjort (Tjora, 2017, s. 248). Prosjektets reliabilitet må også ses i sammenheng med min forskerrolle under intervjuene, i transkriberingen og i analysen (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 276).

4.4.3 Overførbarhet

En sentral målsetting med kvalitative studier er overførbarhet. Det innebærer at resultatene og forståelsene som utvikles i studien har relevans utover den sammenhengen som er undersøkt (Thagaard, 2018, s. 182). Overførbarheten til en studie kan først avgjøres dersom dens reliabilitet og validitet er sikret (Kvale &

Brinkmann, 2015, s. 289). Malterud (2013, s. 23) belyser at forskeren må være klar over at kriteriene for overførbarhet ikke kan oppfylles fullstendig i et forskningsprosjekt. Dataene presenterer kun en avgrenset del av virkeligheten. Samtidig vil forskeren alltid ha en innvirkning på resultatene (Malterud, 2013, s. 23).

Kvale og Brinkmann (2015, s. 289) skriver at en vanlig antagelse mot kvalitative forskningsintervjuer er at utvalget ofte er for lite til å generaliseres. Likevel kan forskeren argumentere for at resultatene har relevans i større sammenhenger (Thagaard, 2018, s. 194). Utvalget i mitt prosjekt består av fem jenter med ulik alder som har tilknytninger til forskjellige skatemiljøer. Fra et synspunkt kan utvalget anses som homogent og for lite til å si noe om jenter og deres forståelse av kropp utover dette prosjektet. Samtidig er ikke resultatene nødvendigvis representative for jenter som ikke driver med skateboard. Det er også grunn til å tro at svarene jentene har gitt, ikke er aktuelle blant gutter. Fra et annet synspunkt kan det argumenteres for at utvalget består av variasjon, ettersom jentene representerer forskjellige miljøer og har ulik alder. Det kan derfor tenkes at andre jenter som driver med skateboard kan kjenne seg igjen i resultatene. I tillegg viste jentene refleksjoner knyttet til sosiale kontekster utover skatemiljøet de er en del av. De snakket også om venner og bekjente som delte samme erfaringer. Av den grunn kan det tenkes at deres erfaringer er representative for flere enn jentene som deltok i studien.

4.4.4 Min forforståelse

Dalland (2017, s. 58-61) fastslår at forskeren alltid har en forforståelse. Det innebærer at man på forhånd av undersøkelsen har gjort seg opp en eller flere meninger rundt fenomenet som skal studeres. Forskerens forhistorie, holdninger og kunnskap vil ha innvirkning på tolkningen av dataene. Av den grunn er det nødvendig som forsker å være sin forforståelse bevisst, slik at det blir mulig å skille den fra nye forståelser som oppstår (Dalland, 2017, s. 58-61). Samtidig påpeker Thagaard (2018, s. 190) at grunnlaget for tolkninger som utvikles gjennom prosessen, bærer preg av forskerens ståsted til miljøet som undersøkes. Derfor må forskeren presentere sin posisjon, slik at leseren gis mulighet til å vurdere tolkningene i lys av forskerens utgangspunkt (Thagaard, 2018, s. 191).

Min forforståelse bygger på en tanke om at mange unge, da spesielt jenter, bryr seg mer om kropp som et objekt for utstilling, fremfor en frisk og funksjonell kropp. I tillegg har jeg en oppfattelse om at ungdom i dag er mer utsatt for kroppspress enn tidligere på grunn av sosiale medier. Ifølge Gripsrud (2011, s. 15) lever vi i et samfunn hvor sosiale medier og medier generelt har en sentral plass i manges hverdag. Mogstad forteller i et intervju med Dietrichson (2018) at langt flere har blitt opptatt av kropp og utseende etter at sosiale medier vokste fram. Når kjente mennesker legger ut lettkledde bilder av seg selv og får mengder med likes, sender det signaler om hva som er de «*riktige*» kroppene. Det kan skape usikkerhet rundt kroppen (Dietrichson, 2018). Sosiale medier er noe som har blitt innlemmet i min hverdag de seneste årene. Bilder av idylliske liv, sunn mat og veltrente kropper er ofte det første jeg ser om morgenen og det siste jeg ser før jeg legger meg om kvelden. Selv om jeg er 26 år og har lært meg å være kritisk til det som vises i sosiale medier, hender det jeg stiller spørsmål ved kropp og utseende når det dukker opp «*perfekte*» kropper på Instagram. Sett i sammenheng med dette kan det være grunn til å tro at yngre jenter også opplever negative følelser rundt kropp. I tillegg tror jeg at mange jenter ser på trening og fysisk aktivitet som en metode for å endre utseendet, fremfor gleden ved å være i bevegelse og å skape opplevelser med kroppen gjennom bevegelse.

Før oppstarten av masterprosjektet hadde jeg ikke direkte kjennskap til skatemiljøet. Derimot har jeg stått på snowboard i mange år, hvilket har gitt meg en forbindelse til livsstilsidretter og da spesielt brettssport. Kroppens størrelse og form har ikke vært en del av min opplevelse med snowboarding. I søken etter spenning og adrenalin på brettet, ble kroppen mindre synlig. Fokuset handlet om å lande en 360 eller cruise rundt i nypreparerte løyper, og følelsene det ga meg. Ut fra disse erfaringene hadde jeg en forforståelse om at jenter som står på skateboard viser avslappede holdninger til kropp og utseende. Jeg gikk ut fra at disse jentene var mer opptatt av gleden ved å skate, samt viktigheten av å ha en kropp som tåler belastningen den utsettes for. Jeg hadde en antagelse om at det ikke nødvendigvis var en fordel med en viss kroppstype eller kroppsform innen skating. Samtidig betraktet jeg skating som en lukket kontekst bygget på «*tatt-for-gitt-heter*» om klær, holdninger og oppførsel. Jeg så for meg et skatemiljø dominert av stereotypier, med lite rom for mangfold.

Gjennom mitt arbeid har jeg fokusert på å være bevisst min forforståelse i valg og tolkninger som er gjort. Som Dalland (2017, s. 58) skriver, er det lett å la seg påvirke til å kun legge merke til det som bekrefter forforståelsen. For å unngå dette har jeg forsøkt å se datamaterialet fra ulike ståsted og forhold meg kritisk til egne tolkninger. Jeg har også sett etter data som kan avkrefte mine forforståelser (Dalland, 2017, s. 58).

4.5 Oppgavens analysestrategi

Å analysere innebærer å organisere, fortolke og samle datamaterialet slik at det dannes koblinger mellom rådata og resultater. Ved kvalitative intervjuer innhentes store mengder informasjon som må filtreres. Informasjon som kan bidra til utvikling av ny kunnskap prioriteres, samtidig som mindre relevante deler legges bort (Malterud, 2013, s. 91-92). I den hensikt har det vært nødvendig å utelukke en mengde datamateriale for min studie.

Analysen foregår som en kontinuerlig prosess gjennom forskningsprosjektet (Nilssen, 2012, s. 101; Thagaard, 2018, s. 151). I kvalitativ forskning starter analysen allerede ute i felten. Datamaterialet fra intervjusituasjonen vil derfor bære preg av den forståelsen forskeren utvikler i løpet av feltarbeidet (Thagaard, 2018, s. 151). Når man analyserer kreves det at man stiller spørsmål til datamaterialet og bestemmer hvilket fokus spørsmålene skal ha (Malterud, 2013, s. 91-92; Nilssen, 2012, s. 102). I henhold til Malterud (2013, s. 92) kan man ikke spørre etter variasjonsbredde og likhetstrekk samtidig. Under analysearbeidet har jeg derfor stilt ulike spørsmål til datamaterialet for å få fram forskjeller og likheter i intervjupersonenes fortellinger (Malterud, 2013, s. 92).

Selv om kvalitativ forskning bærer preg av analyse gjennom store deler av prosessen, antyder Nilssen (2012, s. 101-102) at selve analysen av data ofte forekommer som en egen del. Her arbeider forskeren med å finne mønstre og sammenhenger i datamaterialet. Å transkribere intervjuene betraktes som en sentral del av analysen, hvor forskeren får ideer til ulike tolkninger og forståelser av materialet (Nilssen, 2012, s. 47). Etter at alle intervjuene i min studie var transkriberte og bearbeidet, ble intervjuene skrevet ut og lest flere ganger for å bli godt kjent med datamaterialet. Videre brukte jeg et Word-dokument for å lage en liste over temaene jeg ønsket å belyse for å besvare problemstillingen. Deretter hentet jeg ut jentenes svar og plasserte svarene under det aktuelle temaet (Dalland, 2017, s. 92). Det ga meg en mer helhetlig oversikt over

datamaterialet. Jeg benyttet fargekoder for å markere likheter og forskjeller i jentenes utsagn.

Gjennomføringen av analysene har blitt gjort i lys av teori, tidligere forskning og relevant litteratur. Ettersom oppgaven er forankret i et sosialkonstruktivistisk perspektiv har det vært naturlig å undersøke hvordan mening blir skapt gjennom intervjupersonenes fortellinger. Ved å analysere samtaler gis muligheten til å forstå hvordan mennesker opplever sin livsverden gjennom måten de ordlegger seg på. Det gir også innsikt i forholdet mellom kultur og mennesker (Thagaard, 2018, s. 120). Jeg har derfor benyttet temabasert analyse med en diskursinspirert tilnærming. Som Malterud (2013, s. 143) hevder, er det mulig å gjennomføre en diskursanalyse som et perspektiv uten å måtte gjennomføre en formell diskursanalyse.

Ifølge Jørgensen og Philips (1999, s. 11) finnes det ulike måter å gjennomføre en diskursanalyse på, men felles for dem er deres sosialkonstruktivistiske utgangspunkt. De ulike tilnærmingene gjør det nødvendig å tilpasse diskursanalysen til fagfeltet og problemstillingen (Malterud, 2013, s. 143). Analysearbeidet i denne oppgaven er diskursiv i den forstand at jeg har forsøkt å finne mønstre og *sannheter* i jentenes fortellinger, og hvilke sosiale konsekvenser de diskursive fremstillingene kunne få (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 31). Det har vært relevant å finne eventuelle forståelser som blir tatt for gitt blant jentene. Jeg har undersøkt hvordan jentene setter ord på deres forståelse av kropp og hvordan deres utsagn kan fortelle noe om kropp og utseende i skatemiljøet. Gjennom analysen har det vært ønskelig å undersøke hvordan etablerte mønstre innen skatemiljøet har hatt betydning for konstruksjonen av jentenes kroppsforståelser. Jeg er interessert i at jentene er formet av et samfunn og en samtid, uten å se bort fra at de også kan skape egne forståelser.

5. Resultater og analyse

I det følgende kapitlet blir analyser av datamaterialet og resultatene av disse lagt fram. Med en diskursinspirert tilnærming har jeg kommet fram til ulike diskurser/temaer som er sentrale for hvordan jenter som er i skatemiljøet forstår og gir uttrykk for kropp. Disse vil bli tematisk presentert og tolket i tre deler. I del 1 (5.1) analyseres jentenes generelle forståelser av kropp. Del 2 (5.2) er en analyse av intervjupersonenes forståelser av kropp og utseende i skatemiljøet. I del 3 (5.3) vil jentenes kroppsforståelse analyseres i lys av skating som bevegelseskontekst. For å ivareta prinsippet om konfidensialitet har intervjupersonene fått fiktive navn og vil bli introdusert som *Anna, Elise, Julie, Oda* og *Maren*.

Anna er 20 år. Hun er student og har skatet i fire år. Elise var 17 år under intervjuet, men fylte 18 like etter. Hun går i andreklasser på videregående skole og har skatet fra og til i tre år, men jevnlig i 2020. Julie er 18 år og har skatet i en samlet periode på 5-6 år. Hun går i tredjeklasse på videregående skole og har en deltidsjobb i butikk. Oda er 17 år og går første året på videregående skole. Hun har skatet nesten daglig i over to år. Maren er 20 år og har ni års erfaring med skating. Hun har en fulltidsjobb i et aktivitetsprosjekt.

5.1 Forståelser og perspektiver av kropp

5.1.1 Kroppen gir meg mulighet til å lære nye ting og til å leve

Jentene trengte betenkningsstid da de fikk spørsmål om deres generelle forståelser av kropp. Ved noen tilfeller måtte jeg stille spørsmålet på nytt før de uttrykte sine meninger. Enkelte av jentene påstod de ikke hadde noen tanker rundt temaet. Dermed måtte spørsmålene omformuleres for å få fram deres synpunkter. Det kan virke som dette ikke er et tema jentene har reflektert over tidligere.

«Jeg tenker vel ikke så mye over kropp bortsett fra kroppens funksjon. Jeg tenker mer på hvor mye kroppen klarer og hva den får til, ikke hvordan den ser ut (...) Jeg føler jeg er heldig hver dag som har den kroppen jeg har. At jeg er frisk, jeg kan løpe, jeg kan hoppe og jeg kan gjøre det man egentlig tar for gitt» (Julie)

«Det er viktig at kroppen er funksjonell. At jeg ikke har noen skader eller noe som påvirker meg. Så lenge jeg kan gjøre det jeg liker, er jeg fornøyd» (Maren)

Et gjennomgående mønster i jentenes måte å snakke om kropp, omhandler kroppens funksjon. Jentene knytter deres forståelser til den funksjonelle kroppen og hva kroppen kan gjøre, fremfor dens utseende. Som Julie forteller, er hun opptatt av hva kroppen *klarer* og hva kroppen *får til*. Flere av jentene konstaterer viktigheten av å ha en kropp som ikke setter begrensninger for det de ønsker å bruke den til, som å stå på skateboard og lære nye triks. Enkelte uttrykker at fysiske ferdigheter som spenst og utholdenhet vil gjøre det lettere å mestre triks på skateboard. Deres utsagn tolkes som at kroppen betraktes som noe annet enn dem selv. Kroppen blir noe de kan bruke og noe som kan bearbeides for å stadig utføre bedre prestasjoner og ytelser (Lesjø, 2008, s. 118). Samtidig finnes det nyanser i språket deres. Betegnelser som «*at jeg er frisk*» og «*at jeg ikke har noen skader*» gir den diskursive fremstillingen av kroppens funksjon en annen betydning enn kun et middel for å tilegne seg ferdigheter. Her blir kroppen betydningsfull for å fungere i hverdagen og ha et godt liv. Kroppslige ferdigheter og prestasjoner får dermed mindre relevans, slik jeg ser det. Dette viser seg også i samtalen med Anna:

«Det er jo meg som person (...) Kroppen er jo meg fordi den har ansiktet mitt og karakteristikkene mine og måten jeg går på. Alt jeg kan da. Kroppen gir meg mulighet til å lære nye ting og til å leve, på et vis (...) Også er jeg på en måte inne i kroppen min. Vi er hjernen og nervesystemet, mens armer og ben bare er et skall som beskytter hjernen og forflytter den videre (...) Hjernen er kontrollrommet og resten av kroppen er en maskin» (Anna)

Anna uttrykker at kroppen gjenspeiler hvem hun er gjennom egne særtrekk og hva den kan gjøre. Når Anna omtaler kroppen som en «*maskin*», blir kroppen forstått som en gjenstand hun kan anvende for å utføre bestemte handlinger. På en annen side oppfatter jeg ikke at spesifikke ferdigheter eller prestasjoner er det viktigste når hun snakker om kroppen. «*Kroppen gir meg mulighet til å lære nye ting og til å leve*» kan forstås som at Anna skaper meningsfulle opplevelser gjennom kroppen, hvor hjernen og nervesystemet er av relevant betydning. Nervesystemet blir, slik jeg tolker det, sentral i utførelsen og læring av bevegelser. Hjernen registrerer de kroppslige erfaringene og gir følelsen av tilstedeværelse i kroppen. Kroppens yte, *skallet*, mister verdi. I likhet med Anna gjør Oda et skille mellom den utvendige og innvendige kroppen i språket:

«Kroppen er meg og den beskriver hvem jeg er, men det er ikke det viktigste. Kroppen er på en måte skallet, også er det sjelen som er det viktige da (...) Og

du må jo ta vare på kroppen din, for det er jo instrumentet ditt. Når du skater må du ta vare på kroppen for å kunne skate» (Oda)

Oda omtaler også kroppens ytre som et *skall* atskilt fra tanker og refleksjoner. Som hun påpeker, er sjelen det viktigste for henne. Det kan tolkes som at Oda er mer opptatt av hvordan man er som person, fremfor hvordan kroppen ser ut. Samtidig fremstiller hun kroppen som et «*instrument*» som må tas vare på. Her får kroppen status som et fysisk objekt som må vedlikeholdes for å kunne skate (Engelsrud, 2006, s. 27). Selv om denne dualistiske forståelsen av kropp kommer til uttrykk i jentenes forståelser, er de også opptatt av gode og meningsfulle opplevelser med kroppen. Når jentene forteller om skatingen, viser de engasjement og entusiasme.

«Det er kanskje litt klisjé å si, men jeg blir veldig glad. Jeg blir veldig glad av å stå på skateboard. Jeg får en livsgnist inni meg» (Julie)

Det er tydelig at aktiviteten gir jentene stor glede, og at aktiviteten er en del av deres levde liv og dermed subjektivitet. Deres fortellinger illustrerer en forståelse av at kroppen og sjelen henger sammen. Jentene uttrykker seg gjennom kroppen når de skater og aktiviteten ser ut til å skape mening i jentenes liv.

Selv om jentene tilsynelatende ikke identifiserer sine kroppsperspektiver med utseende, uttrykker de en forståelse av at det eksisterer et press på kropp og utseende i samfunnet. Når jentene får spørsmål om hvilke andre ord de assosierer med kropp, blir begrepene «*press*», «*kroppspress*» og «*den ideelle kroppen*» nevnt.

«Jeg tenker med en gang press da. Det er jo spesielt nå når jeg er ung. Det er et sykt press for å kunne se bra nok ut, men samtidig er det ikke noe jeg føler på (...) Samfunnet sier at man skal ha sånn midje, man skal ha sånne hofter og sånne lår. Jeg føler egentlig ikke på det i det hele tatt, fordi jeg har valgt vennene mine og hva jeg holder på med» (Julie)

«Når jeg tenker på kropp så tenker jeg på en vanlig jente, ganske tynn. Den ideelle kroppen egentlig (...) Og kroppspress. Personlig har jeg ikke opplevd så mye kroppspress, så jeg tenker ikke så mye på det» (Oda)

Jentene gir uttrykk for at ungdom i dag lever i et samfunn hvor de blir utsatt for press og forventninger, da spesielt med tanke på kropp og utseende. Analysen viser at jentene møter etablerte diskurser, normer og idealer om hvordan kroppen skal og bør se ut i

hverdagslivet. Ifølge Oda er den ideelle kroppen ganske tynn. Intuitivt kommuniserer hun et kroppssyn som legger premisser for hvordan kroppen skal se ut, hvor det å være ei «vanlig jente» defineres som «ganske tynn». Det kan oppfattes som at hva det vil si å være en «vanlig jente» styres av sosialt konstruerte normer Oda tar for gitt, og som hun derfor ikke problematiserer videre. Derimot underbygger hun etablerte sannheter om kroppens utseende gjennom språket.

Selv om jentene bekrefter at det eksisterer kroppspress og samfunnsskapte idealer, oppfattes det som viktig for dem å understreke at de ikke er offer for det. Det kan virke som de ikke ønsker å assosiere seg med ungdommer som er opptatte av et utseende etter samfunnets premisser. På en annen side opplever jeg jentene som trygge i seg selv. Jeg får inntrykk av at de deler sine synspunkter med ærlighet. Ettersom skating er som en livsstil for flere av jentene, kan det tenkes at de, gjennom skatingen, har tilegnet seg en forståelse hvor kroppen betraktes som noe mer enn et objekt for utstilling. Det tolkes som jentene er i stand til å ta avstand fra presset de måtte møte på i hverdagen. Som Julie forteller, har hun selv valgt et miljø hvor kropp ikke er i søkelyset. På bakgrunn av dette kan det se ut til at enkelte av jentene utfordrer de kulturelle diskursene om kropp og utseende. I neste kapittel vil jentenes forståelser av kropp og utseende i skatemiljøet bli analysert.

5.2 Forståelser av kropp og utseende i skatemiljøet

5.2.1 Det er utrolig mange forskjellige kroppstyper

Som en kontrast til jentenes usikkerhet og tvil da de ble spurt om sine generelle forståelser av kropp, svarte de raskt og direkte da de ble bedt om å dele sine tanker og refleksjoner rundt kropp i skatemiljøet. Samtidig ga jentene uttrykk for at dette ikke var noe de tidligere hadde tenkt over. Det kan forstås som at kropp ikke har en sentral plass i skatemiljøet, hvilket også går igjen i svarene deres.

«Jeg vil ikke si at kropp er et tema. Det er ikke sånn at folk bryr seg om hvordan andres kropp er (...) Vi bryr oss jo om hverandre, men utseendemessig bryr vi oss ikke om hvordan hverandre ser ut» (Oda)

«Jeg føler de fleste ikke bryr seg om hvordan hverandre ser ut, fordi vi er ikke der for å se ut som supermodeller. Vi er der bare for å skate sammen» (Elise)

Uttrykk som «*alle er forskjellige*» og «*kom som du er*» blir anvendt når jentene snakker om kropp i skatemiljøet. Samtlige av jentene fremstiller en skatekultur hvor kropp ikke er i fokus, hverken i samtaler eller sosiale interaksjoner med hverandre. I deres fortellinger kommer det tydelig fram at de ikke ønsker å assosiere skating med kropp. Ettersom jentene selv uttrykker avslappede holdninger til kropp og utseende generelt, kan det virke som de tar for gitt at kropp og utseende ikke er en del av skatekulturen. Det blir presisert at «*det er veldig mange forskjellige skatekropper*». I språket etablerer jentene sannheter om en skatekultur som fremstår som *unik* sett i sammenheng med andre kontekster hvor jenter kan oppleve kroppspress, som ved treningssentre (Sundgot-Borgen et al., 2021, s. 7). Med et kritisk blikk på jentenes fortellinger, blir de spurt om det eksisterer et større mangfold av kroppstyper innen skatekulturen enn andre aktivitets- og idrettskontekster.

«Jeg synes det er mye kropper. Når jeg kommer til en skatepark er det ikke bare høye, tynne jenter som skater. Det er så mye forskjellig (...) Hvis man ser utenfra og inn føler jeg man ser et bredt spekter av veldig mange forskjellige typer mennesker og forskjellige kropper» (Maren)

«Det er utrolig mange forskjellige kroppstyper, i hvert fall den gruppen jeg er i. Alle er der av samme grunn – å være med hverandre og skate. Jeg tror heller ingen lar seg begrense av hvilken kropp man har» (Elise)

Jentene hevder at det finnes et større mangfold av kroppstyper blant jenter i skating enn andre idretter de har erfaring fra. Imidlertid støtter noen oppunder diskursen om den stereotypiske skateren som en høy, slank og lys mannlig skater, hvilket samsvarer med Borden (2019, s. 1). På den andre siden avviser jentene at det eksisterer et kroppsideal blant jenter. Oda forteller at «*det er aktiviteten som hovedsakelig teller. Det er derfor man ser så mange forskjellige skatere*». Til forskjell fra dette, nevner Julie at «*det er flere maskuline jenter som står på skateboard, enn feminine jenter*». På spørsmålet om den maskuline jenta utgjør en typisk skatekropp blant jenter, viser Julie motstridende holdninger hvor hun påpeker at «*det finnes mange skatekropper*». Det kan tolkes som at Julie i utgangspunktet ikke vil assosiere skating med et feminint uttrykk. Samtidig kan det oppfattes som hun ikke ønsker fremstille et skatemiljø som setter begrensninger for hvilke jenter som kan ta del i aktiviteten. Etter litt betenkningstid kommer Julie fram til en enighet med seg selv, hvor hun viser til flere kroppsdiskurser blant jenter, både

feminine og maskuline. Videre spør jeg om det finnes forventninger til kroppen når jentene skater.

«Nei, absolutt ikke. Jeg føler det heller ligger forventninger til hva du kan, og hva du får til. Jeg har aldri tenkt at hvis du ser sånn eller sånn ut, så kan du ikke stå på skateboard. Det handler mer om at hvis du ikke kan det eller det, så kan du ikke si at du står på skateboard» (Julie)

Resultatene viser at det ikke finnes forventninger til kroppens utseende i skating, ettersom man ifølge intervjupersonene ikke trenger å se ut på en bestemt måte for å skate. Derimot viser analysen at det eksisterer forventninger til hva man kan få til med kroppen. I overensstemmelse med Vani et al. (2020, s. 7), forteller jentene at de kan sammenligne seg med hverandre når det gjelder triks og andre ferdigheter. Ut fra deres fortellinger kan det se ut til at prestasjoner gir anerkjennelse i skatekulturen. Det kan derfor være grunn til å tro at skating stiller krav til kroppslige ferdigheter. På en annen side hevder jentene at skating innebærer et bredt spekter av elementer man kan lære seg. Av den grunn konstaterer Maren at *«det er et enklere miljø å bli en del av enn mye annet»*. Ifølge jentene vil man alltid få til noe, uansett utgangspunkt. Deres uttalelser står i tråd med Borden (2019, s. 22). Som en motsetning til de andre intervjupersonene forteller Oda at det kan være vanskeligere for *«en større person»* å skate. Hun mener det blir tyngre å hoppe og utføre triks. Samtidig er hun, i likhet med de andre jentene, opptatt av å presisere at alle kan skate uansett kroppstype. Oda fastslår at det handler om å tilpasse etter eget utgangspunkt og sin kropp. Videre forteller hun at skatemiljøet har blitt mer åpent for alle den siste tiden:

«Nå er det mer alle aldere, alle kroppsformer. Jeg tror det med kroppsformer, hudfarge og ulike kulturer fortsatt er nytt i skating. Jeg møtte en jente på jenteskate som hadde hijab. Jeg har aldri sett en jente med hijab skate før, og det synes jeg var veldig kult å se – at det er så åpent miljø. Alle kan bli med, enten du tror på noe eller ikke, hudfarge eller kroppsform» (Oda)

Det kan se ut til at skatemiljøet er et felt i utvikling, hvor diskursen om den stereotypiske skateren utfordres. På spørsmålet om hvorfor det eksisterer et mangfold blant skatere, forteller jentene om et åpent og inkluderende skatemiljø. Samtlige av jentene forteller at skatemiljøet består av mange ulike individer som har skatingen til felles, hvilket knytter dem sammen. Det kan se ut til å eksistere en gjensidig aksept for

ulikheter blant utøvere innen skateboarding. Både når det gjelder bakgrunn og ferdigheter, men også knyttet til kropp og utseende.

5.2.2 Man har bare lyst til å ha det bra og lære ting

I analysen kommer det fram at jentene er mer opptatt av hva kroppen kan få til og hvilke følelser det gir dem av å skate, fremfor hvordan kroppen ser ut når de skater.

«Det gir meg en annen følelse enn hva jeg får av hva som helst annet. Hvis jeg har øvd på noe dritlenge og får det til... alle timene man har brukt og alle gangene man har falt, blir verdt det» (Elise)

«Det å lære seg nye triks hele tiden er det som får meg til å ville fortsette. Når du øver på det samme trikset i en uke, tre timer hver dag og får det til, så vil du ha den følelsen på nytt og på nytt og på nytt. Det er de følelsen jeg jakter etter hele tiden (...) Det er en ubeskrivelig glede» (Julie)

I samsvar med Wheaton (2016, s. 115), handler det kroppslige fokuset om personlige utfordringer og mål når jentene skater. For jentene innebærer skating å lære nye triks og utfordre seg selv på brettet. Flere forteller at det å klare triks eller få til noe de tenkte var umulig, er drivkraften bak skatingen for dem. Slik jeg tolker det er jentene opptatt av å få til ting når de skater. Derimot ser det ikke ut til å være av betydning når de får det til eller hvordan de tekniske utførelsene er. Som en motsetning til tradisjonelle, konkurransedrevne idretter hvor utøvere jakter på konkrete ferdigheter, og prestasjoner og fremgang har betydning for deltagelsen (Lunde & Gattario, 2017, s. 84; Moradi et al., 2020, s. 19), tyder det på at jentene søker mer mot erfaringene og opplevelsene det gir dem av å skate og få til triks. For jentene er det *følelsen* av å klare et triks som betyr noe, og denne følelsen gir en *«ubeskrivelig glede»*. Det står i tråd Rannikko et al. (2016, s. 1097) og Turner (2017, s. 15) som påpeker at deltagelse i livsstilsidretter handler om glede og å uttrykke seg selv, fremfor jakten på riktig teknikk eller seier. På bakgrunn av jentenes fortellinger ser det ikke ut til at kroppens utseende er av betydning når de skater. På spørsmålet om hvorfor de tror det er slik, svarer Anna:

«Når man drar for å skate har man ikke tid til å tenke på hvordan andre ser ut. Man har bare lyst til å ha det bra og lære ting. Da må man nesten fokusere mer på seg selv og hva man gjør. Også er det sykt lett å bli opphengt i en greie på skateboard. Man kan stå der i flere timer, og da ser man ikke alltid noen andre» (Anna)

Å ikke legge merke til andre rundt ettersom man blir opphengt i aktiviteten, viser seg i flere av intervjupersonenes svar. Det forstås som at skateboarding kan være en altopplukende aktivitet, hvor man går helt inn i aktiviteten og glemmer tid og sted. Videre forteller Anna at «*man må ha en forbindelse med kroppen sin, for å klare forskjellige ting*». Det fremstår som at jentene opplever en tilstedeværelse i egen kropp når de skater. Kroppen bli forstått som en meningsfull organisme som gir jentene betydningsfulle opplevelser gjennom skating. Konstruerte kroppsidealer og diskurser om hvordan kroppen skal se ut, blir av den grunn mindre viktig. I tillegg trekker jentene fram fellesskapet mellom skatere som en grunn til hvorfor kroppens utseende ikke er i sentrum.

«I de skatemiljøene jeg er en del av er det folk som brenner for det samme og vi lærer av hverandre. Det er sosialt og gøy (...) Det handler egentlig ikke bare om skating. Man skater, er sosial og gjør ting sammen. Det er en aktivitet hvor man ikke skater hele tiden, men det er mye annet som skjer rundt» (Maren)

Jentene forteller at alle heier på hverandre og hjelper hverandre, uansett utgangspunkt og ferdighetsnivå. Elise, som tidligere har spilt fotball, påstår at hun opplever mindre konkurranse i skating enn innad i et lag. Hun erfarer at ingen er opptatt av å klare et triks først eller hevde seg over andre. Å være omgitt av gode relasjoner kan se ut til å ha betydning for jentenes trivsel. De slapper av og trenger ikke konsentrere seg om noe annet enn å skate og ha det gøy. Jeg tolker det som at kroppen brukes for å skape betydningsfulle opplevelser for seg selv og sammen med andre, hvor kroppens utseende kommer i bakgrunnen.

5.2.3 Man blir jo litt lik den gjengen man henger med

Når jentene deler sine synspunkter rundt kropp og skating, viser de til holdninger som tyder på at klesstil og uttrykk gjennom klær er av større betydning enn kroppens utseende i skatemiljøet. Selv om hovedfokuset innen livsstilsidretter handler om å delta, antyder språket deres at jentene også er bevisste hvordan andre oppfatter dem (Rinehart, 2000, s. 504).

«Skateboarding handler mye om å kunne triks, men også å se stilig ut når du gjør triksene. Det er noe som heter å ha stil i selve kjøringa (...) Hvis du har kule klær, vil alt se bedre ut. Også tror jeg det handler om at hvis du ser bra ut så føler du deg bra, og da er det lettere å prestere» (Anna)

Flere av intervjupersonene påpeker at det er viktig å være komfortabel når de skater, hvor klærne ikke begrenser bevegelsene og dermed prestasjonen. Slik jeg tolker det, får prestasjonen betydning i deres forståelser når jentene snakker om klær og skating. I denne sammenheng får kroppen status som et objekt hvor kroppslige prestasjoner er i fokus. Det står i motsetning til hva som har blitt analysert tidligere, hvilket kan gi et ambivalent bilde av jentenes forståelser av kropp. På tross av dette ser det ut til at det er de kroppslige erfaringene og opplevelsene skatingen gir, som dominerer deres forståelser.

Når jentene snakker om klær og skating, bruker de uttrykk som «gå i det man vil», «alle har forskjellig stil», «de fleste kommer som de er» og «rom for å være seg selv». Likevel finnes det nyanser i svarene deres. Under samtalene kommer det fram at de fleste kler seg i en «typisk skatestil». Det innebærer vide bukser, store hettegensere og en caps eller lue. Enkelte av intervjupersonene hevder at med store og løse klær «vises kroppen mindre», hvilket kan trekke fokuset vekk fra kroppen. Videre blir tettsittende klær, deriblant trange bukser og treningsklær, samt en feminin stil fremstilt som mindre akseptert. Blant annet forteller Maren at hun alltid har vært en «guttejente» når hun skater, hvor hun utenfor skatemiljøet omtaler seg selv som en «jentejente». Jeg får inntrykk av at Maren har en mer feminin stil når hun ikke skater. Videre påstår Maren at hun har erfart å ikke bli tatt like seriøst når hun har skatet i sin vanlige klesstil. Av den grunn velger hun å kle seg i den typiske skatestilen når hun skater. Sett i sammenheng med dette formidler jentene en underliggende forventning om at skatere har en viss type stil, hvor det feminine er mindre akseptert. På spørsmålet om hvor denne forventningen kommer fra, blir mengden trukket fram.

«Det er alltid flertallet som setter standarden (...) Det er mengden som alltid bestemmer. Man følger trender uansett hvor man er, føler jeg. Man blir dratt i alle kanter» (Maren)

«Man blir jo litt lik den gjengen man henger med, sånn utseendemessig. Fordi man ser på andre og tenker at de er kule, og da blir det litt ubevisst. Det er litt spennende, fordi klesstilen til langrennutøvere er jo annerledes enn klesstilen til snowboardfolkene, og sånn er det jo i skateparken også. Det er en egen stil der» (Anna)

Selv om intervjupersonene presiserer en åpenhet rundt klesstilen, kan det se ut til at de lar seg påvirke av etablerte normer og regler i skatemiljøet. Ved å følge disse, bidrar de

til å bekrefte og forsterke dem (Aadland, 2011, s. 268). Sett i lys av oppgavens sosialkonstruktivistiske tilnærming, tyder det på at bevegelseskonteksten legger føringer for hvordan man kan kle seg og ikke når de skater, hvor diskursen om den typiske skatestilen er fremtredende. Det fremstår, slik jeg oppfatter det, som en tatt-for-gitt-het om at skatere skal ha en bestemt klesstil. Julie påpeker at «*man vil jo skille seg fra de som ikke skater*». Det samsvarer med Rinehart (2000, s. 504) og Wheaton (2013, s. 29), som påpeker at mange utøvere innen livsstilsidretter har en gjenkjennelig klesstil som avspeiler aktiviteten. Av den grunn kan det tenkes at det er viktigere for jentene hvilke klær de har når de skater, fremfor kroppen som er inne i klærne. Et relevant funn i analysen viser at usikkerheten rundt klær og utseende kan oppstå når det motsatte kjønn er til stede.

«Hvis jeg er på jenteskate kan jeg gå i akkurat det jeg har lyst til. Der er det utrolig åpent. Du kan komme i joggesko eller støvler om du vil. Med en gang man dukker opp en vanlig dag i parken, med andre gutter og menn, er stemninga noe helt annet» (Julie)

«Det er noe eget med å bare skate med venninner. Det blir en litt annen dynamikk. Ingen prøver å imponere noen (...) Man føler ikke at man blir dømt på noen måte» (Elise)

Analysen viser at diskursen om en mannsdominerende skatekultur er gjeldende. Det kommer fram at jentene opplever å være mer usikre rundt mannlige skatere, både med tanke på klær, utseende og ferdigheter. Av den grunn foretrekker flere å skate i enkjønnede kontekster, ettersom de erfarer å kunne være seg selv og slappe mer av når det kun er jenter til stede. Noen av intervjupersonene forteller at de kan oppleve å få dømmende blikk når de kommer til en skatepark, fordi de er jenter. De mener det skyldes at skating har blitt en trend, hvor jenter kommer til skateparken for å vise seg fram og ikke for å skate. Intervjupersonene gir uttrykk for at det kan skape et feil bilde på jentene som «*faktisk*» skater. Ut fra deres fortellinger tolker jeg det som at jentene ikke er selvsagte i skatekulturen. Samtidig får jeg inntrykk av at enkelte av jentene velger å distansere seg fra de mannlige skaterne fordi det føles tryggere. Av den grunn trenger de ikke å forholde seg til kjønnsforskjellene og heller ikke hvordan de ser ut når de skater, ettersom de da befinner seg i en kontekst de opplever som komfortabel og aksepterende.

5.2.4 Det andre miljøet

Det ble funnet i analysen at enkelte av jentenes forståelser av kropp kan variere ut fra hvilken sosial kontekst de befinner seg i. Når jentene snakker om kropp og skating, forteller de om et skatemiljø som skiller seg fra andre miljøer de er eller har vært en del av. Dette kommer spesielt fram i samtalen med Maren. Maren gjør et tydelig skille mellom skatemiljøet og det hun betegner som «*det andre miljøet*». Det andre miljøet definerer hun som miljøet utenfor skatingen, hvor hun bor og omgås venner hun gikk på skole med. Når Maren ikke er i skateparken befinner hun seg i en sosial kontekst hvor kroppens utseende, størrelse og form har betydning.

«I mitt skatemiljø har jeg ikke følt noe på kropp egentlig, men hvis jeg går ut av skatemiljøet er det mer av det. Dagens samfunn er jo her jeg bor. Fokus på kropp eksisterer ikke i mitt skatemiljø, men i det andre miljøet (...) Det er så mange ting man går rundt og tenker på hele tiden. Det er veldig mye man støter på, på grunn av samfunnet. Da er det deilig å være i en idrett hvor det ikke er fokus på kropp. Hvor man bare kan slappe av og ha det gøy» (Maren)

Maren forteller videre at hun er to forskjellige personer, avhengig av hvilken kontekst hun befinner seg i. I det andre miljøet bryr hun seg mer om kropp og utseendet. Hun påpeker at vennene hennes i det andre miljøet kan snakke nedlatende om seg selv og sitt utseende, noe hun lar seg påvirke av. At kroppen ikke er i sentrum når hun skater omtaler Maren som *befriende*. Hun understreker at det er i skateparken hun kan være seg selv. Hun kan slappe av og trenger ikke tenke på hvordan hun eller andre ser ut. Det samsvarer med hva som ble analysert i kapittel 5.2.2. Jamført med Burr (2015, s. 75-76), er det tydelig at det eksisterer forskjellige diskurser om kropp i de to miljøene Maren befinner seg i, som konstruerer hennes forståelser av fenomenet på ulike måter.

I likhet med Maren nevner Anna at hun også kan oppleve usikkerhet rundt kroppens ytre i hverdagen, blant annet på grunn av sosiale medier. Hun verdsetter å være en del av et miljø hvor dette ikke er relevant.

«Det tror jeg er veldig bra for selvfølelsen. I hvert fall for oss som lever i det samfunnet her. Fordi det er så mye sånn "dette må du gjøre og dette må du klare". Da blir man kanskje litt stressa av hverdagen. Jeg blir i hvert fall det (...) Da er det fint å ha et sted hvor man bare kan koble av og få alle disse positive tingene. Og da trenger man ikke tenke på klær og kropp. Litt klær da, men ikke kropp. Det er fint. I hvert fall fordi vi er så sosiale medier-baserte, hvor vi ser masse fin kropp. Da er det fint å ha et miljø hvor det ikke har noe å si» (Anna)

Som en kontrast til hva som ble analysert i kapittel 5.1.1, kommer det fram at jentene også kan kjenne på usikkerhet rundt kropp og utseende i hverdagen. Analysen viser at jentene lever i et samfunn hvor de stadig møter på krav og forventninger fra ytre hold, hvilket kan se ut til å virke inn på deres tanker rundt kropp og utseende når de ikke skater. På bakgrunn av dette kan skatemiljøet tolkes som en motvekt til andre sosiale kontekster de er en del av. Dette går også igjen i Elise sin historie. Elise forteller at hennes forståelse av kropp både er positiv og negativ. Da hun spilte fotball på et høyt nivå, hadde hun et mer anstrengt forhold til kropp.

«Når jeg spilte fotball trente jeg på treningssenter fordi treneren sa at det hjelper hvis man er tynnere, for da kan man løpe fortere og sånne ting. Jeg sa til meg selv at motivasjonen til å trene var å løpe fortere, men jeg tror egentlig motivasjonen var å se bedre ut, så man kunne se mer ut som en fotballspiller. Hva enn det innebærer» (Elise)

Elise forteller at hun opplevde et indirekte kroppspress fra trenere og andre spillere i fotballmiljøet. Hun gir uttrykk for at kroppen ble betraktet som et objekt for å vurdere om man var en god spiller eller ikke. Videre forteller hun at det eksisterte forventninger fra trenere og medspillere knyttet til kroppen og dens form. Under denne perioden trente hun på treningssenter for å modifisere kroppen. Det ga Elise et anstrengt forhold til både fotball og treningssenter. Hun valgte derfor å slutte og gikk over til andre aktiviteter, blant annet skateboard. Elise hevder at det har endret hennes forståelse av kropp. Elise forteller at hun har fått et mer positivt kroppsbilde etter at hun byttet til bevegelseskontekster hvor kropps fokuset er mindre. Selv om hun antyder at hun fortsatt kan kjenne på en usikkerhet rundt kropp og utseende, påpeker Elise at hun *«har blitt mye mer avslappet til det enn det jeg var»*. Nå uttrykker hun en glede over hva kroppen kan få til. I språket legger hun fram en forståelse hvor hun verdsetter kroppens funksjon fremfor utseendet i større grad enn tidligere.

5.2.5 En avkobling fra resten av hverdagen

Alle jentene i utvalget var en del av organisert idrett i barne- og ungdomsårene. Nå er de hovedsakelig aktive med selvorganisert livsstilsidrett, deriblant skateboard. Når jentene snakker om hvorfor de startet med skateboarding, bruker de begreper som *«frihet»*, *«lystbetont»* og *«lekent»*.

«Jeg føler at det jeg har drevet med av idretter tidligere har bygd opp til at jeg skater nå. De tingene jeg har gått på var veldig strenge ting (...) Jeg hadde morgentreninger før skolen klokka 06:00 og etter skolen. Jeg er ikke så glad i organisert idrett. Skating er veldig fritt og det synes jeg er veldig deilig» (Oda)

Friheten ved å drive en selvorganisert livsstilsidrett er et gjennomgående mønster i jentenes fortellinger. Jentene påpeker at de ikke foretrekker å bli fortalt hva de skal gjøre av trenere eller instruktører. I likhet med Tjønndal (2019, s. 99), blir skating fremstilt som et alternativ til organisert idrett, hvor jentene får bestemme innhold, tid og sted. Som Oda nevner, drev hun tidligere med idretter hun omtaler som «*strenge ting*». En av idrettene var kunstløp. Oda forteller at hun tenkte mer på kropp og var opptatt av å trene for å holde en kroppstype da hun var aktiv med kunstløp. Idealet var en tynn kropp for å lettere hoppe og rotere rundt. Videre nevner hun at trenerne kunne kommentere på kroppene deres eller hva de spiste. Det kan sammenlignes med Elise sine uttalelser i kapittelet over. Jeg spør om forståelsene av kropp i de ulike aktivitetene var en årsak til hvorfor Oda startet med skating:

«Det har jeg aldri tenkt på før (...) Nei, jeg tror ikke det var et bevisst valg. Det var nok mer ubevisst. Altså det var ubevisst, men bevisst. Jeg vet ikke helt hvordan jeg skal si det. Jeg tror jeg gjorde det ubevisst, men når jeg ser tilbake på det er jeg veldig glad for at jeg gikk den ruta (...) Jeg ville holde på med noe jeg kunne gjøre mer selv etter at jeg sluttet med kunstløp. Så kanskje det var et bevisst valg, siden jeg kunne velge litt mer selv» (Oda)

Oda virker noe usikker når spørsmålet blir stilt. Som hun selv sier, er ikke dette noe hun har reflektert over tidligere. Etter en stund kommer hun fram til at valget var ubevisst i den forstand at kropp ikke var noe hun direkte tenkte på da hun startet med skating. Derimot søkte hun en frihet og mulighet til å velge selv. Etersom kunstløp krevde et strengt treningsregime og en spesifikk kroppstype, kan det forstås som at Oda ønsket å ta del i en aktivitet uten lignende krav. Av den grunn falt valget på skateboarding. Videre forteller Oda at hun kan være seg selv når hun skater. Hun påpeker at det er befriende å ikke bli dømt av trenere eller andre utøvere for hvordan hun ser ut. Det kan oppfattes som at skating er en arena hvor hun får mulighet til å utvikle seg på sin måte, uten å måtte leve opp til andre sine forventninger. Dette går igjen hos flere av intervjupersonene.

«Det er jo også en avkobling fra resten av hverdagen. Når man er i skateparken og er med venner trenger man ikke tenke på innleveringer eller jobb eller husleia og sånne ting» (Anna)

Skating som en avkobling fra hverdagen er en fremtredende diskurs i analysen. Som Anna påpeker, trenger ikke jentene innrette seg etter samfunnets krav når de skater. Ettersom jentene stadig møter på forventninger knyttet til kropp og utseende i andre sosiale sammenhenger, kan det tolkes som at skatekonteksten er et fristed hvor de ikke trenger å forholde seg til meninger om kroppens ytre. Friheten jentene opplever forstås som at det er rom for å være den man er, uavhengig av kroppsform eller utseende. På bakgrunn av dette spør jeg om jentene har oppsøkt skatemiljøet grunnet de perspektiver og forståelser av kropp de forteller om.

«Ja, for der er det ikke noen bekymringer eller tanker eller stress rundt kroppen, og det trenger jeg ikke fordi det er så mye av det ellers. Det å senke skuldrene, bare ha det gøy og leke betyr mye. Det er aldri om å gjøre å være best. Man er på lik linje med alle andre (...) Det er derfor jeg er der fortsatt og har holdt ut så lenge. Og jeg kommer til å holde ut veldig mye lengre og» (Maren)

Resultatene kan tyde på at jentene har tatt et valg om å søke seg vekk fra situasjoner og kontekster hvor kroppen er i sentrum. Det kan se ut til at de har søkt seg inn i skatekonteksten fordi de her opplever en frihet fra å måtte se ut på en spesiell måte. Når jentene skater, opplever de en frihet til å utfolde seg som de selv ønsker. I «leken», som flere av intervjupersonene omtaler skatingen som, får kroppen mindre oppmerksomhet. Når jentene skater handler det ikke om å nå definerte mål eller leve opp til samfunnets gitte idealer. Samtlige av jentene gir uttrykk for at friheten de opplever i skatemiljøet, både knyttet til det å kunne være seg selv, det inkluderende miljøet blant deltagerne, samt muligheten til å bestemme selv, har betydning for hvorfor de er en del av miljøet.

5.3 Bevegelseskontekstens betydning for kroppsforståelsen

5.3.1 Jeg har slutta å bry meg om hva andre tenker

Loland (2008, s. 51) påpeker at den bevegelseskonteksten vi er en del av, kan få betydning for vår kroppsforståelse og vurdering av kroppen. Når jeg spør Julie om hvor hun tror hennes kroppsforståelse fra, svarer hun raskt og umiddelbart:

«Det tror jeg kommer av at jeg står på skateboard. Det er nok fordi jeg kom inn i miljøet i en så ung alder. Jeg begynte da jeg var 11-12, og det var aldri noe press på hvordan du skulle se ut (...) Jeg har slutta å bry meg om hva andre

tenker på grunn av at jeg står på skateboard. Jeg var en person som tenkte "hva tenker hun/han om meg nå?" før jeg startet med skateboard. Når jeg kom inn i det har jeg ikke brydd meg i det hele tatt. Ikke litt en gang» (Julie)

Julie er tydelig på at hennes forståelse av kropp kommer fra skating. For Julie er skating en livsstil. Av den grunn kan skatingen tolkes som en del av hennes subjektive erfaring av seg selv, hvilket kan se ut til å ha betydning for hvordan hun forstår kropp. Ettersom Julie er opptatt av følelsen skatingen gir og det å bruke kroppen for å skape meningsfulle opplevelser når hun skater, kan det tyde på at Julie sin kroppsforståelse er konstruert gjennom erfaringer hun har tilegnet seg i skatemiljøet. Som Julie påpeker, har hun sluttet å bry seg om hva andre måtte tenke om henne. Derimot kommer det fram under intervjuforløpet at Julie kan endre sin væremåte ut fra hvilken kontekst hun befinner seg i.

«Jeg vil ikke si at jeg er den samme personen som drar for å skate og som er med vennene mine på skolen, fordi de er helt forskjellige folk. Jeg tilpasser meg. For eksempel hvis jeg har noen dritkule bukser jeg skater i, bruker jeg ikke de på skolen fordi jeg tror kanskje vennene mine der synes de er teite (...) Men jeg vil si at jeg hele tiden fremstiller meg selv som en som står på skateboard» (Julie)

Slik jeg oppfatter det, har Julie sluttet å bry seg om hva andre tenker om henne i skatemiljøet. Derimot kan det se ut til at hun til tider lar seg påvirke av hva vennene utenfor skatemiljøet måtte ha for synspunkter, hvilket kan ses i sammenheng med analysen i kapittel 5.2.4. Sett i sammenheng med Berger og Luckmann (1966, s. 43-44), kan det tolkes som at vennene Julie har på skolen betyr mer for henne enn vennene fra skatemiljøet. Av den grunn velger hun å rette seg etter dem og reflekterer over seg selv på bakgrunn av holdningene de uttrykker i ansikt-til-ansikt situasjoner. Samtidig opplever jeg ikke at dette er et problem for Julie. Hun virker trygg på seg selv og ser ut til å ha et funksjonelt syn på kropp, uavhengig av hvilken kontekst hun befinner seg i. Det viser seg også når hun snakker om trening. Som den eneste av intervjupersonene trener Julie jevnlig på treningssenter ved siden av. Når jeg spør om motivet for å trene på treningssenter, angir hun viktigheten av å ha en sterk og funksjonell kropp. Hun forteller at «*det gjør jo livet mye enklere da*». Det tolkes som at Julie fokuserer mer på egenverdien treningen gir og hva kroppen kan få til, fremfor å konstruere kroppen etter samfunnets idealer (Loland, 2008, s. 52).

Til forskjell fra Julie svarer ikke de andre jentene umiddelbart skatemiljøet når vi snakker om opphavet til deres forståelser. Likevel finnes det nyanser i svarene deres som indikerer at skating har betydning for konstruksjonen av deres forståelser. Maren legger fram at «*jeg drar jo mye lærdom fra miljøene jeg er en del av*». Når Elise forteller om hvordan hennes kroppsforståelse har endret seg etter at hun sluttet med toppfotball, sier hun at «*skatemiljøet og aktiviteter jeg har lyst til å gjøre har hjulpet mye på det da*». Da jeg tok opp tematikken rundt skatekontekstens betydning for deres perspektiver av kropp, kom det fram blant samtlige av jentene at aktiviteten var en sentral kilde til deres forståelser.

«Ja, det må jo være det. Altså, hvem bryr seg om du ser ut som en modell, om du ikke karer det kule trikset? Hvis man klarer trikset så får man jo syk applaus av alle og alle jubler. Bare den følelsen i seg selv er jo mye bedre enn å gå rundt og ha gutter som sikler etter deg eller hva det nå er man vil. Det er jo forskjellig fra person til person hva man synes er viktig, men hvis jeg klarer et triks og blir hypet opp av de rundt meg blir jeg utrolig glad» (Anna)

Anna sine uttalelser representerer et tydelig bilde på hvordan flere av jentene omtaler og snakker om kropp i forbindelse med skating. Det kan tyde på at det er fellesskapet, gleden og utfordringene de erfarer gjennom skatingen som er av relevans for jentene. Igjen refereres det til *følelsen* av å klare et triks og opplevelsen skatingen gir. Slik jeg tolker det, har skating som bevegelseskontekst gjort jentene mer bevisst hva de kan få til med kroppen. Det virker som jentene ikke lar kroppens ytre sette begrensninger for hva de ønsker å foreta seg. I stedet for å søke anerkjennelse gjennom den observerbare kroppen, oppsøker de heller situasjoner hvor kroppen blir et subjekt for læring, nye erfaringer og skaper mening for seg selv. Det ser ut til å ha betydning for deres forståelser av kropp.

6. Diskusjon

I det kommende kapittelet ønsker jeg å besvare oppgavens problemstillinger gjennom en diskusjon av oppgavens resultater. Dette vil bli gjort i lys av oppgavens teoretiske utgangspunkt, tidligere forskning og annen relevant litteratur.

6.1 **Hvilke forståelser av kropp kommer til uttrykk blant et utvalg jenter som står på skateboard?**

Ut fra den diskursinspirerte analysen ønsket jeg å finne bestemte måter jentene snakket om og forstod kropp på. Sett i sammenheng med oppgavens sosialkonstruktivistiske perspektiv må disse temaene forstås som et resultat av sosiale konstruksjoner i samfunnet jentene er en del av (Thagaard, 2018, s. 121; Aadland, 2011, s. 266-267). I henhold til Jørgensen og Phillips (1999, s. 17) skaper jentene forestillinger av virkeligheten gjennom språket. Forestillingene gjenspeiler ikke kun eksisterende virkeligheter, men bidrar også til å forme virkelighetene (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 17).

Liv Duesund skrev i boken «*Kropp, kunnskap og selvoppfatning*» fra 1995 at oppmerksomheten rundt kropp i forskjellige sosiale sammenhenger har ført til et større press på kroppens utseende (s. 22). Samtidig påpeker Engelsrud (2006, s. 9) at vi mennesker hovedsakelig er opptatt av hvordan kroppen skal og bør se ut. Hun omtaler kroppen som «*den vestlige verdens store oppussingsobjekt*» (Engelsrud, 2006, s. 9). Selv om den nevnte litteraturen er skrevet for flere år siden, kan tematikken se ut til å være like aktuelt i dag. Ved et Google-søk vises avisoverskrifter som «*Ned fire kilo før ferien*» (Rødahl, 2021) og «*Metoden som bygger muskler raskt*» (Gulbrandsen, 2021). I en kronikk på nrk.no skriver Sundgot-Borgen (2021) at mediene fremstiller trening og fysisk aktivitet som en metode for å endre kroppen etter samfunnsskapt idealer. Sundgot-Borgen (2021) påpeker at «*de siste årene har sunnhet og helse fått stadig større plass i samfunnsdebatten, og som et speilbilde av dette idealiseres en ekstrem versjon av en atletisk kropp*». Videre hevder hun at denne varianten er mer uoppnåelig enn tidligere tynne eller muskuløse kroppsidealer. Ifølge Sundgot-Borgen (2021) kan begrensede kroppstyper føre til et forstyrret syn på hvordan kroppen skal se ut, samt ha en negativ innvirkning på selvfølelsen og kroppsbildet.

Jentene i utvalget uttrykker bevissthet og refleksjon rundt kroppssynet i dagens samfunn. De påpeker at det eksisterer kroppspress, da spesielt i den alderen de befinner seg i. Flere av jentene bekrefter litteraturen som viser at dagens kroppsideal blant jenter er slank, tynn og med en passe mengde muskler (Grogan, 2017, s. xi; Jacobsen, 2016; Strandbu & Kvalem, 2014, s. 635; Sundgot-Borgen, 2020, s. 7). Sett i sammenheng med fokuset på kropp og utseende i dag, er det ikke overraskende at jentene deler tanker rundt dette. I lys av oppgavens sosialkonstruktivistiske perspektiv henviser jentene til kroppsperspektiver som gjenspeiler tiden de lever i. De sosialiseres inn i et system med gitte verdier og interesser som bidrar til å konstruere deres forståelser (Aadland, 2011, s. 265). Med det tatt i betraktning er det samtidig interessant hvordan jentene gir uttrykk for å ikke være opptatt av kropp og utseende. Jentene viser kritiske holdninger til dagens fokus på kropp. I motsetning til tidligere forskning som antyder at jenter kjenner på press knyttet til kropp og er mer misfornøyd med egen kropp (Bakken, 2019, s. 73; Eriksen et al., 2017, s. 95; Haakstad et al., 2021, s. 5; Ingolfsdottier et al., 2014, s. 368; Aanesen et al., 2017, s. 392), hevder flere av jentene at de ikke lar seg påvirke av dette. Det kan tyde på at jentene er i stand til å regulere seg selv når de møter på motkrefter i samfunnet.

Den diskursive fremstillingen av kroppens funksjon er et gjennomgående mønster i måten jentene snakker om kropp. Deres forståelser kan settes opp mot studien til Garrett (2004). Garrett (2004, s. 140) har undersøkt jenter sine opplevelser av kroppen, da spesielt i sammenheng med fysisk aktivitet. I studien presenterer Garrett (2004, s. 144) tre ulike måter jentene bruker kroppen i sin identitetskonstruksjon: «*den komfortable kroppen*», «*den dårlige kroppen*» og «*den alternative kroppen*». Mine funn kan jamføres med jentene i kategorien «*den alternative kroppen*». Disse jentene er, i likhet med mitt utvalg, mer opptatt av kroppens funksjon og mestring av aktivitet fremfor utseende (Garrett, 2004, s. 147).

Ifølge Engelsrud (2006, s. 18) omtaler man alltid kroppen ut fra bestemte perspektiver. Når jentene snakker om den funksjonelle kroppen, foreligger det en tvetydighet i deres forståelser. På den ene siden ser jentene ut til å være opptatt av prestasjoner og ferdigheter. Her blir kroppen forstått som et objekt som kan måles, forbedres og sammenlignes uavhengig av følelser og tanker. Imidlertid kan det se ut til at jentene bryr seg mer om selve opplevelsen og følelsen de får av kroppslige prestasjoner. Som en

kontrast til den dualistiske kroppsforståelsen blir det levde og subjektive kroppssynet fremtredende når jentene deler sine opplevelser og erfaringer med skatingen. Her blir kropp og sjel ansett som noe sirkulært, levd og sammensatt (Duesund, 1995, s. 29-30). Erfaringer blir gjort med hele kroppen og kroppen blir et resultat av de erfaringene jentene gjør seg i livet (Engelsrud, 2006, s. 30-31). Når jentene skater, uttrykker de seg gjennom kroppen og kroppen får et skapende potensial (Duesund, 1995, s. 31). Hjernen og nervesystemet som jentene snakker om, er i samspill med hverandre og skaper betydningsfulle opplevelser med kroppen. I lys av dette blir kroppen på samme tid både et objekt jentene snakker *om* og et subjekt de erfarer *med*.

6.2 Hvordan blir kroppen fremstilt og omtalt i skatemiljøet, og har dette betydning for jentenes valg av bevegelseskontekst?

Synnott (1993, s. 1) påpeker at kroppen blir sosialt konstruert på ulike måter i forskjellige samfunn. Etersom skatemiljøet er en sentral kontekst i jentenes liv, så jeg det derfor som interessant å studere hvordan jentene fremstiller kropp i skatemiljøet og om det har betydning for deres valg av bevegelseskontekst.

Ifølge Loland (2000, s. 4; 2008, s. 51) har de fleste samfunn etablerte normer for kroppens funksjon og utseende. Blant annet har flere organiserte idretter forventninger til bestemte kroppstyper. Utøvere som ikke lever opp til disse forventningene kan utvikle destruktive tanker rundt kropp og utseende (Kong & Harris, 2015, s. 154; Petrie & Greenleaf, 2012, s. 641). Samtidig viser litteratur på feltet (Kong & Harris, 2015, s. 154; Petrie & Greenleaf, 2012, s. 641; Reel et al., 2013, s. 141-142) at jenter innen organiserte idretter kan oppleve press på kropp og utseende fra trenere, lagkamerater, foreldre og publikum. I en kronikk på vg.no skriver Groven og Bjorbækmo (2019) om fotballkeeper Kristine Nøstmo som ble utsatt for kroppspress blant ledelsen og støtteapparatet i norsk fotball for kvinner. Presset førte til at fotball, mestring og idretts glede kom i bakgrunnen av en prestasjonskropp som kunne måles, veies og vurderes (Groven & Bjorbækmo, 2019). I likhet med dette forteller noen av jentene i utvalget å ha opplevd press og forventninger til kroppens utseende i organisert idrett. Som en motsetning er jentene opptatte av å presisere at kropp ikke er et tema når de skater. Oppgavens analyse viser ingen forskjell i alder eller erfaring med skating når jentene snakker om kropp i skatekulturen. På tilsvarende måte som deltagerne i studien

til Rannikko et al. (2016, s. 1098), hevder jentene at alle besitter noen kvaliteter eller egenskaper som kommer til nytte i aktiviteten, uansett hvilket utgangspunkt man har. Samtidig befinner jentene seg i en selvorganisert kontekst, uten trenere eller instruktører som tar kontroll over aktiviteten (Säfvenbom & Stjernvang, 2020, s. 830). Av den grunn er de derfor ikke utsatt for kroppslig bedømmelse fra trenere og øvrige involverte. Jentene forteller om et skatemiljø hvor det ikke eksisterer forventninger til kroppens utseende. De påpeker at kroppens utseende ikke blir omtalt i de sosiale interaksjonene. Til forskjell fra dette, snakkes det om hva kroppen kan få til. Jentene presenterer et skatemiljø hvor man er opptatt av å kroppslige erfaringer, hvor kroppen brukes til å skape mening i jentenes liv gjennom skating.

Ettersom jentene høres ut til å være etablerte i miljøet og besitter visse ferdigheter, kan det tenkes at de tar for gitt at skateboarding passer alle uavhengig av kroppsform og evner. Språket deres preges av en ambivalens som tilsier at det ikke eksisterer forventninger til kroppens utseende, men forventninger til hva kroppen kan få til. Deres uttalelser bidrar til å bekrefte at mestring av triks gir anerkjennelse i miljøet (Rannikko et al., 2016; s. 1099-1100; Sisjord, 2011, s. 94; Wheaton, 2004, s. 9). På bakgrunn av dette kan det være grunn til å tro at prestasjoner vil skape et skille mellom de som er på innsiden og på utsiden av det etablerte fellesskapet (Sisjord, 2011, s. 93-94), hvilket er motstridende til jentenes fortellinger om et åpent og inkluderende fellesskap. Selv om jentene gir uttrykk for viktigheten av de observerbare prestasjonene, snakker de først og fremst om gleden de får av å skate. Det er erfaringene og følelsen av å klare triks jentene søker etter, hvor kroppen brukes for å skape verdifulle opplevelser gjennom skatingen. Kroppens subjektivitet får betydning her. I tråd med Böhm og Rieger (1991, s. 6-7), kan det se ut til at skatingen gir jentene følelsen av frihet og selvstendighet. Kroppen og skateboardet blir ett, hvor de stadig er på søken etter nye utfordringer med brettet (Böhm & Rieger, 1991, s. 6-7). I motsetning til organiserte, tradisjonelle idretter hvor målet er å vinne eller samle poeng, blir skating forstått som en arena hvor jentene kan uttrykke seg selv på (Turner, 2017, s. 15). Konkurransen, tekniske ferdigheter og prestasjoner ser derfor ut til å være av mindre betydning når de skater.

Aadland (2011, s. 267) presiserer at når mennesker handler i det sosiale rommet, skapes det et lager av kunnskap og sosiale forestillinger. I språket danner jentene representasjoner av kropp og utseende som gjenspeiler visse verdier og holdninger i

skatemiljøet. I likhet med Borden (2019, s. 1) og Tjønndal (2019, s. 99), gir jentene uttrykk for et flerfoldig skatemiljø med tanke på bakgrunn, kjønn, alder, legning og hudfarge. Det blir fremhevet et mangfold av kropper blant jenter som skater. Selv om jentene påpeker at det er «rom for å være seg selv» og at alle «kommer som de er», henspilles det en diskurs i skatemiljøet som representerer en tatt-for-gitt-het om hva det innebærer å være en skater. Denne tatt-for-gitt-heten reflekterer en maskulin dominans. På samme måte som jentene i studien til Kelly et al. (2005, s. 232), viser resultatene at for å bli godkjent i miljøet unngår flere av jentene oppførsel assosiert med tradisjonelle former for feminitet. Deriblant styrer de unna en feminin klesstil som kan, ifølge intervjupersonene, forårsake mindre aksept i miljøet. Jentene kler seg derfor i store og løse plagg, omtalt som den typiske skatestilen. Bäckströms (2013, s. 40) begrep «tomboy» og Sisjords (2009, s. 1309) begrep «Fast-girls» kan ses i sammenheng med noen av jentene i utvalget. De viser til maskuline egenskaper og holdninger som tyder på at de har forpliktet seg til aktiviteten, hvilket kan gi innpass og aksept blant mannlige skatere (Atencio et al., 2009, s. 11; Bäckström, 2013, s. 41; Sisjord, 2009, s. 1309). Samtidig uttrykker enkelte av jentene skepsis til andre jenter som oppholder seg i skateparken uten å «faktisk skate». Intervjupersonene forteller at disse jentene kun vil vise seg fram for det mannlige kjønn. Det står i enighet med studien til Kelly et al. (2005, s. 236) og Pomerantz et al. (2004, s. 553). Som Thorpe (2006, s. 220) hevder, kan forskjellige typologier av kvinnelighet skape avstand mellom utøverne som forplikter seg til aktiviteten og de som ikke forplikter seg på samme måte. Det kan ses i relasjon til mine funn.

Selv om enkelte hevder å ha fått innpass blant mannlige skatere, forteller jentene at de kan oppleve vurdering og bedømmelse i skateparken fordi de er jenter. På tilsvarende måte som forskning på feltet (Bäckström, 2013, s. 39; Pomerantz et al., 2004, s. 550; Sisjord, 2005, s. 73; 2009, s. 1304; Tjønndal, 2019, s. 29), påpeker jentene at de må streve for plassen sin når de skater. Av den grunn foretrekker flere å skate i enkjønnede kontekster som en kontrast til den maskuline dominansen. Det samsvarer med tidligere studier (Carr, 2017, s. 29; Langseth, 2012, s. 20; Sisjord, 2012, s. 82). Samtidig kan det tenkes at jentene fortsatt kan oppleve press og stigmatisering av hverandre, hvilket kan forekomme i organiserte idrettskontekster (Petrie & Greenleaf, 2012, s. 641). Imidlertid avkrefter jentene dette. I likhet med Bäckström (2013, s. 39), forteller jentene om en kvinnelig skateboardkultur som er mer aksepterende og oppmuntrende ovenfor

forskjellige typer mennesker. I stedet for å bli plassert i skyggen av mannlige skatere, står jentene fritt til å utfolde seg slik de ønsker. Det står i tråd med Whittington et al. (2011, s. 9-10). Lunde og Gattario (2017, s. 85) antyder at jenter i aktiviteter hvor prestasjoner verdsettes høyere enn utseende, kan utvikle større aksept ovenfor forskjellige kroppstyper. Det ser ut til å samsvare med mine resultater.

Til tross for jentenes tilsynelatende funksjonelle kroppssyn, uttrykker enkelte at de kan oppleve usikkerhet rundt kropp og utseende i hverdagen. Det kan ses i relasjon til Bakken et al. (2019, s. 63) og Sundgot-Borgen et al. (2021, s. 5). Ettersom jentene lever i et samfunn hvor kroppen har blitt et sosialt symbol på verdier man ønsker å vise for andre (Kvalem, 2007, s. 40), er det ikke uventet at de kan kjenne på slike følelser. Kvalem (2007, s. 40) påpeker at gjennom kroppsform, klesstil, sminke og hår trekker vi mennesker konklusjoner om hverandre. Et veltrent og slankt utseende blir ofte betraktet som et symbol på en sunn livsstil, hvilket gjenspeiler viljestyrke og ansvar for egen kropp. Derimot vil overvekt kobles til latskap (Grogan, 2017, s. 11; Kvalem, 2007, s. 40; Loland, 2004, s. 1). En slik stigmatisering av kropp ser ut til å ha innvirkning på hvordan jentene forstår kroppen i kontekster utenfor skatemiljøet (Kvalem, 2007, s. 41). Samtidig har noen av jentene opplevd indirekte kroppspress og kommentarer på utseende i organiserte idrettskontester. Det støtter opp om funn fra studien til Lucibello et al. (2021, s. 67) og Vani et al. (2020, s. 5). På bakgrunn av dette blir skating forstått som en arena for avkobling i jentenes hverdag.

Ifølge Burr (2015, s. 5) vil jentenes forståelse av verden bidra til at enkelte former for sosiale handlinger oppfattes som naturlige for dem, mens andre utelukkes. Deres virkelighet har av den grunn betydning for sosiale handlinger, derav deltagelse i idrett og fysisk aktivitet (Burr, 2015, s. 5). I henhold til Breivik (2008, s. 145) har vi mennesker selv ansvar for hva vi ønsker å få ut av livet. Ved å rette et kritisk blikk mot sosialt konstruerte former for bevegelse, kan mennesker finne alternative bevegelseskontekster som åpner opp for mangfold og menneskelighet, hvor aktiviteten gir mening og verdi i seg selv (Loland, 2008, s. 54). Det kan ses i lys av oppgavens resultater som tyder på at jentene har søkt seg mot en bevegelseskontekst hvor de opplever frihet fra samfunnets kontroll og regulering, og hvor de gis mulighet til å være seg selv.

Jentenes fortellinger kan kobles til Säfvenbom (2005, s. 35-36) sine begreper «*frihet fra*» og «*frihet til*». «*Frihet fra*» innebærer frihet fra noe eller noen som har kontroll over en. «*Frihet til*» omhandler friheten til å engasjere seg i sosiale kontekster eller utfolde seg selv. For å kunne oppleve frihet til, må man til dels ha opplevd frihet fra noe (Säfvenbom, 2005, s. 35-36). Friheten ved å drive en selvorganisert livsstilsidrett er et gjennomgående mønster i jentenes språk. Jentenes uttalelser forstås som at de har søkt seg mot en frihet fra organiserte bevegelseskontekster hvor de måtte forholde seg til meninger, forventninger og kontroll fra trenere eller instruktører. Når jentene skater står de selv til ansvar for egen fritid. De har frihet til å foreta egne handlingsvalg og til å involvere seg i aktiviteten på egne premisser (Säfvenbom, 2005, s. 36). I overenstemmelse med tidligere studier (Säfvenbom et al., 2018, s. 2005; Tjønndal, 2019, s. 100), kan det se ut til at jentene har funnet en bevegelseskontekst de føler seg mer til rette i enn tradisjonelle, organiserte former for idrett. I skatingen finner jentene frihet fra samfunnets krav og forventninger knyttet til kropp, utseende, jobb, skole og sosiale relasjoner. Skating ser ut til å gi jentene mulighet til fri utfoldelse og utvikling, hvor de opplever en tilstedeværelse i kroppen. Diskurser om kropp og kulturelle kroppsidealer ser derfor ut til å ha mindre betydning.

6.3 Har skateboarding som bevegelseskontekst betydning for jentenes forståelser av kropp?

Mennesker har, som kanskje de eneste levende vesener, evne til å reflektere over seg selv og sin egenart. Her innebærer også evnen til refleksjon rundt kropp og utseende (Loland, 2000, s. 4). Slike refleksjoner forekommer ikke atskilt fra de sosiale kontekstene mennesket er en del av. Som Berger og Luckmann (1966) hevder, er virkeligheten samfunnsskapt. Vår virkelighet blir aktivt konstruert gjennom alt vi gjør. Jentenes forståelser og virkelighetsoppfatning vil derfor bære preg av skatekonteksten.

Ifølge Sabiston et al. (2019, s. 48) assosieres deltagelse i idrett og fysisk aktivitet med en positiv oppfattelse kropp. Samtidig viser tidligere studier (Abbott & Barber, 2011, s. 338; Allen et al., 2019, s. 5) at deltagelse i idrett og andre aktivitetskontekster kan gi til et funksjonelt kroppssyn. Studien til Abbott og Barber (2011, s. 339) antyder at idretter hvor kroppens fysiske evner har større relevans enn kroppens estetikk, slik som diskos og styrkeløft, kan gi en mer funksjonell oppfattelse av kropp. Jentene i utvalget forteller om et skatemiljø som ikke stiller krav til en spesifikk kroppstype. Skatemiljøet

fremstilles som en arena for å skape opplevelser med kroppen, blant annet ved å utføre triks og andre elementer med brettet. Jentenes forståelser av den funksjonelle kroppen ser dermed ut til å være formet av holdninger og sosiale prosesser i skatemiljøet (Burr, 2015, s. 5; Aadland, 2011, s. 265).

Som en kontrast til skatemiljøet jentene presenterer, skriver Lauritzen (2018) i en kronikk på vg.no at treningskulturen har tatt en usunn vending, hvor fokuset handler om kropp, muskler og lav fettprosent. Som avdelingsleder for forebygging og folkehelse i Antidoping Norge, påpeker Lauritzen (2018) at de jevnlig får henvendelser fra ungdom knyttet til trening, selvbilde og skam over egen kropp. Mange uttrykker ønsket om en fettfri og muskuløs kropp (Lauritzen, 2018). Samtidig viser tidligere forskning (Dyremyhr et al., 2014, s. 3; Seippel, 2016, s. 109) at jenter er opptatt av kropp og utseende når de trener eller er fysisk aktive. I henhold til Panão & Carraça (2020, s. 55), kan slike motiver for bevegelse virke negativt på menneskers oppfattelse av kropp. Jentene i utvalget ser ikke ut til å være opptatt av kroppens utseende, størrelse og form når de skater. Samtidig trener ingen av jentene på treningssenter av hensyn til kroppens utseende. Selv om flere av jentene ikke ønsker å identifisere skating som en idrett, men en livsstil, kan det trekkes likheter mellom oppgavens funn og studien til Seippel (2016, s. 109). Studien viser at ungdom som trener på treningssenter forholder seg til diskurser om kropp og utseendet, samtidig som idrettsdeltagelse i større grad er styrt av glede og moro (Seippel, 2016, s. 109). Mine resultater angir at jentene i all hovedsak står på skateboard for gleden og følelsen det gir. Ved å se dette i relasjon til Panão & Carraça (2020, s. 55) sin artikkel, kan det tyde på at skatekonteksten har bidratt til en positiv oppfattelse av kroppen, hvor gleden ved å være i bevegelse ser ut til å ha betydning for jentene.

Jentenes forståelser av kropp preges av mennesker de omgir seg med når de skater. Når jentene kommuniserer med andre i skatemiljøet, formes deres virkelighet (Burr, 2015, s. 5; Aadland, 2011, s. 264). Under intervjuet formidler jentene en skatekultur hvor fellesskapet står sentralt. På tilsvarende måte som Gilchrist og Wheaton (2017, s. 3) legger frem, illustrerer jentene en arena for sosial interaksjon og samhold, hvor miljøet er like viktig som selve skatingen. Jentene forteller om et skatemiljø blant jenter hvor alle heier på hverandre, hjelper hverandre og bygger hverandre opp. Jentene angir at de har blitt tryggere på seg selv og bryr seg mindre om hva andre måtte tenke om dem,

grunnet det aksepterende skatemiljøet de gir uttrykk for. Samtidig tyder det på at jentene har blitt mer bevisst hva de kan gjøre med kroppen, uavhengig av hvordan den ser ut. Ifølge Kvalem og Wichstrøm (2007, s. 28), kan venns­kapsrelasjoner virke tryggende og ha en positiv innflytelse på selvfølelsen. Det kan derfor tenkes at relasjonene jentene etablerer i miljøet har betydning for deres kroppsforståelser. Det samsvarer med Aagre (2014, s. 94) som hevder at venns­kapsrelasjoner kan ha en sterk påvirkning på jenter sin konstruksjon av kroppsforståelser.

Skating er en stor del av jentenes liv og flere fremstiller seg selv som skatere, uansett hvilken sosial kontekst de befinner seg i. Av den grunn vil bevegelseskonteksten ha betydning for deres subjektive oppfattelse av seg selv. Ved å se resultatene i lys av oppgavens sosialkonstruktivistiske perspektiv, blir jentenes forståelser av kropp tolket som sosialt konstruert i skatemiljøet (Burr, 2015, s. 4; Thagaard, 2018, s. 121). Jentene ser ut til å implisitt ta til seg de normene og forståelsene som er gjeldende innenfor skatekulturen (Engelsrud, 2006, s. 67). Samtidig må det tas i betraktning at noen av jentene lar seg påvirke av etablerte sannheter og diskurser i andre sosiale kontekster de befinner seg i. Det samsvarer med Burr (2015, s. 76) som angir at forskjellige diskurser konstruerer fenomener på ulike måter i miljøene de eksisterer innenfor. Diskursene forårsaker ulike sosiale konsekvenser. For noen av jentene er kropp og utseende viktigere i kontekster utenfor skatemiljøet, hvor de søker bekræftelse og anerkjennelse fra andre i ansikt-til-ansikt situasjoner (Berger & Luckmann, 1966, s. 43-44). Det ser ut til å ha betydning for deres forståelser. Resultatene kan ses i sammenheng med Engelsrud (2010, s. 48) som påpeker at kroppen er utsatt for samfunnsskapt konstruksjon. Av den grunn vil menneskers forståelse av kropp alltid kunne forandres.

7. Avsluttende kommentar

Oppgavens funn kan tyde på at skatekonteksten representerer andre kroppsdiskurser enn kontekster som treningssentre og organiserte idretter. Sammenlignet med studier av jenter som trener på treningssenter (Mullen & Whaley, 2010, s. 28; Riseth et al., 2019, s. 4; Ulseth, 2008, s. 59), kan det se ut til at jenter som står på skateboard i mindre grad er opptatt av kropp og utseende når de skater. Samtidig kan det tenkes at jenter i skatemiljøet ikke er utsatt for press og stigmatisering av kropp på samme måte som jenter i organiserte idretter (Kong & Harris, 2015, s. 154; Lucibello et al. 2021, s. 67; Petrie & Greenleaf, 2012, s. 641; Reel et al., 2013, s. 141-142; Vani et al., 2020, s. 5). Likevel må det tas i betraktning at jenter kan oppleve usikkerhet knyttet til kropp, utseende, klær og ferdigheter i et skatemiljø hvor mannlige skatere er til stede.

Den diskursive fremstillingen av kroppens funksjon er gjennomgående i jentenes forståelser. Imidlertid viser jentene til en tvetydighet, hvor de både er opptatt av kroppen som et objekt for å oppnå prestasjoner og mål, og samtidig opptatt av tilstedeværelsen, følelsen og muligheten til å uttrykke seg gjennom kroppen. Selv om jentene indikerer viktigheten av å få til triks, kan det se ut til at følelsen skatingen gir betyr mer for dem. I det store og hele tyder resultatene på at jentene er mest opptatt av hvordan de har det når de skater. Jentene bekrefter litteraturen (Beal, 2013, s. 1; Rannikko et al., 2016, s. 1097; Sisjord, 2011, s. 92; Turner, 2017, s. 15; Wheaton, 2004, s. 11; 2013, s. 29) som viser at utøvere innen livsstilsidretter søker etter følelsen og opplevelsen aktiviteten gir, fremfor å vinne eller samle poeng.

Flere av jentene angir at skating har hatt en innvirkning på deres kroppsforståelser. Resultatene kan ses i relasjon til Gattario og Frisén (2019, s. 57-58) sin studie, som viser at sosiale kontekster kan virke positivt på unge voksnes oppfattelse av egen kropp. Sosiale kontekster hvor deltagerne følte tilhørighet og aksept fra likesinnede venner, hadde en vesentlig betydning for deres utvikling fra et negativt kroppsbilde i ungdomsårene til et positivt kroppsbilde i tidlig voksen alder (Gattario & Frisén, 2019, s. 57-58). Når jentene skater, omgås de likesinnede venner. De oppmuntres til å bruke kroppen i bevegelse og for å tilegne seg nye erfaringer på brettet. Diskurser om kroppens størrelse og form ser ikke ut til å være en del av språket deres. For jentene er

det fellesskapet, gleden og følelsene de opplever når de skater, som er av betydning. Det ser ut til å konstruere deres forståelser av kropp.

Kroppens utseende, størrelse og form har fått økt oppmerksomhet i nyere tid (Duesund, 1995, s. 15; Jacobsen, 2016, Lesjø, 2008, s. 117; Shilling, 1993, s. 3). Ifølge Kvalem (2007, s. 39-40) eksisterer det standarder og forventninger til utseende innenfor ulike kulturer. Kroppsidealer som vokser fram i et samfunn etablerer normer for hva som er et «riktig» utseende. På bakgrunn av dette kan det se ut til at skatemiljøet foreløpig representerer et frirom fra kulturelle samfunnsnormer og diskurser om kropp. Likevel er det ikke selvsagt at det vil være slik i all fremtid. Sett i en større sammenheng har idretten blitt et lønnsomt middel for media, penger, sponsorer og annonsører (Hovden & von der Lippe, 2019, s. 262; Toffoletti, 2017, s. 55). Slike krefter bidrar til å styrke diskurser og dermed også en objektivisering av kvinnekroppen. Blant annet blir kvinnelige utøvere ofte sett i små og trange drakter i motsetning til mannlige utøvere. Slater og Tiggemann (2010, s. 624-625) viser i sin studie at jenter vegrer seg for å delta i idrett grunnet ubehag i forbindelse med drakter, da kroppen oppleves som et objekt for utstilling. De norske kvinnelige sandhåndballspillerne viser et tydelig eksempel på dette, hvor de små draktene har vært en årsak til frafall i idretten. I en pågående debatt har det norske håndballforbundet tatt opp kampen mot de offisielle reglene knyttet til de kvinnelige draktene bestående av en tettsittende sports-BH og bikinitruse (Sander, 2021). En lignende debatt ble aktualisert under europamesterskapet i turn våren 2021, da den tyske turneren Sarah Voss stilte i full kroppsdrakt som et standpunkt mot den seksualiserte kvinnekroppen i turnsporten (Skeie, 2021).

Jentene i utvalget påpeker at den typiske skatestilen kan flytte fokuset vekk fra kroppen, da kroppens størrelse og form skjules under de vide klærne. Samtidig ser det ut til at klesstilen er viktigere i skating, enn kroppen inne i klærne. Ettersom skateboarding er basert på andre særpreg og holdninger enn tradisjonelle, regelbunnede idretter (Borden, 2019, s. 1; Gilchrist & Wheaton, 2011, s. 112), kan det tenkes at markedskrefter ikke får avlet fram lett-kledde skatere. Derimot påpeker Atencio et al. (2009, s. 12) og Rinehart (2005, s. 241) at kvinnelige utøvere kan oppleve å bli fremstilt som seksuelle objekter i mediene. I tillegg hevder Wheaton (2013, s. 37; 2016, s. 117) at de selvorganiserte livsstilsidrettene er under press fra kommersielle selskap og organisasjoner. Blant annet har flere aktiviteter blitt inkludert i den olympiske bevegelsen, slik som snowboarding,

kiting og BMX (Thorpe & Wheaton, 2011, s. 830). Thorpe og Wheaton (2011, s. 842) antyder at institusjonalisering av livsstilsidretter i OL er en kompleks og omstridt prosess som inkluderer sosiale, kulturelle, politiske og økonomiske komponenter. Livsstilsidretter som tas inn i den olympiske bevegelsen, kan utsettes for markedskrefter som bidrar til å forandre grunnleggende ideer og diskurser. Samtidig hevder Thorpe og Wheaton (2011, s. 839) at olympiske utøvere i livsstilsidretter fortsatt viser forbindelse med aktivitetenes kulturelle opphav ved å verdsette glede, vennskap, kreativitet og personlige prestasjoner ovenfor individualisme, konkurranse og seier. Nå som skateboarding blir en del av den olympiske bevegelsen for første gang under OL i Tokyo 2021, vil det bli interessant å følge med på aktivitetens utvikling fremover.

7.1 Refleksjon rundt forskningsprosessen og tanker om videre forskning

Arbeidet med dette masterprosjektet har vært en omfattende, men lærerik prosess. Ettersom det ikke finnes en konkret måte å anvende det sosialkonstruktivistiske perspektivet på (Burr, 2015, s. 2; Lock & Strong, 2014, s. 35), eller en bestemt fremgangsmåte for diskursanalyse (Burr, 2015, s. 28; Jørgensen & Phillips, 1999, s. 11-12), har det vært utfordrende å tenke ut fra disse perspektivene. Samtidig har perspektivene vært nyttige for å besvare oppgavens problemstillinger. Jeg har hentet motivasjon fra min interesse og engasjement for temaene oppgaven belyser.

I løpet av forskningsprosessen har jeg tilegnet meg kunnskap om et felt som i forkant av prosjektet var relativt nytt for meg. Jeg har også fått større innsikt i hvordan kroppen fremstilles i skateboardkulturen og hvilken betydning det har for jenters forståelse av kropp. I min studie har skatemiljøet vist seg å være en arena hvor jentene kan være seg selv og få en pause i hverdagen hvor de stadig møter på krav og forventninger fra ulike hold. Gjennom samtalene med intervjupersonene og engasjementet de viste for brettporten, har jeg blitt inspirert til å utforske mer av skateboardkulturen. Jeg vil ta med meg kunnskapen fra dette prosjektet ut i min praksis som lærer. Jeg ønsker å gi elevene mulighet til å oppleve og erfare med kroppen gjennom mer utradisjonelle former for aktivitet. I et samfunn hvor kropp og utseende ofte tar overhånd, kan det være behov for en arena hvor kroppen ikke er i fokus på samme måte. Kanskje kan min studie bidra til å sette et større søkelys på de selvorganiserte livsstilsidrettene og inspirere andre til å utvide sitt repertoar blant idrett og fysisk aktivitet.

I min studie opplevde jeg jentene som ærlige og oppriktige under intervjusituasjonen. Samtidig kan det forekomme at intervjupersonene forteller det de tror intervjueren ønsker å høre (Thagaard, 2018, s. 108). Det ville derfor vært interessant å foreta observasjon som forskningsmetode for å undersøke om jentenes fortellinger står i tråd med hva som forekommer ute i felten. Det ville vært spennende å studere om det faktisk eksisterer et mangfold av kropper som jentene gir uttrykk for, samt om den åpenheten rundt kropp i skatemiljøet erfares blant flere i skatemiljøet.

I arbeidet med denne oppgaven har det vært utfordrende å finne relevant forskning som omhandlet kroppsforståelser i livsstilsidretter. Av den grunn vil jeg argumentere for et behov for mer kunnskap om forståelser av kropp innenfor ulike livsstilsidretter. Samtidig kan det være relevant å gjøre komparasjonsstudier mellom forskjellige livsstilsidretter og andre bevegelseskontekster, som treningssentre og organiserte idretter. Enkelte av jentene påpekte at det ikke eksisterte et like stort mangfold av kroppstyper blant mannlige utøvere i skatemiljøet. På en annen side ble det også gitt uttrykk for at det finnes flere forskjellige kropper blant gutter. En oppfordring til videre forskning vil derfor være å studere hvordan kroppen forstås blant gutter og menn som skater.

Referanser

- Abbott, B. D. & Barber, B. L. (2011). Differences in functional and aesthetic body image between sedentary girls and girls involved in sports and physical activity: Does sport type make a difference? *Psychology of Sport & Exercise*, 12(3), 333-342. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2010.10.005>
- Allen, C. P., Telford, R. M., Telford, R. D. & Olive, L. S. (2019). Sport, physical activity and physical education experiences: Associations with functional body image in children. *Psychology of Sport & Exercise*, 45, 1-7. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2019.101572>
- Andrews, T. & Vassenden, A. (2007). Snøballen som ikke ruller. Utvalgsproblemer i kvalitativ forskning. *Sosiologisk tidsskrift*, 15, 151-163. https://www.idunn.no/file/pdf/33213544/snoballen_som_ikke_ruller_utvalgsproblemer_i_kvalitativ_forskning.pdf
- Atencio, M., Beal, B. & Wilson, C. (2009). The distinction of risk: urban skateboarding, street habitus and the construction of hierarchical gender relations. *Qualitative Research in Sport and Exercise*, 1(1), 3-20. <https://doi.org/10.1080/19398440802567907>
- Atencio, M., Wright, E. M., Beal, B. & McClain, Z. (2019). Urban skateboarding, social enterprise groups, and community capacity-building in the San Francisco Bay area. *Loisir et Société / Society and Leisure*, 42(3), 432-449. <https://doi.org/10.1080/07053436.2019.1682251>
- Aubert, V. (1985). *Det skjulte samfunn*. Universitetsforlaget.
- Bakken, A. (2019). *Ungdata 2019. Nasjonale resultater* (NOVA rapport 9/2019). <http://www.forebygging.no/Global/Ungdata-2019-Nettversjon.pdf>

- Bakken, A., Sletten, M. A. & Eriksen, I. M. (2019). Generasjon prestasjon? Ungdoms opplevelse av press og stress. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 18(2), 46-76.
<https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/>
- Beal, B. (2013). *Skateboarding: The Ultimate Guide*. ABC CLIO Extreme Sport Series.
- Befring, E. (2007). *Forskningsmetode med etikk og statistikk* (2. utg.). Det norske samlaget.
- Berger, P. L. & Luckmann, T. (1966). *Den samfundsskabte virkelighed: En videnssociologisk afhandling af Peter L. Berger og Thomas Luckmann*. Lindhardt og Ringhof.
- Borden, I. (2001). *Skateboarding, Space and the City: Architecture and the Body*. Berg.
- Borden, I. (2019). *Skateboarding and the City: A Complete History*. Bloomsbury Publishing.
- Breivik, G. (2008). Kropp, bevegelse og energi i samfunnet. I R. Säfvenbom & A. M. Sookermany (Red.), *Kropp, bevegelse og energi: I den grunnleggende soldatutdanningen* (s. 139-162). Universitetsforlaget.
- Bucchianeri, M. M., Arikianb, A. J., Hannana, P. J., Eisenberg, M. E. & Neumark-Sztainer, D. (2013). Body dissatisfaction from adolescence to young adulthood: Findings from a 10-year longitudinal study. *Body Image*, 10(1), 1-7.
<https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/j.bodyim.2012.09.001>
- Burr, V. (2015). *Social Constructionism* (3. utg.). Routledge.
- Bäckström, Å. (2005). *Spår. Om brädsporkultur, informella lärprocesser och identitet* [Doktorgradsavhandling, Lärarhögskolan i Stockholm]. Digitala Vetenskapliga Arkivet. <https://www.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A192569&dswid=4554>

- Bäckström, Å. (2013). Gender Manoeuvring in Swedish Skateboarding: Negotiations of Femininities and the Hierarchical Gender Structure. *Young*, 21(1), 29-35. <https://doi.org/10.1177/1103308812467670>
- Böhm, F. & Rieger, M. (1991). *Skateboard - en livsstil*. Klematis.
- Carr, J. N. (2017). Skateboarding in Dude Space: The Roles of Space and Sport in Constructing Gender Among Adult Skateboarders. *Sociology of Sport Journal*, 34(1), 25-34. <https://doi.org/https://doi.org/10.1123/ssj.2016-0044>
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Dietrichson, S. (2018, 26. februar). *Kroppspress, skole og bekymringer gjør flere jenter psykisk syke*. <https://forskning.no/skole-og-utdanning-kjonn-og-samfunn-media/kroppspress-skole-og-bekymringer-gjor-flere-jenter-psykisk-syke/286391>
- Duesund, L. (1995). *Kropp, kunnskap og selvoppfatning*. Universitetsforlaget.
- Dyremyhr, Å. E., Diaz, E. & Meland, E. (2014). How Adolescent Subjective Health and Satisfaction with Weight and Body Shape Are Related to Participation in Sports. *Journal of Environmental and Public Health*, 2014, 1-7. <https://doi.org/https://doi.org/10.1155/2014/851932>
- Eisenberg, M. E., Neumark-Sztainer, D. & Paxton, S. J. (2006). Five-year change in body satisfaction among adolescents. *Journal of Psychosomatic Research*, 61(4), 521-527. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2006.05.007>
- Engelsrud, G. (2006). *Hva er kropp*. Universitetsforlaget.
- Engelsrud, G. (2010). Betydninger av teori(er) om kroppen. I K. Steinsholt & K. P. Gurholt (Red.), *Aktive liv: Idrettspedagogiske perspektiver på kropp, bevegelse og dannelse* (s. 35-50). Tapir Akademisk Forlag.

- Engelsrud, G. & Rugseth, G. (2013, 27. oktober). *Å vokse opp med konkurrerende budskap om trening*. <http://www.rettfrakroppen.no/a-vokse-opp-med-konkurrerende-budskap-om-trening/>
- Engström, L.-M. (2004). Social change and physical activity. *Scandinavian Journal of Nutrition*, 48(3), 108-113. <https://doi.org/10.1080/16513860410017674>
- Eriksen, I. M., Sletten, M. A., Bakken, A. & Soest, T. V. (2017). *Stress og press blant ungdom. Erfaringer, årsaker og utbredelse av psykiske helseplager* (NOVA rapport 6/2017). <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/handle/20.500.12199/3480>
- Frödin, M. & Messmann, F. (1989). *Skateboard*. Bladkompaniet.
- Garrett, R. (2004). Gender bodies and physical identities. I J. Evans, B. Davies & J. Wright (Red.), *Body Knowledge and Control: Studies in the Sociology of Physical Education and Health* (s. 140-156). Routledge.
- Gattario, K. H. & Frisén, A. (2019). From negative to positive body image: Men's and women's journeys from early adolescence to emerging adulthood. *Body Image*, 28, 53-65. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.bodyim.2018.12.002>
- Gilchrist, P. & Wheaton, B. (2011). Lifestyle sport, public policy and youth engagement: examining the emergence of parkour. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 3(1), 109-131. <https://doi.org/10.1080/19406940.2010.547866>
- Gilchrist, P. & Wheaton, B. (2016). Lifestyle and adventure sports among youth. I K. Green & A. Smith (Red.), *Routledge Handbook of Youth Sport* (s. 186-200). Routledge.
- Gilchrist, P. & Wheaton, B. (2017). The social benefits of informal and lifestyle sports: a research agenda. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 9(1), 1-10. <https://doi.org/10.1080/19406940.2017.1293132>

- Golafshani, N. (2003). Understanding Reliability and Validity in Qualitative Research. *The Qualitative Report*, 8(4), 597-607. <http://www.nova.edu/ssss/QR/QR8-4/golafshani.pdf>
- Green, K., Thurston, M., Vaage, O. & Moen, K. M. (2015). Girls, young women and sport in Norway: a case of sporting convergence amid favourable socioeconomic circumstances. *Journal of Sport Policy and Politics*, 7(4), 531-550. <https://doi.org/10.1080/19406940.2015.1031812>
- Green, K., Thurston, M., Vaage, O. & Roberts, K. (2015). '[We're on the right track, baby], we were born this way'! Exploring sports participation in Norway. *Sport, Education and Society*, 20(3), 285-303. <https://doi.org/10.1080/13573322.2013.769947>
- Grimen, H. & Ingstad, B. (2013). Kvalitative forskningsopplegg. I P. Laake, B. R. Olsen & H. B. Benestad (Red.), *Forskning i medisin og biofag* (2. utg., s. 321-350). Gyldendal Akademisk.
- Gripsrud, J. (2011). *Mediekultur, mediesamfunn* (4. utg.). Universitetsforlaget.
- Grogan, S. (2017). *Body Image: Understanding Body Dissatisfaction in Men, Women and Children* (3. utg.). Routledge.
- Groven, K. S. & Bjorbækmo, W. (2019, 7. november). *Kroppspress i idretten: En verdig og oppbyggende idrettskultur som ser hele utøveren?* VG. <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/e8R0ly/kroppspress-i-idretten-en-verdig-og-oppbyggende-idrettskultur-som-ser-hele-utoeveren>
- Gulbrandsen, C. (2021, 9. februar). *Metoden som bygger muskler raskt*. VG. <https://www.vg.no/forbruker/helse/i/OQnjB3/metoden-som-bygger-muskler-raskt>
- Heino, R. (2000). New Sports: What Is So Punk About Snowboarding? *Journal of Sport & Sosial Issues*, 24(2), 176-191.

- Hovden, J. & von der Lippe, G. (2019). The gendering of media sport in the Nordic countries. *Sport in Society*, 22(4), 625-638.
<https://doi.org/10.1080/17430437.2017.1389046>
- Humphreys, D. (2003). Selling out snowboarding: The alternative response to commercial co-optation. I R. E. Rinehart & S. Sydnor (Red.), *To the Extreme: Alternative Sports, Inside and Out* (s. 407-428). State University of New York Press.
- Haakstad, L. A. H., Jakobsen, C., Solberg, R. B., Sundgot-Borgen, C. & Gjestvang, C. (2021). Mirror, mirror - Does the fitness club industry have a body image problem? *Psychology of Sport & Exercise*, 53, 1-7.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2020.101880>
- Ingolfsdottir, G., Asgeirsdottir, B. B., Gunnarsdottir, T. & Bjornsson, A. S. (2014). Changes in body image and dieting among 16–19-year-old Icelandic students from 2000 to 2010. *Body Image*, 11(4), 364-369.
<https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/j.bodyim.2014.05.006>
- Jacobsen, J. (2016, 22. april). *Speil, speil på veggen der....* UiO
<https://www.sv.uio.no/psi/forskning/aktuelt/aktuelle-saker/2011/kroppsbilde.html>
- Jørgensen, M. W. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse som teori og metode*. Roskilde Universitetsforlag.
- Kelly, D. M., Pomerantz, S. & Currie, D. (2005). Skater girlhood and emphasized femininity: ‘you can't land an ollie properly in heels’. *Gender and Education*, 17(3), 229-248. <https://doi.org/10.1080/09540250500145163>
- Kong, P. & Harris, L. M. (2015). The Sporting Body: Body Image and Eating Disorder Symptomatology Among Female Athletes from Leanness Focused and Nonleanness Focused Sports. *The Journal of Psychology*, 149(2), 141-160.
<https://doi.org/10.1080/00223980.2013.846291>

- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Kvalem, I. L. (2007). Ungdom og kroppsbilde. I I. L. Kvalem & L. Wichstrøm (Red.), *Ung i Norge: Psykososiale utfordringer* (s. 33-50). Cappelen Akademisk Forlag.
- Kvalem, I. L. & Wichstrøm, L. (2007). Utvikling i tenårene: pubertet, kognisjon, seksualitet, selvbilde og sosiale relasjoner. I I. L. Kvalem & L. Wichstrøm (Red.), *Ung i Norge: Psykososiale utfordringer* (s. 17-32). Cappelen Akademisk Forlag.
- Langseth, T. (2012). Liquid ice surfers - the construction of surfer identities in Norway. *Journal of Adventure Education & Outdoor Learning*, 12(1), 3-23.
<https://doi.org/10.1080/14729679.2011.599987>
- Lauritzen, F. (2018, 23. august). *Trening bør ikke handle om utseende og fettprosent*. VG. <https://www.vg.no/nyheter/meninger/i/p6j2w6/trening-boer-ikke-handle-om-utseende-og-fettprosent>
- Lesjø, J. H. (2008). *Idretts sosiologi: Sportens ekspansjon i det moderne samfunn*. Abstrakt forlag.
- Lock, A. & Strong, T. (2014). *Sosial konstruksjonisme: Teorier og tradisjoner*. Fagbokforlaget.
- Loland, N. W. (2004). Kropp, fysisk aktivitet og ungdom. *Gymnos tema 1*, 1-6.
- Loland, S. (2000). Kroppssyn, idrett og mosjon. *Tidsskrift for Den Norske Legeforening*, 120(24), 2919-2921.
<https://tidsskriftet.no/2000/10/tema/kroppssyn-idrett-og-mosjon>
- Loland, S. (2008). Hvordan kan vi forstå bevegelse? I R. Säfvenbom & A. M. Sookermany (Red.), *Kropp, bevegelse og energi: I den grunnleggende soldatutdanningen* (s. 46-54). Universitetsforlaget.

- Lucibello, K. M., Koulanova, A., Pila, E., Brunet, J. & Sabiston, C. M. (2021). Exploring adolescent girls' experiences of body talk in non-aesthetic sport *Journal of Adolescence*, 89, 63-73.
<https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2021.04.003>
- Lunde, C. & Gattario, K. H. (2017). Performance or appearance? Young female sport participants' body negotiations. *Body Image*, 21, 81-89.
<https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/j.bodyim.2017.03.001>
- Malterud, K. (2013). *Kvalitative metoder i medisinsk forskning: En innføring* (3. utg.). Universitetsforlaget.
- Moradi, J., Bahrami, A. & Dana, A. (2020). Motivation for Participation in Sports Based on Athletes in Team and Individual Sports. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 85(1), 14-21. <https://doi.org/10.2478/pccsr-2020-0002>
- Mullen, S. P. & Whaley, D. E. (2010). Age, gender, and fitness club membership: Factors related to initial involvement and sustained participation. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 8(1), 24-35.
<https://doi.org/10.1080/1612197X.2010.9671931>
- Nilssen, V. (2012). *Analyse i kvalitative studier: Den skrivende forskeren*. Universitetsforlaget.
- O'Dea, J. & Abraham, S. (1999). Onset of disordered eating attitudes and behaviors in early adolescence: interplay of pubertal status, gender. *Adolescence*, 34(136), 671-679.
- Panão, I. & Carraça, E. V. (2020). Effects of exercise motivations on body image and eating habits/behaviours: A systematic review. *Nutrition & Dietetics*, 77(1), 41-59. <https://doi.org/10.1111/1747-0080.12575>
- Petrie, T. A. & Greenleaf, C. (2012). Eating Disorders in Sport. I S. M. Murphy (Red.), *The Oxford Handbook of Sport and Performance Psychology* (s. 635-659). Oxford University Press.

- Pomerantz, S., Currie, D. H. & Kelly, D. M. (2004). Sk8er girls: Skateboarders, girlhood and feminism in motion. *Women's Studies International Forum*, 27(5), 547-557. <https://doi.org/10.1016/j.wsif.2004.09.009>
- Postholm, M. B. (2010). *Kvalitativ metode: En innføring med fokus på fenomenologi, etnografi og kasusstudier* (2. utg.). Universitetsforlaget.
- Rannikko, A., Harinen, P., Torvinen, P. & Liikanen, V. (2016). The social bordering of lifestyle sports: inclusive principles, exclusive reality. *Journal of Youth Studies*, 19(8), 1093-1109. <https://doi.org/10.1080/13676261.2016.1145640>
- Reel, J. J., Petrie, T. A., SooHoo, S. & Anderson, C. M. (2013). Weight pressures in sport: Examining the factor structure and incremental validity of the weight pressures in sport — Females. *Eating Behaviors*, 14(2), 137-144. <https://doi.org/http://dx.doi.org/10.1016/j.eatbeh.2013.01.003>
- Rinehart, R. (2005). «Babes» & Borads: Opportunities in New Millennium Sport? *Journal of Sport & Sosial Issues*, 29(3), 232-255. <https://doi.org/10.1177/0193723505277909>
- Rinehart, R. E. (2000). Arriving Sport: Alternatives to Formal Sports. I J. J. Coakley & E. Dunning (Red.), *Hanbook of Sport Studies* (s. 504-520). SAGE.
- Riseth, L., Nøst, T. H., Nilsen, T. I. L. & Seinsbekk, A. (2019). Long-term members' use of fitness centers: a qualitative study. *BMC Sports Science, Medicine & Rehabilitation*, 11(2). <https://doi.org/https://doi.org/10.1186/s13102-019-0114-z>
- Rødahl, J. M. (2021, 14. juni). *Ned fire kilo før ferien*. Dagbladet. <https://www.dagbladet.no/tema/ned-fire-kilo-for-ferien/73887071>
- Sabiston, C. M., Pila, E., Vani, M. & Thogersen-Ntoumani, C. (2019). Body image, physical activity, and sport: A scoping review. *Psychology of Sport & Exercise*, 42, 48-57. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2018.12.010>

- Sander, C. G. (2021, 29. april). *Skremmes bort: - Får prestasjonsangst*. Dagbladet.
<https://www.dagbladet.no/sport/skremmes-bort---far-prestasjonsangst/73694933>
- Seippel, Ø. (2016). Sprek, vakker og kjedelig? Trening og mening blant ungdom: 1985-2013. I Ø. Seippel, M. K. Sisjord & Å. Strandbu (Red.), *Ungdom og idrett* (s. 93-112). Cappelen Damm Akademisk.
- Shilling, C. (1993). *The Body and Social Theory*. SAGE Publications.
- Sirnes, T. (1999). «Alt som er fast, fordamper?» Normalitet og identitet i endring. I S. Meyer & T. Sirnes (Red.), *Normalitet og identitetsmakt i Norge* (s. 29-74). Ad Notam Gyldendal.
- Sisjord, M. K. (2005). Snowboard - en kjønnset ungdomskultur. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 5(2), 65-82.
- Sisjord, M. K. (2009). Fast-girls, babes and the invisible girls. Gender relations in snowboarding. *Sport in Society*, 12(10), 1299-1316.
<https://doi.org/10.1080/17430430903204801>
- Sisjord, M. K. (2011). Nye ungdomsidretter - bidrag til mangfold og endring av idrettsfeltet. I D. V. Hanstad (Red.), *Norsk idrett: Indre spenning, ytre press* (s. 87-104). Akilles.
- Sisjord, M. K. (2012). Networking among women snowboarders: a study of participants at an International Woman Snowboard Camp. *Scandinavian Journal of Medicine and Science in Sports*, 22, 73-84. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2010.01135.x>
- Skeie, K. (2021, 24. april). *Vil ikke lengre konkurrere i trange turndrakter*. NRK.
<https://www.nrk.no/urix/tysk-turner-sarah-voss-far-stotte-etter-a-ha-konkurrert-i-em-med-heldekkende-turndrakt-1.15469108>
- Slater, A. & Tiggemann, M. (2010). “Uncool to do sport”: A focus group study of adolescent girls’ reasons for withdrawing from physical activity. *Psychology of*

Sport and Exercise, 11(6), 619-626.

<https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2010.07.006>

Strandbu, Å. & Kvalem, I. L. (2014). Body Talk and Body Ideals Among Adolescent Boys and Girls: A Mixed-Gender Focus Group Study. *Youth & Society*, 45(5), 623-641. <https://doi.org/10.1177/0044118X12445177>

Sundgot-Borgen, C. (2020). *The Healthy Body Image Intervention: A school-based, cluster-randomized controlled trial in high school students* [Doktorgradsavhandling, Norwegian School of Sport Sciences]. NIH Brage. <https://nih.brage.unit.no/nih-xmlui/bitstream/handle/11250/2651624/SundgotBorgen%20C%202020.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sundgot-Borgen, C. (2021, 24. april). *Den farlige idealkroppen*. NRK. <https://www.nrk.no/ytring/den-farlige-idealkroppen-1.15464794>

Sundgot-Borgen, C., Sundgot-Borgen, J., Bratland-Sanda, S., Kolle, E., Torstveit, M. K., Svantorp-Tveiten, K. M. E. & Mathisen, T. F. (2021). Body appreciation and body appearance pressure in Norwegian university students comparing exercise science students and other students. *BMC Public Health*, 21(523), 1-11. <https://doi.org/https://doi.org/10.1186/s12889-021-10550-0>

Synnott, A. (1993). *The Body Social: Symbolism, Self and Society*. Routledge.

Säfvenbom, R. (2005). *Fritid og aktiviteter i moderne oppvekst - grunnbok i aktivitetsfag*. Universitetsforlaget.

Säfvenbom, R. & Stjernvang, G. (2020). Lifestyle sport contexts as self-organized epistemic cultures. *Sport, Education and Society*, 25(7), 829-841. <https://doi.org/10.1080/13573322.2019.1657080>

Säfvenbom, R., Wheaton, B. & Agans, J. P. (2018). 'How can you enjoy sports if you are under control by others?' Self-organized lifestyle sports and youth

- development. *Sport in Society*, 21(12), 1990-2009.
<https://doi.org/10.1080/17430437.2018.1472242>
- Thagaard, T. (2018). *Systematikk og innlevelse. En innføring i kvalitative metoder* (5. utg.). Fagbokforlaget.
- Thorpe, H. (2006). Beyond “Decorative Sociology”: Contextualizing Female Surf, Skate, and Snow Boarding. *Sociology of Sport Journal*, 23(3), 205-228.
- Thorpe, H. & Wheaton, B. (2011). ‘Generation X Games’, Action Sports and the Olympic Movement: Understanding the Cultural Politics of Incorporation. *Sociology*, 45(5), 830-847. <https://doi.org/10.1177/0038038511413427>
- Tjora, A. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg.). Gyldendal Akademisk.
- Tjora, A. (2020, 1. juni). *Sosialkonstruktivisme*. Store norske leksikon. Hentet 8. september 2020 fra <https://snl.no/sosialkonstruktivisme>
- Tjønndal, A. (2019). Jenter på brett: Jenteskate som endringsprosess og alternativ til organisert ungdomsidrett. *Tidsskrift for ungdomsforskning*, 18(2), 76-106.
<https://journals.hioa.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/3152>
- Tjønndal, A., Hjelseth, A. & Lenneis, V. (2019). Fra presentasjon til prestasjon? Sportifisering av skateboard i Norge. *Scandinavian Sport Studies Forum*, 10, 89-116. <https://nordopen.nord.no/nord-xmlui/bitstream/handle/11250/2660449/Tjoenndal.pdf?sequence=4>
- Toffoletti, K. (2017). *Women Sport Fans: Identification, Participation, Representation*. Routledge.
- Turner, D. (2017). Performing citizenship: Skateboarding and the formalisation of informal spaces. I D. Turner & S. Carnicelli (Red.), *Lifestyle Sports and Public Policy* (s. 13-26). Routledge.

- Ulseth, A.-L. B. (2008). New Opportunities - Complex Motivations: Gender Differences in Motivation for Physical Activity in the Context of Sports Clubs and Fitness Centers. *International Journal of Applied Sports Sciences*, 20(1), 44-66.
- Vani, M. F., Pila, E., deJonge, M., Solomon-Krakus, S. & Sabiston, C. M. (2020). 'Can you move your fat ass off the baseline?' Exploring the sport experiences of adolescent girls with body image concerns. *Qualitative Research in Sport, Exercise and Health*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/2159676X.2020.1771409>
- Voelker, D. K., Reel, J. J. & Greenleaf, C. (2015). Weight status and body image perceptions in adolescents: current perspectives. *Adolescent Health, Medicine and Therapeutics*, 6, 149-158. <https://doi.org/10.2147/AHMT.S68344>
- Warren, M. P. (2013). Physical and Biological Aspects of Puberty. I J. Brooks-Gunn & A. C. Petersen (Red.), *Girls at Puberty: Biological and Psychosocial Perspectives*. Springer Science & Business Media.
- Wheaton, B. (2004). Introduction: Mapping the lifestyle sport-scape. I B. Wheaton (Red.), *Understanding lifestyle sports: Consumption, identity and difference* (s. 1-28). Routledge.
- Wheaton, B. (2013). *The Cultural Politics of Lifestyle Sports*. Routledge.
- Wheaton, B. (2016). Lifestyle Sport. I B. Houlihan & D. Malcolm (Red.), *Sport and Society: A Student Introduction* (3. utg., s. 109-132). SAGE.
- Whittington, A., Mack, E. N., Budbill, N. W. & McKenney, P. (2011). All-girls adventure programmes: what are the benefits? *Journal of Adventure Education and Outdoor Learning*, 11(1), 1-14. <https://doi.org/10.1080/14729679.2010.505817>
- Yochim, E. C. (2010). *Skater Life: Re-Imagining White Masculinity*. University of Michigan Press.

Aadland, E. (2011). *Og eg ser på deg: Vitenskapsteori i helse- og sosialfag* (3. utg.). Universitetsforlaget.

Aagre, W. (2014). *Ungdomskunnskap - Hverdagslivets kulturelle former* (2. utg.). Fagbokforlaget.

Aanesen, F., Meland, E. & Torp, S. (2017). Gender differences in subjective health complaints in adolescence: The roles of self-esteem, stress from schoolwork and body dissatisfaction. *Scandinavian Journal of Public Health*, 45(4), 389-396.
<https://doi.org/10.1177/1403494817690940>

Vedlegg

Vedlegg 1: Intervjuguide

Vedlegg 2: Informasjonsskriv og samtykkeskjema

Vedlegg 3: Godkjenning for behandling av personvernopplysninger fra Norsk senter for forskningsdata (NSD)

Vedlegg 4: Godkjenning fra NIHs etiske komité

Intervjuguide

Studie om jenter, kropp og selvorganisert livsstilsidrett

Introduksjon

- Ønske velkommen og presentere meg selv
- Informere om formålet med intervjuet og hvordan det vil foregå
- Opplyse om muligheten til å trekke seg dersom det er ønskelig
- Opplyse om at intervjuet vil bli tatt opp på båndopptaker, taushetsplikt, anonymisering, konfidensiell behandling av data og at prosjektet er meldt inn til NSD
- Varighet: 40-60 minutter

Introduksjonsspørsmål

- Hvor gammel er du?
- Hva driver du med til vanlig? Skole, jobb?
- Hvor lenge har du stått på skateboard?
- Hvor ofte står du på skateboard i uken?
- Hvor står du på skateboard? Ute, skatehall?

Intervjuspørsmål

- Hva er bakgrunnen for at du startet med skateboard?
 - Hvem/hva var det som fikk deg til å begynne med skateboard?
 - Finnes det andre grunner til hvorfor du startet med skateboard? Som f.eks. kan knyttes til samfunnet du er en del av? (mennesker rundt deg, sosiale medier, TV, skole).
 - Hvorfor tror du at du har valgt å være en del av det miljøet?
 - Kan du fortelle meg mer om hva skating betyr for deg?
- Skateboard er jo en individuell aktivitet, men jeg har forstått at det handler mye om miljø, samhold og sosiale relasjoner. Kan du beskrive det skatemiljøet du er en del av?
 - Hvem skater du sammen med? Jenter og/eller gutter?
 - Hvordan er de sosiale relasjonene mellom dere som skater?
 - Kan du fortelle mer om hvordan dere har det når dere skater sammen?
 - Hvordan tror du det er å være helt ny i skatemiljøet? Hvordan opplevde du det å være helt ny?
 - Hvordan oppfører dere/er dere mot hverandre når dere skater?
- Driver du med noen andre aktivitetsformer i tillegg til skateboard?
 - Hva er grunnen til at du også driver med denne/disse aktivitetene?
- Jeg vil poengtere at jeg er interessert i hva du tenker om temaet kropp og utseende i det idrettsmiljøet du er en del av. Jeg vil lytte til det *du* forteller og jeg

er nysgjerrig på akkurat deg og dine historier. Jeg ønsker jo å vite hvordan jenter som driver en selvorganisert livsstilsidrett, forstår kropp.

- Hvordan forstår du kropp? Hva tenker du på når jeg sier ordet kropp?
- Har du noen andre ord du assosierer med kropp?
- Har du noen tanker om kroppen er viktig/ikke viktig?

- Hvis jeg sier kropp og skate, hva tenker du på da?
 - Hvordan er synet på kropp i det miljøet du er en del av?
 - Fokuseres det mye/lite på kropp?
 - Finnes det noen regler som er gjeldende når det kommer til kropp i skating?
 - Føler du at det finnes forventninger til kroppen i skating?
 - Eventuelt hvor kommer disse forventningene fra? Er det andres forventninger, dine egne forventninger?
 - Hvorfor tror du det er sånn/ikke er sånn?
 - Har det synet på kropp i skatemiljøet som du beskriver, hatt innvirkning på din forståelse av kropp?

- Snakkes det om kropp i skatemiljøet?
 - I så fall, på hvilken måte? Hvem snakker om det?
 - Snakker du om kropp med de andre i miljøet?
 - Hva snakkes det om? Utseende, funksjon?
 - Hvis ikke, hvorfor tror du ikke det snakkes om kropp?
 - Hvis det ikke snakkes om kroppens utseende, snakkes det om kropp på en annen måte?

- I mediene og i litteraturen som tar for seg ungdom og kropp kan man ofte lese om kroppsidealer og at man i dag helst skal være tynn, men veltrent og ha en passe mengde muskler. Finnes det et kroppsideal innen skating?
 - Hvis ja, kan du beskrive det kroppsidealet?
 - Hva er en typisk *skatekropp*?
 - Er man opptatt av å følge dette idealet i skatemiljøet du er en del av?
 - Hvis ikke; hvorfor tror du det ikke finnes noen ideal?

- Jeg har også lest at innen ulike livsstilsidretter finnes det uformelle normer og regler for hvordan man skal oppføre seg, hvordan man skal kle seg og kroppslig fremstilling. At man også er bevisst på hvordan andre oppfatter en.
 - Kan du fortelle meg hva du tenker om det?
 - Hvorfor tror du det er slik?

- Eksisterer det en viss forventning om at man skal se ut på en bestemt måte i skatemiljøet?
 - Hvis ja, hva tror du denne forventningen kommer av?
 - Hva innebærer denne forventningen? Hvordan skal man se ut?
 - Opplever du at de rundt deg er opptatt av hvordan de ser ut?
 - Er det noe du gjør eller endrer på før du skal skate? For eksempel væremåte, klesstil, uttrykk, sminke, hår?

- Jeg har en forforståelse om at de som driver med en livsstilsidrett, skateboard i denne sammenheng, har en avslappet holdning til kropp og utseende. At det

handler mer deltagelse, og å være i ett med omgivelsene og aktiviteten, fremfor hvordan man ser ut.

- Jeg lurer på hva du tenker om det?
- Er dette noe du kjenner deg igjen i?
- Hvorfor tror du det er sånn/ikke er sånn?

- Du fortalte i stad at du også driver meg XXX på fritiden.
 - Hvordan er synet på kropp der, sammenlignet med skatemiljøet?
 - Har denne/disse aktiviteten(e) en innvirkning på din forståelse av kropp?

- Du forteller at du forstår kropp som XXX
 - Hvor tror du denne kroppsforståelsen kommer fra?
 - Kan denne forståelsen være et resultat av skatemiljøet du er en del av? I så fall, på hvilken måte?
 - Tror du de sosiale relasjonene du har i skatemiljøet, har en innvirkning på din forståelse av kropp?
 - Kan det være andre årsaker til hvorfor du har den forståelsen av kropp som du beskriver?

- Hvordan tror du skatemiljøet har påvirket din forståelse av kropp?
- Tror du at de holdningene og det synet på kropp som du beskriver innen skatemiljøet, har hatt en betydning for hvorfor du driver med skating?

Oppfølgingsspørsmål

- Kan du utdype mer om dette?
- Når du sier XXX, kan du beskrive dette nærmere?

Oppklarende spørsmål

- Forstår jeg deg rett når du sier...?
- Jeg er litt usikker på hva du mener med XXX. Kan du prøve å forklare meg det igjen/beskrive det med andre ord?

Avslutning

- Ønsker du å fortelle noe mer?
- Har du noen spørsmål?
- Hva tenker du om intervjuet? Hvordan føler du det gikk?
- Forberedte du deg noe i forkant av intervjuet?
- Hvorfor ville du delta?

Vil du delta i forskningsprosjektet

”En kvalitativ studie om jenter, kropp og selvorganisert livsstilsidrett”?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å undersøke jenter som driver selvorganisert livsstilsidrett og deres forståelse av kropp sett i lys av den aktivitetskonteksten de er en del av. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Jeg er masterstudent ved Norges idrettshøgskole. I løpet av studieåret 2020/2021 skal jeg skrive en masteroppgave som tar for seg temaer rundt kropp blant jenter som driver en selvorganisert livsstilsidrett. Formålet med denne studien er å undersøke hvordan jenter som driver en selvorganisert livsstilsidrett forstår kropp. Jeg ønsker å undersøke om det er et stort eller lite fokus på kropp innen den selvorganiserte livsstilsidretten jentene bedriver. Jeg ønsker også å undersøke om det eventuelt finnes en forskjell fra andre miljøer jentene er en del av. Jeg har ikke identifisert forskning som tar for seg jenter som driver en selvorganisert livsstilsidrett og deres forståelse av kropp. Av den grunn antar jeg at denne studien kan være av interesse for mange, da spesielt de som daglig jobber med barn og unge i skolen, idrettslag og liknende. Studien inkluderer et relativt lite utvalg deltagere, men med intervjuer som går i dybden hos hver deltager.

Den foreløpige problemstillingen for min studie er: *Hvordan forstår et utvalg jenter som driver en selvorganisert livsstilsidrett kropp?* Med påfølgende spørsmål: Hvilken betydning kan det miljøet jentene er en del av, ha for deres forståelse av kropp? Finnes det andre forhold som kan spille inn på deres forståelse av kropp?

Opplysningene som kommer fram i prosjektet vil ikke bli brukt til andre formål enn det som nevnes i dette skrivet.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

- Institusjon – Norges idrettshøgskole
- Veileder – Reidar Säfvenbom
- Masterstudent – Andrea M. Benjo Kopperud

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Du får spørsmål om å delta fordi du er mellom 17-20 år og driver en selvorganisert livsstilsidrett som er relevant for dette prosjektet. Den selvorganiserte livsstilsidretten prosjektet tar utgangspunkt i er skateboard. Utvalget for prosjektet er basert på følgende kriterier:

- Jenter i alderen 17-20 år
- Står aktivt på skateboard, ikke kun som transport
- Har stått på skateboard i to år eller mer

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, vil din deltagelse innebære å bli intervjuet om din forståelse av kroppen. Spørsmålene i intervjuet vil dreie seg om dine opplevelser, erfaringer og forståelser av kropp sett i lys av det miljøet du er en del av, samt andre forhold som kan ha innvirkning på din forståelse av kropp. Intervjuet vil bli gjennomført av meg, masterstudent Andrea Maria Benjo Kopperud. Varigheten på intervjuet vil være ca. 45 minutter og foregå over Zoom. Intervjuet vil bli tatt opp med båndopptaker, og det vil bli gjennomført i løpet av januar 2021.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykket tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle dine personopplysninger vil da bli slettet. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg. Du står fritt til å svare på det du vil og unngå å svare på spørsmål du ikke ønsker å svare på.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket. Det

vil kun være masterstudent og veileder som har tilgang til innsamlet data. Alt av datamateriale vil bli anonymisert, slik at deltager *ikke* kan gjenkjennes ved publisering av studien. For å ivareta anonymiteten vil deltagernes navn byttes ut med fiktive navn. De fiktive navnene kan kun identifiseres gjennom en koblingsnøkkel som bare undertegnede har tilgang til. Den vil bli oppbevart i en egen fil med passordbeskyttelse, separat fra selve datamaterialet. Lydopptak vil bli lagret på en ekstern harddisk som låses inn etter bruk.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Opplysningene anonymiseres når prosjektet avsluttes/oppgaven er godkjent, noe som etter planen er våren 2021. Forskningsdata vil bli slettet etter sensur av oppgaven, innen utgangen av 2021.

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg, og å få utlevert en kopi av opplysningene,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- å få slettet personopplysninger om deg, og
- å sende klage til Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

På oppdrag fra Norges idrettshøgskole har NSD – Norsk senter for forskningsdata AS vurdert at behandlingen av personopplysninger i dette prosjektet er i samsvar med personvernregelverket.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Masterstudent Andrea Maria Benjo Kopperud, telefonnummer: 97987686, eller via epost: a-benjo@hotmail.com

- Prosjektansvarlig professor og instituttleder Reidar Säfvenbom ved Norges idrettshøgskole, telefonnummer: 23 26 24 25 / 930 39 506, eller via epost: reidars@nih.no
- Vårt personvernombud: Rolf Haavik, personvern@nih.no

Hvis du har spørsmål knyttet til NSD sin vurdering av prosjektet, kan du ta kontakt med:

- NSD – Norsk senter for forskningsdata AS på epost (personverntjenester@nsd.no) eller på telefon: 55 58 21 17.

Med vennlig hilsen

Reidar Säfvenbom
(Veileder)

Andrea M. B. Kopperud
(Student)

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet ”*En kvalitativ studie om jenter, kropp og selvorganisert livsstilsidrett*” og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i intervju
- at mine opplysninger behandles fram til prosjektet er avsluttet

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

NSD NORSK SENTER FOR FORSKNINGSDATA

NSD sin vurdering

Prosjekttittel

Jenter, kropp og selvorganisert livsstilsidrett

Referansenummer

930629

Registrert

10.11.2020 av Andrea Maria Benjo Kopperud - amkopperud@student.nih.no

Behandlingsansvarlig institusjon

Norges idrettshøgskole / Institutt for lærerutdanning og friluftsliv

Prosjektansvarlig (vitenskapelig ansatt/veileder eller stipendiat)

Reidar Säfvenbom, reidar.safvenbom@nih.no, tlf: 4723262425

Type prosjekt

Studentprosjekt, masterstudium

Kontaktinformasjon, student

Andrea Maria Benjo Kopperud, a-benjo@hotmail.com, tlf: 97987686

Prosjektperiode

01.08.2020 - 31.12.2021

Status

22.12.2020 - Vurdert

Vurdering (1)

22.12.2020 - Vurdert

Det er vår vurdering at behandlingen av personopplysninger i prosjektet vil være i samsvar med personvernlovgivningen, så fremt den gjennomføres i tråd med det som er dokumentert i meldeskjema med vedlegg 22.12.2020, samt i meldingsdialogen mellom innmelder og NSD. Behandlingen kan starte.

FORUTSETNINGER FOR VURDERINGER

Vi legger til grunn at prosjektet ikke registrerer særlige kategorier av personopplysninger om helseforhold. Vi minner om at begrepet helseforhold skal forstås vidt, og inkluderer alt som kan påvirke fysisk eller psykisk helse.

MELD VESENTLIGE ENDRINGER

Dersom det skjer vesentlige endringer i behandlingen av personopplysninger, kan det være nødvendig å melde dette til NSD ved å oppdatere meldeskjemaet. Før du melder inn en endring, oppfordrer vi deg til å lese om hvilke type endringer det er nødvendig å melde:

https://nsd.no/personvernombud/meld_prosjekt/meld_endringer.html

Du må vente på svar fra NSD før endringen gjennomføres.

TYPE OPPLYSNINGER OG VARIGHET

Prosjektet vil behandle alminnelige kategorier av personopplysninger frem til 31.12.2021.

LOVLIG GRUNNLAG

Prosjektet vil innhente samtykke fra de registrerte til behandlingen av personopplysninger. Vår vurdering er at prosjektet legger opp til et samtykke i samsvar med kravene i art. 4 og 7, ved at det er en frivillig, spesifikk, informert og utvetydig bekreftelse som kan dokumenteres og som den registrerte kan trekke tilbake.

Lovlig grunnlag for behandlingen vil dermed være den registrertes samtykke, jf. personvernforordningen art. 6 nr. 1 bokstav a.

PERSONVERNPRINSIPPER

NSD vurderer at den planlagte behandlingen av personopplysninger vil følge prinsippene i personvernforordningen om:

- lovlighet, rettferdighet og åpenhet (art. 5.1 a), ved at de registrerte får tilfredsstillende informasjon om og samtykker til behandlingen
- formålsbegrensning (art. 5.1 b), ved at personopplysninger samles inn for spesifikke, uttrykkelig angitte og berettigede formål, og ikke viderebehandles til nye uforenlige formål
- dataminimering (art. 5.1 c), ved at det kun behandles opplysninger som er adekvate, relevante og nødvendige for formålet med prosjektet
- lagringsbegrensning (art. 5.1 e), ved at personopplysningene ikke lagres lengre enn nødvendig for å oppfylle formålet

DE REGISTRERTES RETTIGHETER

Så lenge de registrerte kan identifiseres i datamaterialet vil de ha følgende rettigheter: informasjon (art. 13), innsyn (art. 15), retting (art. 16), sletting (art. 17), begrensning (art. 18), underretning (art. 19), dataportabilitet (art. 20).

NSD vurderer at informasjonen som de registrerte vil motta oppfyller lovens krav til form og innhold, jf. art. 12.1 og art. 13.

Vi minner om at hvis en registrert tar kontakt om sine rettigheter, har behandlingsansvarlig institusjon plikt til å svare innen en måned.

FØLG DIN INSTITUSJONS RETNINGSLINJER

NSD legger til grunn at behandlingen oppfyller kravene i personvernforordningen om riktighet (art. 5.1 d), integritet og konfidensialitet (art. 5.1. f) og sikkerhet (art. 32).

For å forsikre dere om at kravene oppfylles, må dere følge interne retningslinjer og eventuelt rådføre dere med behandlingsansvarlig institusjon.

OPPFØLGING AV PROSJEKTET

NSD vil følge opp ved planlagt avslutning for å avklare om behandlingen av personopplysningene er avsluttet.

Lykke til med prosjektet!

29.12.2020

Meldeskjema for behandling av personopplysninger

Kontaktperson hos NSD: Lasse Raa
Tlf. personverntjenester: 55 58 21 17 (tast 1)

OSLO 23. november 2020

Reidar Säfvenbom
Institutt for lærerutdanning og friluftslivstudier

Søknad 173 – 031220 - En kvalitativ studie om jenter, kropp og selvorganisert livsstilsidrett

Vi viser til søknad, prosjektbeskrivelse, informasjonsskriv, intervjuguide og innsendt melding til NSD.

I henhold til retningslinjer for behandling av søknad til etisk komite for idrettsvitenskapelig forskning på mennesker, har leder av komiteen på fullmakt fra komiteen konkludert med følgende:

Vurdering

Det fremgår av søknaden at utvalget skal bestå av 8 jenter 17-18 år som står på skate-board. Begrunnelsen for ikke å inkludere begge kjønn er at kroppspress antas å være større hos jenter samt å avgrense prosjektet. Komiteen vil bemerke at kunnskapsgrunnlaget som genereres gjennom forskning i utgangspunktet bør reflektere begge kjønn. Komiteen har imidlertid forståelse for at det er behov for å avgrense et masterprosjekt og at derfor kun jenter inkluderes i utvalget.

Vedtak

På bakgrunn av forelagte dokumentasjon finner komiteen at prosjektet er forsvarlig og at det kan gjennomføres innenfor rammene av anerkjente etiske forskningsetiske normer nedfelt i NIHs retningslinjer. Til vedtaket har komiteen lagt følgende forutsetning til grunn:

- *Vilkår fra NSD følges*

Komiteen forutsetter videre at prosjektet gjennomføres på en forsvarlig måte i tråd med de til enhver tid gjeldende tiltak ifbm Covid-19 pandemien.

Komiteen gjør oppmerksom på at vedtaket er avgrenset i tråd med fremlagte dokumentasjon. Dersom det gjøres vesentlige endringer i prosjektet som kan ha betydning for deltakernes helse og sikkerhet, skal dette legges fram for komiteen før eventuelle endringer kan iverksettes.

Med vennlig hilsen

Professor Sigmund Loland
Leder, Etisk komite, Norges idrettshøgskole

NIH NORGES
IDRETTSHØGSKOLE

Besøksadresse: Sognsveien 220, Oslo
Postadresse: Pb 4014 Ulevål Stadion, 0806 Oslo
Telefon: +47 23 26 20 00, postmottak@nih.no
www.nih.no